

غزل لری

سلطان باليق

گونش فریادیدير ، های وئر ، قارا زندانی بارماق یؤخ
ایشیق ال لرده گوج چؤخ - چؤخ ، بیل ، آنجاق هئچده بارماق یؤخ
سؤنوب شعیرین چیراغی ، هر کیم اؤز کؤنلون هلاک ائیلیر
پاییز معنالی یول لاردا تلسمه ک واردی ، دورماق یؤخ ! ...
قارانلیق شهره بیر قطب نما ناچار قیلیر خالقی
بوگوئی ائيله قارانلیق کی ، شفق تک ده قیزارماق یؤخ
یازیق آلاهییدا تنگه گتیرمیش هرزه بیر ظولمت ،
گئجه معشوقه سیله دهریده هئچ جور باجارماق یؤخ
قیز ایستیر بویلو شیطان تانریدان ؛ اوغلانلار آلداتسین
کیمین عشقینده آما بی گولون طاغدان قوپارماق یؤخ
قیشین فیکرینده بیر اؤوچو بوراخمیش اوخلارین یایدان
جهان جئیرانینی یاز اعتباریله اوتارماق یؤخ
دنیز سئودا سیننی چای لار بو باشندان باشندان آتمیش لار
آخار سیزدیر سولار ، « سلطان بالیق » ! دریایا وارماق یوخ .

ای انسان لار

آخیر قان لار ، چیخیر جان لار ، ای انسان لار ، ای انسان لار ،
 گرک دیر آخمایا قان لار ، ای انسان لار ، ای انسان لار
 نه صلحه دوغرو گئتمک وار ، نه ده بیر حاقلیا حاق وار
 فقط وار اودلو فرمان لار ، ای انسان لار ، ای انسان لار
 ایشیق گلمیر چیراق لاردان ، آلاوو قالخیر یاراق لاردان
 سیخیر دونیانی وولکان لار ، ای انسان لار ، ای انسان لار
 عدالت پرچمی ایستیر اسه شرقین سما سیندا
 قوپور تنز قارا طوفان لار ، ای انسان لار - ای انسان لار !
 یاشادیر لار فلاکت له ، هلاکت له ، مذلت له
 بو یوخسول خالقی سلطان لار ، ای انسان لار - ای انسان لار !
 همان قانون یازان لار دیر پوزور قانونی هر یاندا
 ولیکن بیزلره بر پادی زندان لار ، ای انسان لار ! ...

يۇخسول لار

حيات شعيرى ، بازيلميش يام - ياشيل ديوانا ، يۇخسول لار
 باهار پيمانا سيلا اولمايىن بيگانا ، يۇخسول لار
 پايىز تفسير ائدەن دفتر دە ، سولموش چالغى سى عومرون ! ...
 قيزيل جام لاردا آل ائيلير خزان باغبانا ، يۇخسول لار
 حيات ين ايچمه ك اولمور آل شرايىن ، داملادان آرتيق
 آغاردير آغ گونون ساچين قارا پيمانا ، يۇخسول لار
 ايمه ك لير كۆر په سئودا سى « حياتين » بير تيكانليقدا
 اولوب مشرق قيزى اونسوز دهلى - ديوانا ، يۇخسول لار
 هشەم قيلميش ساچين تويسوز گونش صوبحين مزاريندا
 سحر ، تانرى سازى يلا غم جالير هر يانا ، يۇخسول لار
 قيزيل آت لار ، ساراي لار غرق اولان چاي لاردا كيشنيرلر
 سيزين آرزوز گلين قيز تك باتيب آل قانا ، يۇخسول لار
 عدالت سيز قلم له شكل ينيز رسم اولموش عالم دە
 فانيس سيز دريالار ايچره ، چارا طوفانا ، يۇخسول لار .

گنجه

آچ سحر پنجره سين ، گندي بيزي زاره گنجه
 بو ايشيق كاروانينا ائتمه به جك چاره ، گنجه
 يولون آزميش يئنه عمماندا فانيس سيز گمي لر
 دالغالار ايچره بوغور بوردا مين آي پاره ، گنجه
 گوره سن ، هانسي جهان ايچره يانيز شمس بقا ؟
 پارلاق اولدوز لاري دا ، باخ ، قؤيوب آواره ، گنجه
 سحري مست ائله يه ن ساقى يا بير چاره ، طبيب !
 كؤنلومه زهريلى نشترله وورور ياره گنجه
 سؤكول اى دان يئري ، طولمت گنجه نين بيرت حجابين ؛
 مئى جاميندا ايچيرير زهري بو « انصاره » ، گنجه !

سيياراميز

قالميشيق اودلار ايجينده ، نه دير آلاه چاراميز ؟
 خنجري قانلى فلک له يئنه ده يميش آراميز ! ...
 گۆزلرين باشى سئل اولموش ، قارا گۆزلر سه دنيز ،
 بير سينيق کوزه سويويلا بوغولور گول ساراميز
 هر طرف نوردو ، چيراق دير ، هامى دونيالار ايشيق
 يالنيز عالم ده قارائليق دى بيزيم سيياراميز ! ...
 قارايتل ، سؤندوره اى کاش گنجه نين چيلچراغين ؛
 هئچ زامان پارلامادى گؤيده بيزيم آى پاراميز
 ياشيل اودلاردا گرہ ک بيز يانيب « انصار » کوزه ره ک ،
 ياخیلار سورمه کيمي ، گۆزلره بيرگون قاراميز .

دانشین

سوسمایین ماوی دنیزلر ، اوجا داغ لار ، دانشین !
 قورخمایین قارا خزانندان اولو باغ لار ، دانشین !
 پارلاق آی لار ! گئجه تا وارسا ، قارانلیق دوغاجاق ،
 یووا قورموش گئجه هر بئرده ، چیراق لار دانشین !!
 یئنی تاریخ یازان ال لرده قلم لر دایانیب ! ...
 صاباحین تاریخی ؛ ای قانلی دوداق لار ! دانشین !
 « سازمان ملل » آمریکا چیلار چون قورولوب
 قارا باغدا کسین گوللو بوداق لار ، دانشین !
 ای اوچان تییارالار ! آل قانا باتمیش آنالار ،
 قونداغی قانا باتان کورپه اوشاق لار ، دانشین !
 وطنین داغ لاری سس لیر سیزی ، هئی ... غم قاطاری !
 تانک ئونونده سورونه ن یورغون آباق لار ، دانشین !
 اینسانین گور نفسین ؛ باخ ، کی کسیر گول له سسی ! ...
 قورولار محکمه لر ؛ اودلو یاراق لار ! دانشین .

قوردگونو

قوردگونو ، ايت گونونه سالدی بو ملت گونونو !
 يئنه جئيران قوزونو هانسی قودوز پارچالامیش ؟
 بيرجه ، بوزقورد و قولاق سيز گوره جه ک دیر ساوالان !
 موغان ، ای ائل اوچاغی ، کؤ کسونه کیم غم قالامیش ؟
 آرا « حیدر خان عم اوغلو » يئنه ستارخان ، آرا !
 قهرمان ! دردین آلیم ، قلب لری عقرب دالامیش
 گوئشی يئلکه له مک چون اوچال ای « پيشه وری » ؛
 چون دومان تک ، گده بی لر وطنی چولغالامیش
 آغلایان ، خان آرازين گؤزلرینین گؤزلری دیر
 چون کی یوزلر یووانی ، بیر قوجا قوزقون تالامیش !
 آغ مارال ، صوپ چاغی اورکور يئنه ائل ده ن ، اوبادان
 اولما بيرده ، قارقورد شاه قایاسیندا اولامیش ؟
 ائتمه میس قان هله « اوختای » قانینا شانلی « سهند »
 « بهروز » اونچون دوغودا قول لارینی چیرمالامیش
 ظولمت ، اولدوز سیرا سیندان آییریدیر « صمدی » ! ...
 سانکی دان اولدوزون آی سبز گئجه قانا بولامیش
 « بابک » ين ساققالی آخشام گونوتک شعله له نیر ؛
 کؤنلونون شعله سی دیر عالمه عالم جالامیش
 قهرمان اولماق اوچون سیننه دولو شعله گره ک
 قوچاق اولماز ، اوکی ، ائل کؤکسونه تونقال قالامیش .

بیزیم ائوده

گئجه ميز لاپ گئجه له نميش ؛ سحر آغلير بيزيم ائوده
 يار قوشو صُحبتَه گل ، غم يووا باغلير بيزيم ائوده
 اگلشيب آستاناميزدا بو گئجه اودلو قزه ل لر
 ياندير يب - ياخماغا سؤزلر، نه سوراق لير بيزيم ائوده ؟
 ايندى سيم سيز سازى كيم چالسين او عالمده بودمده ؟
 ميضرايى غصنه لى بير نغمه آياق لير بيزيم ائوده ! ...
 اينالار ، خيره له نيب توتغون آيا ائيوانيمزدان
 گوئى ، پريشان ساچين هر لحظه داراق لير بيزيم ائوده
 أف ، ايلاهى ! اوشويور كورپه مله ك لر كوچه ميزده
 بير قارا قيش نفسى گور نه سازاق لير بيزيم ائوده ! ...
 نور ساچيب خاطيره لر طاقچا سينا اسكى چيراق لار
 بو نه دفتر دى چيراق لاردا وراق لير بيزيم ائوده ؟ ...
 قاپى ، يورغون بير اره ن تك جالايير يول لارا آهين
 سن آچيل پنجره ، هيجران سينه داغلير بيزيم ائوده .

ساوالان

گئجه نى شيلله له ، قانين - قانينا قات ، ساوالان !
 پيتراق اولدوز لارا بير يئرده كمند آت ، ساوالان !
 اولدوز اوولا ائليمه - يوردوما ، بير هئيبه دولو
 بيرده كيم شيلله له يه طولمتى ، هئيهات ! ... ساوالان !
 قوجا سردار ساياق ، افلاكى توتوب بوى - بوغونون
 گوى لر آسلانى قالب هئيبتيه مات ، ساوالان !
 سارى سونبوللو موغانين ، بركت سفره سيدير ؛
 داشبير كورپه مله ي لر گوپه خئيرات ، ساوالان !
 داشينا - تورپاغينا شئحلى دومان آيه ياغير
 ياز ، سرير آغ جوناسين ذيره نه قات - قات ، ساوالان !
 يوخوسوز بير سحرى يئلکه له ميش ، پنجه لرين ،
 كيشنه بير هردهم افق لاردا قيزيل آت ، ساوالان !
 خان آراز ، طولمت اينده قارا بير قمچى ساياق -
 حه ده لير ؛ قورسا بو كووشه نده اوجاق تات ، ساوالان !!!
 گونشين الجه يى ذيره نده باتيب قاردا قالب
 او دونوق ال لرى هوولا ، دئ ، گونش بات ، ساوالان !
 بوزلو ذيره نده كى گولده فله بين سئوگى ليسى
 بورونوب ساختايا ، قورخام ، دوشه گورشات ، ساوالان !
 اودلارين كعبه سى سن ، قارلى دا اولسان ، اوجا داغ !
 دونموش آغ گونبه زينين اوسته مناجات ، ساوالان ! ...

آراز

ايكى گۆزده ن اله نير بير بئله گۆز ياشى ، آراز!
 چاتىليب سنده آذربايجانيمين قاشى ، آراز
 فلگين چرخى دورور ، كائنات حيرتده قالير ؛
 آغلایاندا وطنين ، هم ، داغى ، هم ، داشى ، آراز
 يازى بير دير ، پاييزى بير ، بو آنا يوردوموزون ؛
 واردى - وار ، گول چيچگينده چؤللو ، چؤلداشى ، آراز
 اۆلكه مين دوغماسينا اۆزگه سى دوغمام دئمه سين ؛
 قارا داغدير قارا باغين قارا قارداشى ، آراز
 ايكى قول تك آچىليب ساغ - سولونا تورباغيميز ؛
 باكى قيمتلى اوزوك ، تبريز اونون قاشى ، آراز
 خان چوبان ، خاقانيدير خان آرانين ، ميل - موغانين ؛
 ساچلى قيزلار ، ساراسى ، سئوداسى ، سيرداشى ، آراز
 قارا باغ ، قاپ - قارا گۆزلىر قاراسى ، سورمه سيدير
 بيلمه بيرسه بونو «انصار» ، ناشيدير - ناشى ، آراز!

ای قادین!

تئز دوشه ر گۆزده ن ، گۆزل لیکده ن هر عصمت سیز قادین
 روزگار معنا سیز ائتمیش ، باخ ! سارای لار فریادین !! ...
 ای قادین ! سیلمیش لر عشقین دفترینده ن بیل سنی !
 سور قلم لرده ن نییه دیلده ن - دیله دوشمور آدین !؟
 بیل کی ، شیادِ زماندیر کیم کی مجنونم دئییر
 قافیل اولما ، قیل هدف دهرین دغلباز صیادین
 « آغ ساچین » دوشگون آنالارتک دور آرتیر حورمتین
 بیرده تاپ معنا یئنه ؛ اولسون مقدس هرزادین
 یان ، ایشیقلا ندیر چیراق لار کی ، آلا ر سنده ن ایشیق
 بیر داها اؤپدور اوره ک لرده ن کولونگون فرهادین ! ...
 کۆریو سوز قالمیش بو چئول لرده محبت چای لاری
 دادماییر هئچ بیر یولون دیوانه سی عشقین دادین ! ...
 طالحینده ، اولدوز آز گۆردوم گۆرور صوبحون قیزی
 گۆی لرین نولموش بئله اولدوزسوز اولموش ای قادین !؟ ...

بوزامان

سئل لرده بولانليق دى ، سولاردا بوزامان لار
 تورپاقدا سيلينمير ولى كى قيرمىزى قان لار ! ...
 ليل چاى لار آخير ، آما آن آيدىنليغا دوغرو
 چؤخدور دنيزين ماوى ليگينده ن چون اومان لار
 داغ لار اوزونه قمچى وورور ؛ يئل هاوالانسين
 داغ ترپه نيشين چاغ - چاغ آنيير قارا دومان لار
 چيركين گنجه نى تايدا لايير سؤنمز ايشيق لار
 باخ ، نور جالايير گووى لره جان اؤرتو سوز آن لار
 صوبحو ، دا جانبخديرميش هالايسيز قارا ظولمت
 بللى اولور آنجاق بوقارا نليقدا بالان لار !! ...
 بيلمير نئله سين سؤولادىغى خنجرى جلااد
 سالميش چون اثرده ن ايتى خنجرلرى قان لار .

دومانلی نغمه لر

يئنه يايلاق هاواسی صوبح چاغی ائتمیش بیزی بیزدن
 باهار ، معشوقه سییله رقص ائدير گیزلی ، سحر تئزدن
 دوروب گول لر - چیچکلر گرنه شیر شئحلی چیمن لرده
 سازی دویمور فسونکار بسته کارین یاز یازان سؤزده ن
 آنا لای لاسینا دؤنموش نسیمی چؤل لرین ، به - به !
 سلام لیر بی ریا ، شیدا آراز بارانی تبریزده ن
 دومان ، داغ دا سارا شعرین ائدير ازبر چوبان لارلا
 بو یئرلرده زامان رسامی خان یوردون سالیب گؤزده ن ! ...
 دومان تک چولغامیش نیسگیلی نغمه قیز - گلین قلبین ؛
 دومانلی نغمه لر قالخیر داغا ائل لر کؤچه ن دؤزده ن
 ایلشیمیش کول - کوسا های لار - هارای لار ، آه ، بو یول لاردا ؛
 ایشیق لی بیر اوجاق ایستیرمیش آلاهی خالقی گوندوزده ن !!!
 باخ ، هئچ بیلمه م هاجان آخشاملادی صوبحوم منیم ، « انصار » !
 فلهک شاعیرله دیک - دیک دیک له شیر ، هئچ گئتمه بیر اوزده ن .

دە دە

ھىجرىن ائىتىدى منى دونيايله بىگانه ، دە دە !
 گۇروم اولسون فله بين خانه سى ويرانه ، دە دە
 اى سفرچىم ، داي اوره ك تاپ ائله مير آغلاماغا
 آيرىلىق بئيله سه ؟! ... اوللام دلى - ديوانه ، دە دە
 سن اوزاق گئتدين ، اوزاق ، ھىچ دئمه ديم بير برى باخ -
 گور نئجه گوزلر يمىن ياشى دؤنوب قانه ، دە دە
 من دنيزلر قوجاغيندا لئحه باتمىش گمى يه م
 هر سحر گوز تىكيره م سن گنده ن عمانه ، دە دە
 بىخىلان بير چينار ، آما بوقالان بير قله مه ! ...
 من ، نئجه كؤلگه سالىم سن تكى هر يانه ، دە دە ؟!
 بير آچىق پنجره دير سىررىلى دونيا ، بىليرم
 يوم دئير ، يوم گوزون هر بير باخان اينسانه ، دە دە
 سن قوجالديقدا اوجالديردين حيات آيه لرین
 هر سوزون ، هر قزه لىن ايندى بير افسانه ، دە دە !! ...

آنا

آغ ساچين ائيلير حكايت غملى بير ديوان ، آنا
 آغرى لار ، دردلر ائديب لر كؤنلونو شان - شان ، آنا
 ياز باخيش لى گؤز لر ينده ، سولغون ال لر سئير ائدير
 قؤوسون او باغدان خزانى هانسى بير باغبان ، آنا؟! ...
 آغ شالين بير مهربانلىق تاجى ، سن سه بير مله ك
 بو تاجا هئجده ياراشماز باشقا بير سلطان ، آنا
 قايناير عومرون بولاغى ، آسمان سيز سینه ده
 ايچمه ينجه جان تاپانمير اوردان هئج انسان ، آنا
 سن اوره ك لر طاقچا سيندا سئوگى آدلى بير كتاب
 هئج صحيفه نده تاپيلمير نقطه ي پايان ، آنا
 سن ايشق ليق لار پرى سى ، هم بؤيوك پروردگار
 سئحركار لاي لاي لارين سا آيه ي قرآن ، آنا
 آيرى جنت لر آياغين آلتدا يئرلشميش ، هله
 شبيهه يۇخ ، پيغمبر ائتميش بو سؤزو اعلان ، آنا .

داغ لاردا آغلارميش

من ، هئچ بيلمه زدويم ، اؤتدوكجه زامان ، داغ لاردا آغلارميش
 « كمال »^۱ سون غصّه ده وئرديكجه جان ، داغ لاردا آغلارميش
 سالاندا قاپ - قارا يتل لر باهارين چالغى سين سؤزده ن
 پوزاندا قوش لارين شعيرين دومان ، داغ لاردا آغلارميش
 پاييز نظمه چكنده ياز حديث ين ، غملى دفترده
 دؤنه نده شعله يه رنگين كمان ، داغ لاردا آغلارميش
 ايچه نده داملا - داملا ناخدا دريالارين قهرين
 ياغاندا ساحيل اوزره آه - فغان ، داغ لاردا آغلارميش
 چيراق لار ياس توتاندا شهره شهرين ابتدا سيندا
 دئيه نده شهره نوحه آسمان ، داغ لاردا آغلارميش
 قيلينج عشقى شاخاندا ايلديريم تك قاپ - قارا ظولمه
 سالاندا سون هاراي بير قهرمان ، داغ لاردا آغلارميش
 سحر معشوقه سى آخشام كتايين بوكمه ميش « انصار » -
 يازاندا شعر - غزل روزگار ، زامان ، داغ لاردا آغلارميش .

۱- كمال صادق زاده ، بير گنج معلم ۱۳۸۱ - نجى ايلين بايرام گون لرى گازدان حاصيل اولان اود - آلاون ايچينده حيات يولداشسيلا
 بيرگه آليشيب ياندى لار ، و دونيادان كؤچدوكده ن سونرا ، « ندا » و « نيمما » آدلى ايكي كؤريه بالا لاريني يئتميم قويدولار . او ، منيم داها
 ايستكلى دوستلاريمدانيدير .

آغ ساچلى بهار

قارا هيچران قارى دى ، چيخدى باھاريم قره ده ن
 اوخو بولبول دئيه ره ك ، دوردو چلنگ هوردو چيمن
 سن دئدين بس كى ، يولون گوزله مه جه ك بيرجه سى ده
 مين كؤنول بورج انده ره ك ، مجنوننا دؤندوم هله من
 بوينو چيييننده قالان آغ مله يه بنزه ريم ، هئى !
 سن دوغو ، من باتى ، توتغون نيبه باخدين منه سن ؟
 نئچه دفتر دولو شعر سؤيله دى يورغون باخيشين
 بيلمه ديم هرته دئدين ، درك ائله مه ز كئفلى ، نده ن ؟
 دوشه ره ك اوستومه كؤلگه ن ، گونشين دولدو گؤزو
 گولدو آغ ساچلى باھاريم ؛ بورودو داغ لارى چن .

خان چوبان افسانه سي

خان چوبان افسانه سين سارا لارا هرده ن دئيه ردديم
 داغ لارين نئي ناله سين دريالارا هرده ن دئيه ردديم
 مجنونون پيمانه سينده رسم اولان نقش و نگاري
 آيه - آيه ، يئر به يئر ليلا لارا هرده ن دئيه ردديم
 پاره - پاره هپريه ن زنجير لرين شرح و حديثين
 اي قلم ! ديوانه سيز صحرالارا هرده ن دئيه ردديم
 مست قيلد يقجا مني ديلداريمين حسنو ، جمالي
 كئفله نيب اسراريمي رويالارا هرده ن دئيه ردديم
 عشق آئيني هامى آئين لرى باطل قيليبدير
 من بو كامل جمله ني ترسالارا هرده ن دئيه ردديم
 قانلى آفاق اوزره گون ياسلى گلين تك رقص انده نده
 مغربين شبنامه سين شيدالارا هرده ن دئيه ردديم
 صوبح چيراغى الده « انصاري » قلم سيز شعر يازاندا
 شعرينين سون ميصراسين شهلا لارا هرده ن دئيه ردديم.

آسان گۆروره م

يولونا گۆز تىكىره م ، هئىچ نه ، بىر هيچران گۆروره م
 نفسين جارى اولان چۆل دولو جئيران گۆروره م
 گئندين ، آخىر ، اوبالار اى سارا سن سىز له ديلر
 چاى لار اوزره هله ده مين دهلى چوبان گۆروره م
 سارائين تئل داراغى هانسى ساچا شانه وورور
 اوتئلى - زولفو - ساچى خيلى پريشان گۆروره م
 كۆريو سيندى ؛ دئنه قورسون قارا هيچران كومه سين !
 قاريشيب سئل - سئل ، ساحيل سنى طوفان گۆروره م
 بختى ياتميشدى ازلدن قارا داغ دلبرينين
 خان چوبان ! آرپا چاى ين هر يانا وريان گۆروره م
 هانسى رسام چكىبدير فله يين كچ ، مدارين ؟
 دولانا چرخى اگر ، هر نه بى پايان گۆروره م
 آغلايير دان قىزى ، ظولمت سه گولور بىر قارى تك
 نيبه من ، هر نه گئچير دهريده ، آسان گۆروره م ؟
 داي قزهل دفتریده «انصارا» سىر ساخلاماچاق
 كۆنلومون سۆزلرين هر ساحه ده عريان گۆروره م ! ...
 سۆزومو آغ قانات ايزلر سالان اول گۆيده يازين
 هئىچ كتاب ائتمه يه جه ك سىرريمى پنهان ، گۆروره م .

من گولمه ديم

گولدو دربالار قیزی آخشام باشی ، من گولمه ديم
 « آی » منی دیندیردی هر آددیم باشی ، من گولمه ديم
 عومرومون هر لحظه سین رسم ائتدی رنگین بیر قلم
 گولدو هر بیر نقشیمه جان نقاشی ، من گولمه ديم
 من ، سحر سیزده سلام ائتدیم سحر سردارینا
 قالخدی اول دهم روزگارین قارقیشی ، من گولمه ديم
 صوبحومو سالدی نظر لرده ن قارانلیق قهبه سی
 من کیشی ، دوشماندا بیر آیغیر دیشی ، من ، گولمه ديم!
 بیر اولو آلاه بو بحرین کشتی سیندا ناخدا!
 گول دئدی هر دمده چرخین گردشی ، من گولمه ديم
 یازدی یاز سیز ، هم ، پاییز سیز آل قلم ، اود سال قلم :
 بو ساعاتدان یوخدور عومرون دای قیشی ، من گولمه ديم
 خیلقت آخیر اوز الیف - با سییلا وئردی درسمی
 یوخ - یوخ ، اوستادیم بیئه اولدو ناشی ، من گولمه ديم .

چالين ناقوسى

چالين ناقوسى ترسالار ، گنجيم يارين گوناھيندان
 ملهك لر غصه له نميش چون ، منيم ترسامين آھيندان
 دئمه زديم ، محكمه ، ديوان قورولدو ، سؤيلوره م قاضى :
 سحر تئزده ن او ليلائين وورولدوم قبله گاهيندان ،
 گئجه آى لار اوخوردو آيدين - آيدين من يازان شعيرى
 آيا ائتمزدى اصلا اعتنا او ، بارگاهيندان
 كمند زولفونه باغلى جانيم وار ، قاضى حوكم ائيله !
 يا ، آلدير جاني جاناندان ، يا ، جان قورتول پناھيندان
 چكه شمشير اگر دونيادا لشگرلر منه ، قورخمام
 جهاندا قورخورام يالنيز بو ترسانين نگاهيندان .

خاطره

سيلينمير خاطيريمده ن خاطيره ن ؛ روحوم سوراغيندا
 آلولو - اودلو ، يانغين كلمه يه م بوم - بوز دوداغيندا
 وارق لان يام - ياشيل دفتر ، آچيل ياز سيز سحرلرده
 يازيلسين سون سوزو تارين ، قوالين ، ايلک واراغيندا
 حيات ، سن سيز آنا سيزلار ، اميزدير عشق جئيرائين
 ساچين ان ذيل قارائليق سا ، گوش ياتميش قوجاغيندا
 چوبانليق نغمه سين چاي لار ، ساراي ساري يلا سويلورلر
 بيزيم يترده فغان ائيلير هامى سازلار ، فراغيندا
 ديلک ترلاني يومموش گوزلريمده گوزلرين ، چوخدان ...
 پايز شاهيني تک « آرزوم » بئکف قونموش بوداغيندا
 حياتين ذوق آلير ايستي گوزه ل ليکده ن ، نه معلوم کي -
 يانان ، پروانه نين پاک قلبى دير شمعين چيراغيندا
 منيم ده شعر يممين سازيندا دائم بير باهار آغلار ! ...
 باتيپ چون اولدوزوم « انصار » آي يم سا دار آياغيندا .

قلبيميز

زهريلي نشتريه چوخدان آشنا دير قلبيميز
سانما اي جلالد ظاليم ، بي صدا دير قلبيميز ! ...
ائتمه ريك سجده ، منادي ! بت نما فرعون لارا
پادشاه ميصرده ن چون نارضادير قلبيميز
ساقى ! پيمانه نده وار نقش حقيقت ده ن اثر
اول قدحده باده گزدير ، بي ريا دير قلبيميز .

سنين دير

جانا ، منى منده ن ائله ين جان دا سنين دير
ديوانه كؤنول ، اوندا جوشان قان دا سنين دير
بير داملا اولوب ، ذوقيله دريا لارا دالديم
گوردوم آنا قلبينده كي عتمان دا سنين دير
گيزلين قاپي لاردان يونه ليب ، كوينه وارديم
سانديم ولي كي ، كعبه ي پنهاندا سنين دير .

آينا سينا

سئوداليم ، آخدين ايشيق تك بير اوره ك دريا سينا
كؤنلومو كؤنلون آپاردی عشقینین دونیا سينا
كئفله نیب ، سرگشته قالدیم سئودا دونیا سیندا ، من
من مسلمان ، سجده قیلدیم ترسالار ترسا سينا ! ...
قبله می هاردا ایتردیم ، قاش لارین وئردی نشان
هر سحر ائتدیم عبادت کونلومون سارا سينا
سن ده بیر قیپ - قیرمیزی مئی تک جالاندین روحوما
دؤندوم اول دمده مله ک لر شاهی نین رویا سينا
سن باخان آینایا ، گوئی ده ن خیلی داش لار آتدی لار
داش لارین قارشیندا دوردوم ، قویمادیم آينا ، سينا .

يادگار اولسون^۱

وورولسون عشقيمه خنجر ووران ، عالم ده خار اولسون
 آليش سين من ساياق يانسين ، هميشه كونلو زار اولسون
 اونوندا يوردونا يول تاپسين هيجران ، بي قرار ائتسين
 پوزولسون شوكتي يارب ، گدای روزگار اولسون
 قوجا باغبان ! ال اوز من ده ن ، داها سن انتظار چکمه
 چتين دير ، اولمايب - اولماز ، باييز دؤنسون باهار اولسون
 او گول ده ن آيريلان بولبول گزير ويرانه باغ لاردا
 نئجه اينصاف دير آلاه ، گولون قوينوندا خار اولسون !؟ ...
 قارا گؤزلو نيگاريم بير باخيش لا مين لر اوخ وورموش
 او اوخلار باغريمي يارسين ، اولونجه يادگار اولسون
 آليبدير جانيمي و آلاه ، منيم روحوم گنديب ، اونلا
 دئين عزراييله گئتسين بو جان سيزدان کنار اولسون
 سن عشقين خسته سي « انصار » آييل ، قالما ياتاق لاردا
 خييال ائتمه داها بيرده کناريندا نيگار اولسون .

۱= ايلک دفعه يازديغيم شعيرلرده ن

ديوانه آتش

ناله لي بولبول كي مي وئردين باهار يمدان خبر
 محو قيلدين جسمي مي ، يو خدور داها منده ن اثر
 جان لارا تارين فغانيله او ظاليم چالغي چي
 اود وورور ، به - به ؛ بو ياخماق بير هنردير ، بير هنر
 يانديرير ديوانه آتش تك قزه ل لر قليب مي
 درد مي آنجاق مغني شرح قيلمير مختصر ! ...
 باخ ، يئنه افسانه گو زلر دور دولار جان قصديمه
 قورخمورام ، يوخ ، قورخورام اول گو زلره ده يسين نظر
 بير گولون ديوانه سيديم ؛ هر باغي ووردو خزان
 دهريده بير هانسي باغبان من كي مي گو رموش ضرر ؟
 اود وورور ، باخ ، عصرمين ساراسي هردهم باغريما
 چاره يوخ ، يانماقدي چاره م ، لاپ كول اولسام دا اگر
 هامی درمان ايسته بير درد آشنادهن ، من ده درد !
 گو رموشه م ؛ درد ايسته يه نلر آخير اولموش بخته ور
 من دئيه رديم بس كي سؤ زسوز - سس سيز ، عاقيل لار يانار !
 گو ر نئجه بو مجلسي محزون ائديب ديوانه لر ! ...
 اي قلم آهسته ياز ، چوخدان بو دفتر غم لي دير
 اود توتا عالم لر حتی ، بختيمه گولمه ز سحر .

ساقی

هاردا ساقی ؟ بو گنجه دولدورا پیمانہ میزی ! ...
 مئی ناب یله صفا له ندیره میخانه میزی
 چکه اولدوز قاطارین ، دامی میز اوسته ن آپارا
 بیر ، ایشیق لاندیرا طولمتده بوکاشانه میزی
 آچا ظالیم فله بین سحریلی دروازه لرین
 آلا سیمرغ قوشوندان کتیره دانه میزی
 سؤندوره غم اودون او ، دردلی کونول لرده ، یئنه
 اسه صوبحین یئلی تک ، بیزده تاپاق شانه میزی
 یانا شام تک ، ولی یاندیر مایا پروانه لری
 او ایشیق یایا ، گۆره ک عشقی پروانه میزی .

ای حکیم

عشق اودوندا یاندى کۆنلوم ، بی قراره م ای حکیم
سانکی جانسیز جسمم ، آنجاق بی مزاره م ای حکیم
انیله میش گولزاریمی سولغون زمانه ، من یئنه
روزگارین حاکیميله سازگاره م ای حکیم ! ...
ایسته مه م فانی جهاندا مُلک و مالی ، ایسته مه م
اولسا انسانلیق ، عدالت شهریاره م ای حکیم
چؤخ گۆزل لر قصد اندیرلر قلبیمه ال تاپماغا
یؤخ ، وفا سرمنزلینده یادگاره م ای حکیم
من گۆره ن گونده ن سارالمیش بو حیاتین باغچاسی
بوخزان چوخدان انیسیم ؛ بی بهاره م ای حکیم .

گۆزلىرىن

گۆزلىرىن بىر آندا ، بىل ، مېن بىر معما سۆيله دى
 كونلومه اود ووردو گۆز شهنامه سين تا ، سۆيله دى
 گيزله ديم سينه مده كى بىر دفترين اسرارىنى
 خيلى يالوارديم حذر قيل بوندان ، امما ، سۆيله دى ! ...
 من بلاکش ده ن اودم ظولميله يازديردى قزه ل
 بيلمه ديم ميصرالارين بىر هانسى ليلا سۆيله دى ! ...
 باخ دئدى ، باخ ، اؤوچوسون فریاد ائدير سئودا قوشو
 گۆزلىرىمده ن آلدی بىر اودلو تماشا ، سۆيله دى
 ايندى كى بيگانه دير زنجيريله ديوانه لر
 هامى مجنون اولسادا ، بيچادى صحرا ، سۆيله دى
 بوردا جان فرمانى واردير ، قوی فغان ائتسين كۆنول
 آتشی سؤنمور يازيق بىر باغرين اصلا ، سۆيله دى
 عشق اوچون بىر باشقا مسلك ، باشقا دفتر ، باشقا سؤز
 بو كتاب لار چون وئريرلر كهنه معنا ، سۆيله دى .

رام ايستير

كؤنول سئودالى - سئودالى قاچان جئيرانى رام ايستير
 اونو توتماق اوچون هردهم محبت بويدا دام ايستير
 باغيشلام جانيمي هر كيم منه بو مزده ني وئرسه :
 سنى نالان انده ن سارا قولو باغلى غلام ايستير
 خياليم آينا توتموش ؛ حسنونو گؤرمكده قورخوم يوخ
 وليكن قاره كيرپيك لر سينه مده ن انتقام ايستير ! ...
 ازه ل گونده ن بيليرديم من ، ملك پرورده دير اول قيز
 دئييل اصلا سبب سيز كي پرى لرده ن نيظام ايستير
 نه لازيمدير منه يازميش بهشتين قيزلارى « انصار »
 سنى مچنون انده ن ليلا ، ملك لرده ن سلام ايستير ؟ .

ايلىك سۇزوم

باغبان! سولدىو باھار ، چكمه گولستانه منى
 باغرى قان بولبولم ائتميش فلک افسانه منى
 اى نگارا دئمه گيزليندى منيم جسم و جانيم
 زلفووون بير توكويه م ؛ هئى دارايير شانہ منى
 سؤندورور هر گئجه بير اودلو غزل آتشيמי
 بويايير بيرگؤزلىن خنجرى آل قانه منى
 مست قيلماز منى ميخانه لرين مئى لرى ، يوخ
 گاه - گوزار مست ائله بير بير دهلى - ديوانه ، منى
 بيلمير كيم كى قزهل يازماغيمين عئتى وار
 انده بيلمز داهى لار عشق يله بيگانه منى .

تورگون قیزی

ظالیم تورگون قیزی سئودامی آخیر بر ملا ائتدی
 اوخون گئچد یردی باغریمدان ، خطا کاریم جفا ائتدی
 بیر اوخ بیر سینه نی یاردی و لیکن کوللو عالم لر -
 تیلت قان اولدو ، انسان لار ! جفاکاریم خطا ائتدی
 هشمه م قیلدیقجا ساچ لارین شفق لرله برابر ، باخ ،
 آدانچی کئفله نیب صوبحون مناجاتین قضا ائتدی ! ...
 اونون آردینجا باخدیقدا ، ایچیمده بیر قزه ل بیتدی
 کؤنولسوز بیر گولوش له باخ کی ، جان ملکین فنا ائتدی ! ...
 مسلمانیقدا ان ال چکدیم - دئدیم فرمان ندیر شاها ؟
 گونش له ، آی لا ، اولدوز لا منی تئز آشنا ائتدی .

غملى ساحيل لار

غملى ساحيل لار منيمدير ، غمله دولسون دريالار
 گوئى لار ، عشقين شهرينه لاپ ايندى دير كى غم جالار
 غم جالانميش كوچه لرده آخسا گوؤز باشيم اكر
 درس آلار قانلى شفق لار گوؤز لريمده ن ، درس آلار
 آتش آهيم ياخير ، بير ساحيلين شعر دفترين
 اول سبب دهندير سوسوب دريالار ايچره دالغالار
 بير قيزيل سجاده اوزره سجده يه دوشموش گوش
 آل قانا باتميش سراسر قارلى داغ لار ، صحرا لار
 مغربين تكبيرى اود وورموش هامى عالم لره
 بئيله بير آتش لرين قارشيندا عالم مى قالار ؟

جان قصدى وار

بللى دير شهلا باخيش لى گؤزلرين جان قصدى وار
 دوشمه سين تشويشه كيمسه ؛ بوردا قربان قصدى وار
 باشقا جاندير جاننما جانانيمين جان آلماسى
 آيرى جانان عشقى سه ، باخ ، بوردا جانان قصدى وار
 اود دوشوب بو شهر آرا ، هر جاني بير جان يانديرير
 « شهر بانوسى » و ليكن هامى سلطان قصدى وار
 باشقا چؤل دور ؛ هر قوشون بير قوش دور و بدور قصدينه
 كوربه بير شاهين قانات لانديقدا ، ترلان قصدى وار
 باغرى يانميش لار يانيرلار ، شعله له نديكجه قزه ل
 هر سؤزون ، هر كلمه نين بير گوجلو ديوان قصدى وار
 روزگار درد اولدو تا « اصلى » طبيب اولسون ، و ليك
 كيم دندي يانما « كرم » ترسا مسلمان قصدى وار !
 شرح وئرمه شعرين « انصار » ين بو آلدانميش لارا
 چون كى شعر موسى سينين انجيل و قرآن قصدى وار .

جوور فلک

طالعیم ، جوور فلک ده ن گور نه لر یازمیش منه
 من نه سلطانم ، نه شاه ، بیر شاه اثر یازمیش منه :
 یانماغا اودلاردا باشقا کونلو لایق گورمه دیک
 بو تمنانی قلم سیز ، مختصر یازمیش منه
 یانمیرام آما نچون من قلبی یانمیشلار کیمی
 اولمایا بو ابتدادا بیر نظر یازمیش منه ؟
 قایتارین داغ لار هامی او غم لری اوز قلبیمه
 آخشامی آخشام قلمداری سحر یازمیش منه
 ایندی بیلدیم دردمنده درد اوزو درمانیمیش
 روزگارا ! نسخه لر بوللو ضرر یازمیش منه
 دور کوجه ک عومرون باهاریندان قزه ل لر دورناسی
 دور ، پاییز ساراسی سون دهم خوش خبر یازمیش منه
 جان اریتدی پرده سیز سازدا قوجا بیر چالغی چی
 بو حدیثی بیر نفر اهل هنر یازمیش منه .

سؤدا

سؤدا دندیگین ؛ لئح بوروبه ن دَرّ سایاقدیر
 صیادی اوره ک ، صید اوچون آنجاق کی پیچاقدیر
 صیادینا اؤندوکجه زامان قیمتی آرتار
 عومرون قیش اولان گون لریده ، گوللو بوداق دیر ! ...
 بلله ندیره بیلمه ز بدلین اصلی ده ن هر کیم
 اصلین تانیان اصلی ده بیر کورپه اوشاق دیر ! ...
 هر جاهیل اونون جمله لرین درک ائده بیلمه ز
 گیزلینده کتاب ، آشکارا بیر کیرلی وراق دیر
 دریا ، ده یه رین دهریده آنماز اونون اصلا
 باخ سیرره ، آنا دوغما سینا گور نه اوزاقدیر !! ...
 عاشق یاد ائده نمه ز هاچان اولموش اونا تسلیم
 عاشق تازا زاییر سه ، بیل ، عشق کهنه اوجاق دیر ! ...
 هر کیم اونو درمان بیله اؤز دردینه ، دردا !
 بیلمز کی او درمان اؤزو بیر درد اولاجاقدیر !! ...

نيسگيلدى سارا

باھارين پنجره سينده ن باخيبان گولدو ، سارا
 قيزلارين مجلسينه گۆر ھارادان گلدى سارا!
 بير قيزيل شال ، نه بيليم بلکہ ده آغ ؛ قان بويالى
 قانلى گۆز ياش لارين ، آلاھ ، شال آچيب سيلدى سارا ،
 بير گۆزل قيز - ھامى سس سيز اولراق ديندى - دئدى :
 سن اوزون دئ آ سارا ، بس نيبه نيسگيلدى سارا ؟
 سولارين نغمه سى تک ، ساچ لارى سۆزلر دارادى
 نيسگيل اولماق ليغيني ايندى ھله بيلدى سارا !
 توزلو بخت آينا سى قارشيندا دوروب سوردو او قيز :
 نه اولوبدور بئله عالم سنه مايلدى ، سارا ؟
 بورودو داغ لارى غم غصّه لى بير نئى ھوه سى
 خان چوبان ناله يه گلدى : بو نه محفيلدى سارا ؟
 دورما بخت آيناسى قارشيندا ، بو بخت آينالارى
 ياراماز بختيميزه ، عالم ھله ستلدى سارا .

سارا

هانسی دریا یا آپاردی قارا سئل لار سارانی ؟
 اختاریر گور نئجه ایل دیر بیزیم ائل لار سارانی ! ...
 خان چوبان ، نئی سسینی داغ لارا سالمیش ، هله ده
 گئری قایتار مایاجاق می داها یول لار سارانی ؟!
 چنلی داغ لاردا ، یاغیش آلتدا قالیب دیر اوبالار
 ائلمیزدهن چون آیرمیش قارا یئل لار سارانی ! ...
 یا بلاغی غم بورویو بدور ، موغان عاشیق تک اویوب
 اوخشاییر ائل - اوبادا سازدا کی تئل لار سارانی
 آغ بولود ، قارا یازین بایراغینی ال ده توتوب
 بو باهار گورمه یه جک لار ساری گول لار سارانی ! ...
 « گوی خزر » گوزلرینه قان لا نچون سورمه چکیب ؟
 آغلابیر چایدا بالیق لار ؛ بوغوب ال لار سارانی !
 سیندیراندا فلک « انصار » ، آرازین کورپولرین -
 چالما سین بس نئجه داش دان - داشا سئل لار سارانی !؟

خان چوبان

ائل قيزين ، سئل لر آباردي ، گور نه آسان ! ... خان چوبان !
 جوشدو چاي لار ، داشدي ، چئول لر اولدو آل قان ، خان چوبان !
 گوئی داشا چيرپدی قارانلیق ، بئر قيزين بخت آيناسين
 قاققاچکدی گولودو ظولمت ؛ قوپدو طوفان ، خان چوبان !
 نئی قياسين کسدي - بيچدی گوئی قيلينجی ، ایلديریم
 اورکه ره ک ، قاچدی بو داغ دان کورپه جئيران ، خان چوبان !
 دمله دی صوبحون دوداق لاری چوبان سيز بئر نئی
 هر بوداق دان بئر ساز آسدي بوردا اورمان ، خان چوبان !
 آغلايش ، توتغون بولودلاردان ساغیلدی داغ لارا
 دؤنمه ز اولدو بو بووايا خسته ترلان ، خان چوبان !
 هر قوشون بئر نغمه سين یازدی موغان ، دفترلره
 گوئی دنيز لرده ن اوجالدي ناله - افغان ، خان چوبان
 آل شالين ، قانلی دؤيوش ده بايراق ائتميشدی سارا ! ...
 او ، ظفر تاپديقدا ، « انصار » اولدو حيران ، خان چوبان !

قوجاق ساخلا دئميشديم

گنجه جه ک کون لریمیز ، عومرو قوجاق ساخلا ، دئميشديم ! ...
 او پريشان ساچينا ساخلا داراق ، ساخلا ، دئميشديم
 سنی ای یاز قزه لی نغمه یه دؤنده رمه ده پاییز
 او سولان باغچا دا بیر گوللو بوداق ساخلا دئميشديم
 قارا هیجران سنلینه وور ماغا جانی ، تله سیردین
 گنتمه ، سئل لر سوساجاق ، گنتمه ، آیاق ساخلا دئميشديم ! ...
 یوراجاق غملی سحرلر بیزی سونسوز گنجه لرده
 بو قارانلیقلیغا من اوندا چیراق ساخلا دئميشديم ! ...
 اوبدوروردو اوگؤزل لیک سنی ، هم ، فیتنه لی گؤزلر
 باشندان اولما ، سایاق اول ، فیکری اوباق ساخلا دئميشديم
 بو حرارتلی گؤزل لیک یای ینین بیر قیشی واردیر
 قار یاغار ، ساختا دوشه ر ، ایستی اوجاق ساخلا دئميشديم
 دهلی جئیران - گؤز لیم - هئچ وعده داغ سیز دوزه انمه ز
 دهلی جئیران دهلی سی ! من سنه داغ ساخلا دئميشديم .

گل - گل دئمه ديم

گئتدیم آخیر بو شهرده ن ، سنه گل - گل دئمه ديم
 بو سفر مقصدیمی هئچ کیمه اوول دئمه ديم
 کوچه لر ال بیر اولوب ساخلادی لار خاطیره می
 اونا بیر یول دؤنوبن ، هئی ! یئری تنبل ، دئمه ديم
 او تائیش یول لاریمیزدا منی دیندیرمه دی لر
 کؤچه ره ک ائل - اوبادان ، ائل لرده ائل دئمه ديم
 او موغان قیزلارینین ساچ لاری چاشدیردی منی
 یوخ ، او لای - لای سربله ن تئل لرده ، تئل دئمه ديم
 خیلی ال لرده محبت سبه تی گول داشیدی
 آما سنسيز اولان او ال لرده ال دئمه ديم
 اودلارین شعله سینی گوئی لره قالدیردی گئجه
 بیل ، سحر سیز یانان آتش لره مشعل دئمه ديم
 سن ده بیرگون منه تاي ترک ائله دین شهریمزی
 سن اوزون ترک ائله دین ، من سنه گل - گل دئمه ديم .

یئنی دووران گله جک

غم چکمه یه گلمز ، یئنی دووران گله جک دیر
 خندان یاشاماق هامی یا آسان گله جکدیر
 بولبول ! سنین آه - ناله لرین بی اثر اولماز
 دؤز ، یاز گله ره ک ، گول - چیچه یه جان گله جکدیر
 سولغون دانیشیر گول ده ، گولستاندا بو یئرده
 یؤخ - یؤخ ، بو باغا بیر قوجا باغبان گله جکدیر
 کیم بیلمه دی « تاری » نییه یاندیردی مغنی
 آتش دئدی بس گل دئسه ، جانان گله جکدیر ! ...
 بیر باخ ، منی ده نظمه چکیر آیری فزهل چی
 اونسوز اونوچون هانسی غزلخوان گله جکدیر ؟
 بیر رسمیدی ، رسام اؤزونو رسم ائده بیلمز
 چون کی دئییه ر هر رسمینه بیر جان گله جکدیر ! .

شهيد

شهر عشقين قايي سين چالدي غريبانه شهيد
 او دل آرايا نظر ائيله دي مستانه شهيد
 اوره بين آلدی اله توتدو دل آراما طرف
 بوسه لر ووردو اودم زهريلي پيكانه شهيد
 غسل ائديب ، قیلدی نماز گویده ملائک لريله
 سجده گاه ملکوتی بو یادی قانه شهيد
 اؤبدو اولدوز لار اونون هر سحر - آخشام یاراسين
 بيلمه دی شام دی بو عالمده ، یا پروانه شهيد
 یام - یاشیل آیه لری یاز نفسینده ن آلاراق
 یازدی آل قانلا آدین صحن گولستانه شهيد .

۶ + ۵ هجالی

مثنوی لر

جانباز

بیزی اؤزوموزده ن سوروشمايين سيز
قائلی سنگرلرين نفسی ييق بيز
غملی باخيشيميز ؛ شهيد سسی دير
درديميز ، سحرين ترانه سيدير

چيراق قزه لی ييق ، ساز تاپسين ايشيق
صوبحون ساچ لارينا آيه يازميشيق

ظولمت آرزولاما ای آخشام ، يئنه
گئجه نی آتميشيق گول له يئرینه
قول - بوداق چيناريق ؛ عومروموز ياشيل
باهار شرابی ييق ؛ هم ، لالا ، هم ، گول
دومان لی بير داغ دا ايچه جه ک بیزی
دومان دا اؤپه جه ک دردلريمیزی

درديميز ، سحرين ترانه سيدير
ساکيت هارای يمیز ، زامان سسی دير

ای وطن ؛ ای قوجا سردار نفسی
سنه گول له لرین قاه قاه سسی
قورخو یوخ - قورخو یوخ ، بلکه حیات دير
بو وقارلی داغ لار سنه قانات دير
باخ ، آی ايشيق ايستير چيراغی ميزدان
گونش ، اود بورج ائدير اوجاغی ميزدان
ای وطن ! اونوتماز تاريخ لار بیزی
زامان دا اؤپه جه ک دردلريمیزی

چيراق قزه لييق ، ساز تاپسين ايشيق
سحرين ساچينا آيه يازميشيق .

عومور فلسفه سی

گئجه آخار - باخار یوخلاییردی چای
 قالایلی کاسادا سود ایچیردی آی
 تیر - تیر تیتره ییردی بالیق لار سودا
 گمی سالدیریدی اورماندان « آدا »

قیشین کورسوسونده اوشوبوردو یاز
 سینیق کور پولری تیکیردی آراز
 سیز - سیز سیز لاییردی یارالی بیر داغ
 هیق - هیق آغلا ییردی غریب بیر بولاق

قوردلار ، قمچی لیردی دوشگون قیر آتی
 کوراوغلو ، اوخوردو آجی باباتی
 چلیبی الینده او قاری نیگار
 چنلی بئل هاردادیر - دئییردی ، آغلار ! ...

خان چوبان سوروده ن اوزموشدور الین
 جاناماز ائتمیشدیر سارائین شالین
 معبود ایوانیندا نیشانلی سارا
 چکیلیمیشدی قانلی ساجیندان دارا

سازدان زی قوپوردو ، یانیردی کرم
 غربت ده غریبی گوزلوردو صنم
 عشقین جنازه سین بیر چوبان ایتی
 ایلییردی باتی دا ، باتیردی باتی

توتغون اولدوز لارین چیکنینده زامان -
 گوچوردو ، اوچوندا بیر خیسما دومان
 گنجه ن گون لرینی ساییردی گنجه
 چاغ لارا اولموشدو دونیا اگلنجه

سوگوردو اره ن لر قاه قاه قالاسین
 سییریلی قیلینج لار ایستیردی پاسین
 قار ، قار قایالارا گلیردی تک - تک
 حاققین کعبه سینده آغلیردی بابک

اسکندر ، تورباغا وئریردی باجین
 بیر آنلیق عوموره ساتیردی تاجین !
 مین لر حوکمداردان ، میلیون لار عسگر
 شکایت اندیردی حکمنه ، بتر

حیات گمی سینین یئل کنلر ینده ن
 برک - برک یاپیشمیشدیر خاقان لار ، نده ن ؟
 عومرون تارلا سینی قاپ - قارا طوفان
 هر آن تالا بیردی ای غافیل ، نادان !

زامان کوته لدردی او آچارلاری
 اودلار توش قیلیمیشدی تاجی دار لاری
 تاریخین بوینونا ان آغیر کونده
 وورولموشدور ، نچون ؟ ... بیلیمیره م من ده !

آه - آه ، سو آلدیقجا دونیانی چاغ - چاغ
 باتی دان دوغویا مین سوچسوز اوشاق
 قارا گمی سینه نوح پیغمبرین
 ال اوزادیردی لار ! ... نه ایدیر یقین !؟ ...

عومور افسانه سین یازان سلیمان
 یازیردی : ناغیلدیر سلیمان ، اینان !
 ایسته ردیم کمالا چاتینجا آن لار
 سلیمان عومرونده یاشاسین جان لار

الیف - با اوخوردو یوزمین لر نبی ؛
 ارسطو ، افلاطون ، سقراط ، فارابی
 بؤلوردو تورباغی حضرت آدم
 میلیاردلار بشره ، بؤلوردو ، سرسم !

آیه لر ، قالمیشدی گوئی له یئر آرا
 گلیرمیش لر هانسی او کتاب لارا ؟!
 بیلیمیرمیش نبی لر ، او اعجاز کارلار -
 عومرو ساخلا سینلار ، گوئی ده آیه وار ؟ !!!

آرتیق یاشاسایمیش بیزیم پیغمبر
 باشقا بیر قرآن دا یازارمیش ال لر
 عیسی ، یاتیر تمیشدی زامام ساعتین
 آن لار پوزانمیر دی اونون بو ساتین ! ...

ایلاهی قصرینده یئتیم بیر مله ک
 آغلیردی آنا سیز چاغ لارینا ، تک
 ایلاهی تسلی وئردیکجه اونا
 جانسیز سییارالار گلیردی جانا .

قارى نين نذرى

پايز آخساميدير ، اسميردى كوله ك
 كندين طبيعتى ؛ لاپ توتغون اوره ك
 كۆچدوكجه قارانلىق كوچه - باجاي
 منيم ده گۆزلىم آسيلدى آيا
 بو آن ، كوچه ميزده گۆردوم ، اويان ليق
 معنالى سطرلر يازير قارانلىق
 چليبي الينده ، بير قارى آنا
 بير شوشه نفيت له گئدير بير يانا
 دۇشو تنگيشيردى ، يثريه نمه ده ن
 آخير كى ، مچيده چاتاركن ، بيرده ن
 دوشدو اوزو قويلو او ، آستانايا
 مچيد ، دور دئمه دى خسته آنايا ! ...
 گئچه ره ك ايچه رى ، او يازيق قارى
 بير شوشه نفيدى - او دوولت - وارى -
 بو شالتدى مچيدين چيراق لارينا
 بير دونيا كده رده ن بوشالدى آنا ! ...
 شمچه نى چيخارتدى قولتوق جيبينده ن
 بوتون چيراق لارى يانديردى بيرده ن
 دۇنوبن اوز توتدو حاق درگاهينا
 دئدى : « اى ايلاهيم ، دخيلم سانا »
 بير شوشه نفيده گلدى گومانيم
 بورايا گلبنجه ، لاپ چيخدى جانيم
 نذيريمي قبول ائت ، آزيمي چوخ سان
 من سنين ايتينه م ، قۇوما قاپيندان
 گۆى لرى ، يئرلرى سن سن خلق ائده ن
 ال آتيب توتموشام من انه بينده ن

دونيالار سنين دير ، اي پروردگار
 منيم ده وار - يۇخدان ، بير اينه بيم وار
 ناخير دان آيريليب ، طوله ده قالميش
 نا خوش دور ، بير دري بير سوموگ اولموش
 اي گۆزه گۆرونمه ز ايلاهي ، بودم
 اونون شفا سيني سنده ن ايستيره م .

ال لرى دعاا قالان او قارى
 اوزونو توتوموشدو قبله يه سارى
 حاجت ايسته يه ره ك حاق درگاهيندان
 سؤيله دي بيريسي ناگاه : نه نه جان
 آلاهي ائوينده يانان چيراغين
 من پيلته سين سالدېم ، سن تۆكدون ياغين
 اوكي كۆزون تيكيب ال لريميزه
 نئجه حاجت وئره بيله جك بيزه ؟
 او ، يانديرا بيلمير سؤنوگ چيراغين
 نئجه آليشدير سين سنين اوجاغين ؟
 چيراغي قارى لار نفتي يله يانان
 ايندى نئجه اولسون قادري منان ؟
 اولما ، ايلاهي دا رشوه آلاماميش
 بو قارى - قوجايا گورمه ز هئج بير ايش ؟ ...

بو چاغ قارى آنا ديلله ندى بيرده ن :
 آ كيشى سن نيه كوفر دئيرسن ؟
 آلاهي ائوينده ائديرسن گوناھ
 والاهي بيل سنى كول انده ر آلاه
 سؤزون كوفره چكدى ، بيليرسن البت ؟
 آليندى اوزونده ن نورئ محمد

سن لاپ داش لانمالي اولدون گوناھكار
 ايت تك نفسينده اولوبدور موردار
 دورما بو مچيت ده ، گۆزلريمده ن ايت
 اي ناپاك ، گوناھكار ، دال - دالي قاييت .

اودهم اوجالاركن قارى نين سسى
 غافيل دان مچيده گيردى نوه سى
 آجيقلى - آجيقلى دئدى : آنا جان
 سنى آختارماقدان ، دوشدوم آياقدان
 ائله ، سن بوينا ، او اينك بيرده ن
 بيخيلاراق آغزين كۆتوردو يئمه ن
 پيچاغا گلميردى ، آنجاق كي ده ده م
 باشيني سييردى ده هريله او دم .

قارى ، دلى اولدو لاپ بيرده ن بيره
 چيراغى گۆتوروب چيرپدى منبره
 جالاندى نفيدى چيراغين بته ر
 هم ، مچيد اود توتدو ، همى ده منبر
 او باشقا كس دوروب سؤندوردو اودو
 آلاھين وار - يۇخون اوددان قورودو ! ...
 زارافاتلا دئدى : قوجا پهلوان
 ال ساخلا ، آلاھا آمان وئر ، آمان
 يانديرما وارليغين ، يانديرما ائوين
 اونون دا سيم لرى قاريشار ، يقين
 گۆتوروب چيراغى چالار كلله نه
 باخ ، يانسان ، دئيه ره م : نه نه ، منه نه .

تانی یلا چیرییشان غضبناک قاری
 دؤیوردو چلیک له دهیری - دوواری ! ...
 گاهدا چیغیریدی : ای - ای ایلاهی
 گؤروم سنی توتسون یؤخسول لار آهی
 چرخین ترسه دؤنسون ، بیخیلسین تختین
 سن کی رحم ائتمه ییب ، ائویمی یخدین
 کور قیز تک گیزله نمه ، چیخ ، گؤرسن گؤزه
 گل کیشی قیزی تک دوراق اوز - اوزه
 سنه من گؤسته ریم عاجز لییمی
 اوزوم بوغازینی بیر آسلان کیمی
 منیم مورادیمی وئرمه یه ن ، داها -
 بنده لیک ائتمه ره م سن تک آلاها .

هاوالی گؤردوکده او قاری نی من
 بیر شعر خاطیرلادیم شاعیر « غمکش » ده ن :
 « اوگون کی دونیا یا گلدی سیم و زر
 عدالت اوستونده حوکم اولوندو شر
 احتیاج الینده قول اولدو بشر
 هره بیر مقصدله عبادت ائیله ر » .

مزارداشی

اونون آنلینداکی مینجیققلانان تر
 چکدیگی زحمت ده ن وئیردی خبر
 ذوق ایله قازیردی بیر مزار داشین
 مین بیر ظرافت له گؤروردو ایشین
 قارا مرمر داشا چالیدیقادا قلم
 باشقا بیر عالمین بورویوردو غم
 خوش خط له یازیردی : بو قارا مزار
 بیر روحون انوی دیر ، بیلین اینسان لار
 بوقارانلیق ائوده یاتانین آدی :
 اینسان انولادی دیر ، اینسان انولادی ! ...
 او دا حیات قوردو فانی دونیادا
 آخیر ، گوردو یوخدور دونیادا وفا
 اوره بیی دایاندی بوزامان ، بوچاغ
 اونا اؤرپک اولدو بوقارا تورپاق .

او ، قلم چالراق ، دئدیم : صنعت کار
 بو مرمر داش لاردان گل آز توزقوپار
 مین لر اینسان توزو قازدیغین داش دان -
 قالخاراق بورویور اؤز - گؤزون ، اینان
 دئمیره م یاراتما ، یاز ! سطیر - سطیر
 صنعت ین له ائيله عالمی اسیر
 آنجاق ، مزار داشین ، بو هنری آت
 بو دمیر قلم له هیکل لر یارات
 یوخ کی ، بو هنردیر ؟ اؤزونوده یاز
 بیر مزار داشیندا اؤز شکلین ده قاز !

چرخين گردشى تك ، دايندى بيرده ن
 خيلى فيكره داليب ، دئدى : بيليرسن
 بوسؤزلر دوشموردو هئچ ده يادىما
 نيبه اود آرتيردين منيم اودوما؟! ...
 من ، يالئيز ديله رديم كدرى ، ياسى
 دئيه رديم بول اولسون اولوم هاواسى
 حيات تارلاسيندا هر نه وار سولسون
 ايسته ر قوجا اولسون ، ايسته رگنج اولسون
 منيم روزو قاپيم باغلى قالماسين
 آلاه بو هنرى منده ن آلماسين! ...
 يازار سام بير داشا اؤزومو اكر
 اوره ييم وارگلمز ، ال لريم اسه ر
 هه ...! دوغرو سو اينسان نه پيس تينيت دير
 ياخچيلىق ، محبت ، بودا عادت دير! ...
 باخ گور من حياتى خوش ائتمك اوچون
 نه لر ايستير ميشم دونيادا بوگون!؟
 ياشيل ياشايش يوخ ، اولوم هاواسى!
 هامى اينسان لار چون كدرى ، ياسى! ...
 آنجاق اينانديم كى ، قارا مرمرلر
 ديرى ليك ائوينين بزه گيديرلر! ...

چير باراق زامانين اوره يى ، نبضى
 باهار ، جانلانديردي آنا تبريزى
 حيات ترانه سى جاني اوخشادى
 جان لار شكار ائدى سئودا صيادى
 يئنى ياز نفسى اولان شهرده
 گوردوم ، يئنى لشمش چوخ صنعت لرده

داها ، مزار داشین آتمیش صنعت کار
بوگون کی ایشینده بول - بول معنا وار
بوگون یاراتدیغی ، هنردیر ، هنر
شعر دفتری اولموش قارا مرمرلر
دیری لیک عشقی له یارادیر ، یازیر
هنر ساپ لارینا اینجی لر دوزور
بوگون کی عشق ینده حیات وار ، حیات
عالم ده ن نور ساغیر ، او قوران بوسات .

سلیمان پیغمبر و بایقوش

آذربایجان ادبیاتیندا «ناغیل» خالقیمیزین آرا سیندا گننش یئر آچمیش و آذربایجان ناغیل لاری فلسفی باخیش لارلا دولودور، «سلیمان پیغمبر ایله بایقوشون» ناغیل ینی عینجا نظمه چکدیم :

گون لرین بیر گونو ، او گنجن دووران
 دونیانین سئیرینه چیخیر سلیمان
 بیر داغا چاتارکن ، آخار بیر بولاق
 دینجینی آل - دئییر ، سلیمان ، بوچاغ
 سلیمان ، آتیندان دوشه ره ک ، او دم
 بیر قیزا ساتاشیر گوزو ، چکیر غم
 گورور او قیز سانکی داغ لارا چیراق
 اونون جمالیندان مست اولموش ، بولاق
 ائله وورغون اولور او قیزا سلطان
 کی ، واریر او قیزین یانینا ، همان
 دئییر : ای معبودوم وورولدوم سنه
 قویما هلاک اولام ؛ کونول وئر منه .
 آل شالین باشیندان سییریر او قیز
 دؤنوب گوله - گوله دئییر : ای یارسیز
 دونیالار شاهینا یوخ دئمه ک اولماز
 آنجاق بیر قراریم وار ای اوتانماز :
 بیر سارای ایسته ره م سنده ن کی ، داشی -
 حیوانات سوموگو اولسون ای ناشی .
 تنز ، شاهلیق اوزو گون او قیزا ایلقار -
 وئر ره ک قبولیم - دئییر ، تاجیدار .

سلیمان قایدیر باری گاهینا
 تنز بیر فرمان سورور کولی جهاننا :
 « هر تور حیوان لاردان ، هر تور قوش لاردان -
 گلستین قوللوغوما بیرسی بو آن ! »
 هر حیوان ، هر قوش اؤز نماینده سین
 اونون حضوریندا ائدیر لر یقین
 تا جان ائيله سین لر سلیماننا پای
 سوموک لری ایله ، سالین سین سارای
 آنجاق ، « بایقوش » ایله آغیل لی « همای »
 خیلی بو با نیرلار ؛ بلکه ده اوچ آی .

آخیر بیر گون گلیب چاتیر اونلاردا
 سلیمان ، غضبلی گلیر فریادا :
 ای هُمای نه اوچون یوباندین بئله -
 بیر گونہ دئمیشدیم ، نه کی بیر ایله ؟! ...
 همای ، آرام لیق لا دئییر : تاجیدار !
 منیم سلیمانا نه مننتیم وار ؟ ...
 منیم کی قوپ - قورو سوموک دور روزوم
 نه چون گرہ ک اولسون سلطاندا گوزوم ؟! ...

سلیمان بایقوش دان سوروشور او حال :
 ای بایقوش ، سن نه چون بئله بی خیال ؟ ...
 بایقوش ، گولومسه ره ک ، دئییر : سلیمان
 نه چون ال چکمیر سن قوجا دونیادان ؟
 دنیا ، چؤخ سلیمان دوغوب اوزونه
 گرہ ک ده باخمایام سنین سوزونه
 ای عادیل ! حو کمونده عدالت هانی ؟
 سن بیر قیزا خاطر یوزمین لر جانی
 قیر غینا وئریر سن ، عدالته باخ !!!
 عاقیل اول ، بو عشقی - سئودانی بوراخ .

ذکالی بایقوشون بوسوز لربنده ن
 دگیشیلیر سلیمان پیغمبر بیرده ن
 سونرا دؤنوب دئییر : بیلکلی بایقوش !
 منی مات ائیلہ دی سن ده اولان هوش
 ای قوش لار عالیمی ، سنده ن اوچ سووال
 ائتمه لی اولدوم من ، دور ، بئرینده قال :
 بایقوش ! سؤیله گوروم دونیادا بو حال
 وارلی چوخدور ، یوخسول ؟ بیرده خوش جمال
 اولو چؤخدور ، دیری ، فانی دونیادا ؟
 خارا بالیق چوخدور ، آبادانلیق ، یا ؟

بايقوش جاواب وئريبر : اؤلو چؤخ - چؤخدور
 ديري لرده بيرگون گوره رسن يۇخ دور
 خارا باليق چؤخدور دونيادا ، سلطان
 آبادانليق لاردا اولاجاق وئران
 بيرده ، يۇخسول چؤخدور دونيادا بوچاغ
 چون كي زنگين لرده يۇخسول اولاجاق .

بايقوشو آلقيش لير سليمان پاشا
 «بى» ليك مقامى دا وئريبر اوقوشا
 «بى قوش» دئرلر اونا اوگون ده ن برى
 قوش لار بى يى اولور ، قوش لار رهبرى

دونيا تاجى دارى ، قوجا سليمان
 آتيني مينه ره ك چاپيردير ، همان .
 او قيزى سئودى گى داغا چاتاراق
 گؤرور جوشور - داشير او سرين بولاق

آنجاق ، گۆزل قيزين كومه سى بوم - بوش
 بير قارى اگله شيب او يئرده ، سرخوش
 سليمان سوروشور : اي قارى آنا
 او گنج قيز بورادان كۆچ ائندى هانرا ؟
 دوشگون قارى دئيير : اي عشقى تمير
 ان آتيدان ، منم سن سئودى گين قيز
 منيم ايسته گيمي اي كونلو كوسه ن
 دئاگوروم يئرینه يئيردينمى سن ؟
 سليمان اينانمير قارى يا اؤنجه
 سونرا دئيير : قارى ! اي عومرو گئجه
 عقله سيغما بيردى سنين ايسته گين
 بئله بير تمنا اولمازدى ، يقين
 ايندى ايلغاريمي قايتار اؤزومه
 قيش نفس گاهى يميش سن قوران كومه ! ...
 ساچ لارى اغ - آيباق او قارى دئيير :
 سن وئره ن اوزوگو اي قوجا امير
 بولاغين گوزونه سالميشام او دم
 ايندى سن بولاق دان آختار - تاپ بودم ! ...
 سليمان ، بير خيسما بولاق گوزوندون
 اوزوك چيخارارق دئيير : قارى من
 تانيا بيلميره م اؤز اوزوگومو
 بوهامى اوزوك لر منيم كى كيمي ؟
 دئيير قوجا قارى : اي عالي مقام
 نه ، قارى يام ، نه ، قيز ؛ قوجا دونيا يام
 بو سيناقداسنه ايسته م دئيه م كى
 زامان لار اؤتدوكجه ، چوخ سنين تكى
 تاج لى سليمان لار يولا سالميشام
 خيلى سليمانين تاجين آلميشام
 ايندى ، بو اوزوك لر ، اي منه اسير
 او سليمان لارين اوزوك لرى دير
 گل ايندى اؤزونه چوخ دا اؤيمه سن
 سنين ده اوزوگون آلاجاغام من .

آنا - بابا سوزلرينده ن

آنا - بابالارين سۆز اينجى سينده ن
 سئچديم شعيريم اوچون بو اينجيني ، من :
 « بير كيشى وارى دير ، گۆرموردو اصلا
 طالئعى ايشيق سيز اولانا ، دونيا -
 بير قادين پاى اتئدى ؛ چوپور ، هم كئچل
 هم ، پينتى ، هم ، ياشلى ، هميده كچ ال
 قادين ، او كيشى يله اوله نن گونده ن
 اوزون تعريف له ييب ، دئدى : كيشى ! من
 او قده ر گۆزه له م ، او قده ر گۆيچه ك
 حسادت ائيله بير منه چوخ مله ك
 فيكرينده ن نه قده ر گوزل ليك گئچير
 هامى سى بير من ده جمع اولوب ، اى بير
 منيم بنيزيمده ن نور آليبر آى لار
 چاتما قاش لار يما حيران دى پاى لار
 عاجزه م وصف انده م گۆزلريمى من
 بو شهلا گۆزلرده ن دئسه م ، اوله رسن
 بير جاوان گلينم ، قارا ساچيم وار
 منى گوره ن ، او دم آليشار - يانار
 سيلب - سوپورماقدا ، سو سونا سيام
 طاقچا - بوغچا ميزدان گول ياغير ، مدام .
 او آغيل لى كيشى دئدى : بيلير سن
 منى آخماق سانما ، بيليره م كيم سن ! ...
 سن گۆزه ل اولسايدين آى قادين ، اينان
 گۆزلوله ر قويمازدى منه قالاسان ! ... »

يئر - گۆي لار

بو يئر كوره سينده يئننه نه خبر -
 ال لرين گۆي لره گۆتورموش گۆي لار؟! ...
 اولمايا ، اوشويور بير يالخي اينسان ؟
 يا كي ، جاندا ن گنتميش اولور كهكشان ؟
 بلكه قان سؤورولور گۆي لره بو چاغ ؟
 يا كي اينسان لاري قارقايير تورپاق ؟
 اولدوز لاردا چالميش تاج لارين يئر
 قاپ - قارانليق بيچير آي لارا قارا
 افوقون تاواني ، همي ده زامان
 چيني بشقاب كيمي سينير اور تادان
 سؤكولور - توكولور گۆي ده كي شهر
 گلير يئر سانري كورپه مله ك لار
 قانلي قانات لارين چيرپاراق اونلار
 آل اينجي لار اولور عالم اوزره جار
 آغ - آيپاق ال لرين آچير بولودلار
 توتورلار گوي اوزره نه كي مله ك وار
 يوخ ، بوچاغ ، بو عالم بيزيم كي دئييل
 نه دير گۆي لار اوزره بو طوفان ، بوئتل؟! ...

شيمشك ده ياغديرير دوغو يا فله ك
 سييريلير قينيندان شيمشك ، قيلينج تك
 او آن ، ياشيل روحو ن يانديرير سحر
 گونش ساختا ياغير شهر به شهر .
 سؤبوق ، بوزدان يئر ين هيكلين يونور
 دونور سس لار - سؤزلر - نفس لار ، دونور
 بو ، بوز هيكلينده يئننه نه خبر ؟
 توتوب اوزون ، توتوب گۆي لار ، گۆي لره
 سينميش شاه ديره كي گوي لرين ، اولما ؟
 يا بير كورپه آجدير آنا قوينوندا ؟

عدالت

عومرون ، ياشايشين قيزيل تئل قيزي
 دويغو - دوشونجه نين پارلاق اولدوزو
 باريشماز - باريشماز قارا گنجه يله
 باريشماز قارانليق دوغان كوچه يله
 اونون بوغازبندا وار تانري سسي
 صوبحون نفسي دير ، ايشيق يوواسي ،
 هله تاج قوياجاق باشينا سحر -
 ايلاهي قصرينده اونون مله ك لر
 قيشي لاپ قوجا دير ، باهاري صاغير
 او ، اوشويورسه ده ، گونشي ساغير
 گنجه ، اوغورلاميش بيله ر زيك لرین
 اونچون بخت ائوينه كوچمور او گلین
 ساچين آي دا آخان چاي دا دارايير
 بو آي يوخ ، بير آيري آي دا دارايير
 هوره جه ك ساچ لارين آخشام - سحره
 يوخسول بير كومه ده يئتيم بير سارا
 اوپه جه ك ال لرین ، اوپه جه ك ، اينان
 آنا ال لري تك بير قوجا باغبان
 گلین ده گنده جه ك قيزيل ساچ سونا
 او ، اوجاق قوراجاق حيات اوغلونا
 او ، گلین گنده لي ، مله ك لر سايق -
 گلین قالاچا قدير ، گلین قالاچاق .

قارا فيکير سلطان

بيرگون آتا سينا سؤيله دی ائلشن :
 داها بئز يکمي شه م جير تدانان ، دئوده ن
 اگر بيليك لي سن آتا ، بو ساعات
 « قارا باليق » کيمي ناغيل لار يارات
 آتاسی کوله ره ک ، سؤيله دی داستان :
 وزيره امر ائت دی دونه ن بير سلطان ،
 – وزير ! بو تور ياقددا بيتيب بير چينار
 هر بير بوداغيندا مين لر باهار وار .
 – سلطانيم نئيله يه ک ؟ – کسين چيناری
 خزانا تاپشيرين او يار باق لاری .
 چيناری بيخييان ، کؤگون قازدی لار
 اما طبيعته اولان او قرار
 سينان بوداقلارين هامی ده ن لرین
 ياشيل قانات قوشا ده نله تدی ، همين
 غيب اولدو گوئی لرده ن ياشيل قانات قوش
 يئنه سلطان ائتدی مين جوره قارقيش :
 – « هارای وزير ، هارای ، بو اوخ ، بو کمان
 سن آختار تاپ کؤيه ول – وله سالان .
 وزير ، توپلاشديردی باش صياد لاری
 گول له يه باغلادی ياشيل باهاری
 بير ظاليم صيادين گول له سی ، آه – آه
 بويادی او قوشو قانينا ناگاه
 قوشون چينه دانی پارتلادی اودم
 ياشيل دانالاری قاپسادی عالم
 بودؤنه هر ياندا اوجالدى چينار
 قاه قاه چکيب گولده کوچلو بير باهار

يئنه تدبير تۆگدو سلطان وزيره :
 - « بالتا ووران لارى توپلا بير يئره »
 قويدو طبيعتين بيرده آه - زارى
 بالتا چيلار يخدی تام چينار لارى
 آز زامان چكمه دى گۆى قله مه لر
 بوى آندى گۆى لره ، بودا بير ظفر ! ...
 باشقا تدبير تۆگدو ديوانا سلطان :
 - « وزير ! چكدير دارا باهاري ، همان »
 وزير دئدى : بوردا بير چتينيلىك وار
 گونشين ايستكلى قيزيدير باهار
 شاه دئدى : بير يوللوق ائيله بين ايشى
 سؤندورون ايشيقلی ، پارلاق گونشى
 وزير تعظيم آنديب دئدى بير تهر :
 سلطانيم ، گونش له دولودور گۆى لر
 او پارلاق اولدوزا بير ال چاتارمى ؟
 گونشى سؤندوره ن بير نفس وارمى ؟
 گونشين كۆلگه سى اولما سا ، البت
 حيات قورا بيلمز بيزيمده ظولمت
 اليف - با يازمادان آغ دفتر لره
 سلطانيم ! دئييره م يازاق مين كره -
 كۆرپه بئيين لرده : باهارا لعنت ،
 ياشيل ليق تۆره ده ن تورپاغا نفرت -
 آما منيم كۆرپه ائولاديم ائلشن
 هئچ زامان باهارا لعنت دئمه ، سن .

قوشمالار

بالا چوبان

(۱)

بالا چوبان ! ياز گليب دير ، بوچاغي
 داغ لار اولوب قۇيون - قوزو ياتاغي
 دور آياغا ، قيش دوندوران بولاغي
 چال نئيني قوي قايناسين ، آي اوغلان
 قوزو لاروو خان يوردونا ياي ، اوغلان

(۲)

بالا چوبان ، قار - شيه لر اري ييب
 قارا قيشين قارا عومرو چورويوب
 داغيميزي شئحلي دومان بورويوب
 اتل لر كؤچور ياييلاق لارا ، سن ده كؤچ
 قوش لار اوچور اوداغ لاردا ، سن ده اوچ

(۳)

بالا سلطان ، پاياغين قوي قيبقاچي
 چاريغين گئي ، سئير انت دوزو ، ياماچي
 قۇي لاپ گؤزل اولسون قوزو قورناچي
 چپيش لرده چيخسين آلچاق داش لارا
 هرده نده بير يال آت قارا باش لارا

(۴)

بالا چوبان ، چاخناشاندا بولودلار
 شيمشك شاخار ، دولو ياغار بي قرار
 دومان چؤكهر بوداغ لارا ، سئل قوپار
 او بالاردان هاراي قالخار : چوبان سن
 قوزولاري گؤزله سئله وئره رسن ! ...

(۵)

قورخما سئل ده ن ، قوزولاری دولاندير
 گاه اوره ک له ن ، دئ ، بو سئل لر يالاندير
 گاهدا آغلا ، آرپا چای ين بولاندير
 طبيعتی سن سن گؤزه ل يارادان
 بيرده اوخو خان چوبان دان ، سارادان

(۶)

بالاچوبان ، قورد اولاسا ، ساياق اول
 داغ اول ؛ بالا چوبان لارا داياق اول
 بوز قوردلارا آمان وئرمه ، اوباق اول
 ابلديرم تک شاخ قوردلارين گؤزونه
 ائل لر سنی امين سانسین اؤزونه

(۷)

بو داغلاردا خیلی چوبان واريميش
 سن ين ده بير شانلی اوبان واريميش
 بابک آدلی قوچاق بابان واريميش
 اونلار قوران اوجاق لارين توستوسو
 کسيليدير ، بيرجه قالب ایستی سی !!!

زحمت كئش چوبان

داغ لارين سلطاني ، يايلاق لار خاني
بنزه ر قايلاردا همايا چوبان
قويون قورناجينين تاجسيز خاقاني
شاهنشاه بارانيب دونيايا چوبان

سحر تئزده ن دوروب تيرينگي دئيه ر
گوزون اوغا - اوغا قوور تماچ يئه ر
چوماغين گوتوروب ، چاريغين گئيه ر
قونار قارتال لارتك قايايا چوبان

قره باش وفالي عومور يولداسي
آخار بولاق لارين سويو ، سير داشي
آلچاق يئري ، اوجا داغ لارين باشي
كاهدا قانات آچار سمايا چوبان

داش لارين قوينوندا يئريني سالار
دير سكله نه ر ، بير آز دينجيني آلار
قويون لار ال لرين دوز كيمي يالار
هرده ن غملي باخار اوبايا چوبان .

سارانين يادگار شالى

بیر اوجاق اودلانیب ، کۆزون سۆندورور
 بیر چیراق خودلانیب اۆزون سۆندورور
 بیر آی اولدوز لارین یوزون سۆندورور
 اولما یا گونشه گول له ده ییبیدی؟! ...

صوبح قیزی ساز چالیر ، گۆر نه ده گۆزه ل
 سو یا دغیل دوشوب بیر غریب گۆزه ل
 سحرین گلینی یازمیر دای قزه ل
 فلک ، باخ ، کیم لره گۆر گۆز اییبیدی! ...

بیزیم بو اوبادا ر عنا بیر گلین
 یادگار ساخلایب سارانین شالین
 طبیعت گیزله تمیر عشقین ، عملین
 هه ... سارا داغ لارا سۆزون دئییبیدی!! ...

گيزله دير دونيا

مله ر شعر جئيراني ايجيمده ، مله ر ! ...
 سينير دوداغيمدا ساغلام كلمه لر
 سؤز بوخ ، واخت اولاركي سؤزده اينجه لر
 آنجاق آزيميدا گيزله دير دونيا !

قار - شپه آلتيندا بيتير چيچه ييم
 توكولور سؤيو قدان اليم - الجه ييم
 گؤزه چير كين ده بير گؤزه ل - گؤيچه ييم
 كورپه يازيميدا گيزله دير دونيادا ! ...

بيزيم باغچادا بير توت آغاجي وار
 او ، منه بابام دان قاليب يادگار
 آشيق ! ايل لر گئچير او وئرمه بير بار
 باخ كي ، سازيميدا گيزله دير دونيا ! ...

دورنا سوراق وئر

بیزیم اوبالاردان کؤچوب بیر سارا
باشینداکی آل شال بختی تک قارا
الینده بیر آینا او گتندی هارا؟
دورنا ، اوزاق لاردان سوراق وئربیزه .

داغ لارین باشینا تا قاراله ندی
پاییز دا دیبله ندی ، یازدا دیبله ندی
ایلین هر بیر فصلی گئدیب - گلندی
دومان ، اوداغ لاردان سوراق وئر بیزه .

سوروده ن قوزوسون تئی له دی چوبان
قیش دادا ، داغا مئیل ائیله دی چوبان
چوخ - چوخ قوردلار گوروب هایلادی چوبان
جئیران ، او چاغ لاردان سوراق وئر بیزه

بولونا گؤز تیکمیش گور نه بولاق لار
بیر قیزی نه یامان ایستر میش داغ لار
وطنینده قلبی اونو سوراق لار
تورپاق ، اوجاق لاردان سوراق وئر بیزه .

کند قیزی

بیر قیزین طالئعی قارا یازیلدی
ازه ل گونده ن آدی سارا یازیلدی
او قیز هارالیدی ؟ هارا یازیلدی ! ...
حیاتدا گون کی هئچ ، آی دا گورمه دی .

زامانی بوراخدی لاپ اؤز باشینا
عومرو بورجلو بیلدی یار - یولدشینا
سورمه ده یاخمادی او قیز قاشینا
یازکی تانیمادی ، یای دا گورمه دی

اؤزو اودلو اولدو ، سؤزو شاختالی
کیم بیلمه دی نییه پوزغوندو حالی
شالی دا اولمادی هئچ وخت باهالی
گیزلی درد لرده نده فایدا گورمه دی .

قانونسوز روزگار

بولبول صُحبت آچدين گولده ن ، چيچكده ن
 باهار سيز باغچاني ديله گتيردين
 دريب آيري باغين الوان گول لرین
 بيزيم باغدا سولان گوله گتيردين .

بو باغا دوشه نده ن بولبولون مئیلی
 باغباندا گیلئیلی ، باغ دا گیلئیلی ! ...
 بولبول ! هر ترانه ن دومانلی شئحلی
 بو هانسی فصیل دیر ، بئله گتيردين ؟

قوش لار نغمه کاری ! بير پاییز ، دئمه ک
 سنه بو باغچادا کیش - کیش دئیه جه ک ! ...
 قانونسوز روزگاری سن گؤزه ل - گؤیجه ک
 نئجه اوره ک انديب ائله گتيريدین ؟

نوروز بايرامى (۱)

نوروز بايراميندا كت ده ، شهرده
يۇخسول لار سارالبب - سولاندا گوردوم
كىمى آغلايىردى ، كىمى گولوردو
صداقت ده گوردوم ، يالان دا گوردوم .

آه لار چوخ اودلو يدو ، باخيش لار سرين
آخىردى گوزلرده ن ياش ، نارين - نارين
گوزل بير قىز جغاز ، گلين بير قادين
قارا ساچ لاريني يولاندا گوردوم .

يۇخسولون او شاغى لاپ دا بوش ال لى
آناسى - آناسى دردلى ، كدرلى
سانكى دئيبيل دى لر بيزيم شهرلى ! ...
قارا عومرو لرين تالان دا گوردوم .

قىزىم

گنڭدیره م داغيدام طولمون بيناسين
صاباح سس يم داغ دان گله جه ک ، قىزىم
شىمشک لر شاخاندا قارا داش لارا
اوندا ائل قدرىمى بيله جه ک ، قىزىم .

طولموکار ، قانىنا باتاجاق صاباح
حاقلى اوز حاقينا چاتاجاق صاباح
دوز اولان کس راحت ياتاجاق صاباح
آمما کى خائن لر اوله جه ک ، قىزىم .

داغ دا کيشنه يه جه ک صاباح ، دره ده
آغ دا بلله نه جه ک صاباح ، قره ده
صياد نه قدرده ياتسا برده
آغ سحر سن ايله گوله جه ک قىزىم .

آچان اولماسا

سؤنه ر كهكشان لار آهي - ناله مده ن
كونلومه بير ايشيق ساچان اولماسا
آهيمين اودويلا يانار كائنات
بو باغلي قاپي مي آچان اولماسا .

عومور چيراغيمي سؤندوره ر غميم
اليمده هر زامان سيزلار قلميم
آرزو ساحيلينه يتتيشمه ز گميم
ايچديگيم باده ده ن ايچه ن اولماسا .

باهاريم معنالي پاييزا بنزير
جاوانليق چئولومه قوجاليق گزير
عومروم بير ساختالي چاغ لاري سه زير
بيخيللام ؛ اؤنومه ن قاچان اولماسا .

باريش ، دئييرلر

يول لاريم دومان لي ، قول لاريم باغلي
 دورما ، يولچولارلا ياريش - دئييرلر ! ...
 زامان ، الين برک - برک باسميش آغزما
 سوسما ، سؤزون وارسا دانيش - دئييرلر !

عدالت اولوب سه ، آدى ديري دير ! ...
 ايش بيلمه ز لر ، ايشين ياغچي يئري دير ! ...
 دونيا ظاليم لر ين بتر يئري دير !
 سن ده بوقور قويلا قونوش - دئييرلر !

عصرين چيلينگينه ده يمه بير چپه ر
 حيات زمي سيندا شر اكبر بشر
 ظولمتنه چئور بليب باطيل جمله لر
 باطيل كلمه لرله ياريش - دئييرلر !!!

باريشير گندير

گولوش سوز دوداق لار گولور اوزومه
سن سيز او باخيش لار باخير گوزومه
بول لار يورغونلوغو چوكور ديزيمه
باهارلار قليمده آليشير گندير .

بير قيش گولومسه ره ك ، دئير : سنده گل
پاييز قاني كيمي توكولور خزه ل
منده ن كويچه ك - كويچه ك كوسه ن او گوزه ل
آخير دا من ايله باريشير گندير !

سوندورور گنجه لي يئل چيراق لاري
دومان بووا قيلير قلبي داغ لاري
سوزلريم روزگارين توتغون چاغ لاري
صوبحون ايزلرينه ساريشير گندير .

آرزو آتی

ياشیل طبیعتین هاوا عشقی وار
هر قوشون قلبینده یووا عشقی وار
بولودون بولودلا داوا عشقی وار
بو ده لی سئودالار باهار اوسته دیر .

بهار ائله بیل کی گلیندیر ، قیزدیر
اونون کؤلگه سیده هله ، تمیزدیر
چئول لر دئییر ، گول لر کؤینه بیمیزدیر
باخ ، داش گولونونده بویو بسته دیر .

مئشه ده ن ذیروه یه دیرماشیر دومان
گؤزده ن یاییندیرمیر بیر قوردو جنیران
سوروده ن بیر قوزو ایسته بیر چوبان
آرزو آتی چاپار ، هم آهسته دیر

یا یلاغا قالخیرسان ائل قوناق ساخلیر
چیمنه چیخیرسان ، گول قوناق ساخلیر
سونبول سوراقلیرسان ، تئل قوناق ساخلیر
حیات بنووشه سی لاپ نوورسته دیر .

طبيعت شعيرى

بيزيم چيمن لرين آت اوتلاغيندا
 طبيعت ، گول لرى هورو كله يبيدير
 دره له ر كهه رين ، باهارين قيزى
 چاپيردانان ، آغزى كؤپوكله يبيدير .

بوردا چيچك لره سود وئرير مله ك
 باهارين كؤريه سين بيرغالير كوله ك
 گول لره گؤز وورور ماوى كپه نه ك
 بوردا يازين اوزو چيچه ك له يبيدير .

بولود لاردان ياغير آنا نفسى
 آخير چئول - چيمن ده حيات نغمه سى
 وورغون اوره ك لرين عشقى ، هوه سى
 گلين طبيعتى هورو كله يبيدير .

قوش لار يووا قورور آغ بولودلاردا
 قوش دا آيرى اوچور ، آغ قانات لاردا
 طبيعتين روحى اولوب ، اودلاردا
 بوردا گؤزل ليك ده گؤيچه كله يبيدير .

کک لیک

قزه لی قلبینده پوزولان کک لیک
 سحر قاقبیلتی سین کیم لر سالاجاق؟
 قوش لار نغمه کاری، گوئی لر گۆزه لی
 اووچونون توفنگین کیم لر آلاجاق؟

نه ده نمی بیلیمیره م سیلینمیر آل قان؟!
 سن قونان قایادا وورولدو جئیران! ...
 قیشی دا باهار تک ائتمه ک مهربان
 بو ایشی ائده ن کس چوخ اوجالاجاق.

کک لیک! عومرو موزو باهارا درمان
 ائتمه یه گلیمیشیک دونیا یا، اینان
 آنجاق، قتلیمیزه پیچیلدیر زمان! ...
 بیز دالان غم لره، کیم لر دالاجاق؟

آشیق کماندار

درد چولغایان اورک لره ، بوتای دا
 درمان قیلیر خوش آوازین ، کماندار
 کمانداری هاوا سیلا پرده توت
 غم داغیدیر سنین سازین کماندار .

سینه ن ، جوشغون بیر عمنان دیر ، بیلیره م
 من ده ، سن تک آغلاییرام ، گولوره م
 هیجران یوروب ، اوخو آشیق ، اولوره م
 آدی باتسین بو آرازین ، کماندار !

« حسین جاوان » « امراه » گئیدی قاراسین
 ایندی سن گل باغلا خالقین یاراسین
 « انصار » دئییر ؛ آچدیم گولون هاراسین
 بولبول دندی : اوردا یازین « کماندار »

اوجاق وطن دئير

بير آدان تكيدير داغ لارين سسي
بو چئول لر سانكي بير آتا نغسي
يازا خبر وئرير پاييز نه نه سي :
جئيران لار بوداغدا ساغليلب گئديب

اوجاق وطن دئير ، كوز وطن دئير
آنا وطن دئير ، قيز وطن دئير
روزگارين گليني ، باخ ، هرده ن دئير :
چوخ قوش لار يوواسي داغليلب گئديب

باغ ، عومرونده ن بيلير ساري يار پاغي
سولوب بير چينارين مين بير بوداغي
بير آغاج نغمه سي بوروموش باغي :
باغچالار گورموشه م باغ اولوب گئديب ! ...

سُحر آما سن آلاسه زامانی قایتار*

(۱)

سنده من اوزومو غریب گوروره
 سُحر آما سن آلاسه زامانی قایتارا...
 ایتیب روزگارلاردا آغیر بیر سورو
 ایتنه سورونو یوخ، چوبانی قایتار
 سُحر آما سن آلاسه زامانی قایتار

(۲)

بو یول لار عشقیمی آتا میندیریر
 چئول لر دوغمام دئییه منی دیندیریر
 دوشور خاطرهلر یادیمایر- بیرا...
 عومرومو وئرمیشدیم سنه یادگار
 سُحر آما سن آلاسه زامانی قایتار

(۳)

سنین هر شاد نغمه، هر شاد ترانه
 بیرگون غملی اولور، اوجا داغ! ندهن؟
 قلبیمده آغری وار وطن، ای وطن
 مندهن آلدیغین او درمانی قایتار
 سُحر آما سن آلاسه زامانی قایتار

(۴)

بیرگون اوشاغیدیم، دور یئری، دئدین
 یاشیل دیر حیاتین گوهری، دئدین!...
 آچدین قول لارووو، گل بری، دئدین
 آما هئچ دئمهدین حسرت وار، درد وار
 سُحر آما سن آلاسه زامانی قایتار

۱ = سُحر آما، کلیبر شهرستائیندا بابک قالاسی اولان داغین آدی دیر.

* بو شعیرده یئری گلدیکده محلی یا محاوره ای دیلده ایشله ن سؤزلر واردیر.

(۵)

هر كسين سنده بير سؤز دفتري وار
 قيزليق شالين بوردا ايتريب باهار
 سن دئيبه قوجالدي بيزيم بابالار
 آي داغ! او مقدس دووراني قايتار
 سئحر آما - سئحر آما! زاماني قايتار

(۶)

سئحر آما! گون گئچدي، زامان سيزلاديم
 اوجا بير داغيديم، دو مان سيزلاديم
 يازيم قيشه دؤندو، يامان، سيزلاديم
 يووادا اوولاندي عومرومون قوشو
 آغريتدي باغريمي فله يين داشي

(۷)

باهار بندان گيزلي، بير قيش قار آليز
 ذيره نده، بير جئيران نه نه سيز مه لير
 گه ديه ده ن گه ديه بير سس يوكسه لير:
 «بوردان بير آتلي گئچدي
 آتین اويناتدی گئچدی
 يئل كيمي قانات چالدي
 گون كيمي باتدی گئچدی»
 او گئچهن آتلي يا منيم سؤزوم وار
 سئحر آما سن آلاه زاماني قايتار

(۸)

سن ايل لر بويودور بئكئف سن، آي داغ!
 تانيش دوداق لاردان كوسوب «نه ي بولاق»
 باخ! «شپه ياتان» - دا اودسوز بير اوجاق
 ائله ملول - موشكول، ائله بي قرار
 يالوار ير: «سئحر آما زاماني قايتار»

(۹)

دای «آیری قایا» - دا مله میر قوزو
 یاسلی سردار کیمی غم چکیر «اؤزو»
 سندهن قالخان کولک بیخسین تبریزی
 آی داغ! او دیدهرگین اوبانی قایتار
 سئحر آما! یاغچی نی - یامانی قایتار

(۱۰)

قولوم قوینوندا دیر، گل قوجاق لاشاق
 اولوب - ایتنه لری بیر سوراق لاشاق
 آياقلاشیب نئچه سئحر آما آشاق
 قوش لارین اوچما بیر دای قاطار - قاطار
 هله ده ککلیک لی قایالارین وار

(۱۱)

هر دوزده، گه دبی ده غریب یئل اسیر
 بولاق لار تانیشی یادا بنزه دیر
 کؤلگه ساللانما میش، کندی غم باسیر
 «انصار آغاجی ۶۲» - ندا قوجا بیر چینار
 های تپیر: «سئحر آما زامانی قایتار»

(۱۲)

سنین ده باشیندا بیر قوش اوولانیب
 پاییزین آه چکیب، باهارین یانیب!...
 سنی ووران فله ی گوناھین دانیب
 یئنه حکمتلی دیر قارین، یاغیشین
 باهار اییسی وئریر بورانلی قیشین

(۱۳)

آی داغ! طبیعتین سیرری وار سنده
 روحوموز دینجه لیر یاشیل کومه نده
 بیر آغ آت هورویلو «یانیق چیمن» - ده
 اونون یه ههرینه یاغیر شاختا - قار
 سئحر آما سن آلاسه زامانی قایتار

(۱۴)

روزگار بیر عمماندی، سن هوندور گهمی
 هئی!... او گلجه بین گئچمیشین کیمی
 بیرگون کوریه لرین دئیجه ک: عمی -
 من ده سئحر آمانین داشینا چیخدیم
 لاپ گئدیپ او داغین باشینا چیخدیم

(۱۵)

سندده صفا دیزدنه، محبت دیزدنه
 یول لار گیلئی لیدیر هله ده بیزدنه!...
 هئج زامان سالمیرسان بیزلری گوزدنه
 آتا هئیتلی سن، باخیشین گوزهل
 هر بیر ائولادیوا دئیسه ن: تری گهل!

(۱۶)

سئوینجینده تمیز، غمینده تمیز
 هر چئولون، چیمه نین نیشانلی بیر قیز
 اونلارا ترانه اوخومادیق بیز
 قارا جاناوارلی زامان لار گوردوخ
 پاییزدنه پاییزه دومان لار گوردوخ!

(۱۷)

سئحر آما! «هشتمه سهر» ائل كومه سي دير
 يارالي بابكين گور نفسي دير
 اودا داغ لارين لاپ شاهانه سي دير
 اونونلا ائده رسن هر زامان خلوت
 سيزي ايكي ز دوغوب خلقت، طبيعت

(۱۸)

بو سئيرانگاهلارين درده داوادي
 هئچ چيخماز ياديمدان «قور تماچ» - ين دادی
 او اوو گئچي له روو كيملر اوولادي؟
 كيملر دئدي: بو داغدا گول له آتيلسين؟
 شيرين شر به تووا زهر قاتيلسين؟

(۱۹)

گون ياغلانچاق همي، بويال - يماجي
 بير گون بوروبه ردي قوون قورناجي
 چوبان لار گون اورتا چاغی قور تماجي
 يانان اوجاغ اوستده بولاياردی لار
 ايتلرده گاهدان بير اولاياردی لار

(۲۰)

شويئي (سويند) قاباسيلا قووولان قوردلار
 دومانلي گون - دئييه، هله اينتظار
 چكيرلر، بيلميرلر آما بير باهار
 بو امليك قوزولار قوچ اولاجاق لار
 قوردلاردا قوجاليب هئچ اولاجاقلار

(۲۱)

«دوز لاغين قلى» - ده دوران او بالى
 سس ليرلر، حيوانى قايتارمير دالى!...
 بلگهسى قولوندا دوران او دهلى
 سئحر آما اوزونده ساراسين گهزير
 او، هر بير دردنين چاراسين گهزير

(۲۲)

سئحر آما! ياغيشين گوزوموزدهدى
 هر داشين، قايانين گوزو بيزدهدى
 هله چوخ سوزوموز وار، او يوزدهدى
 «چاناغچى» «كافاين» اوباسى بير-بير
 ترك انديب گنديبلر يوردو ايل لردير! ...

(۲۳)

آغلا قارا بولود بيزيم دوزلره
 گويون شعر - قهزلهلى يازيلسين يئره
 سارا نيسگيللى دير بيزيم داغ - دره
 كيملر بوچئول لر ين يازين آپاريب؟
 قوجا سئحر آمانين سازين آپاريب؟

(۲۴)

سئحر آما، آيريليق سيخيبدى بيزى
 غربتده اوزوموز گولمه بير، دوزو
 بيزه لاپ باهاردى وطن پاييزى
 ايسته ر خزان اولسون، زامان آغلاسين
 ايسته ر يتل لر اسسين، دومان چاغلاسين

(۲۵)

بهاريندا سهرين، ياييندا سهرين
يامان داريخيريقي، بير دانيش - بير دين
قايدان قايايا قارا قوش لارين
نييه قانات لانيب اوچمورلار داها؟
يام - ياشيل كولوشون دؤنوبدور آها!؟

(۲۶)

سورو سره له نيپ، باخ، ياغا - ياغا
چوبان دا سيخيليب «كوهول بولاغا»
آغ ياغيش - ايلديريم - دولو بوداغا
گوئي لارين قزهين - قهرين بيلديري
قوجا طبيعتين سحرين بيلديري

(۲۷)

داغيدير داغ - داشي بو قارا يئلر
يئنه ياماج لاردا كورلايير سئلر
ئئيله سين وهر ياني بيخيلان ائلر!؟
كت لي هم اوشاغين يورور، هم اوزون
دورت له ك يئر آلمايا تيكيبدي گوزون!

(۲۸)

« اوتون گونئي ۷۳ » - نه شاخان ايلديريم
يئتيم بير نه نه ني لاپ ائتدي يئتيم
حتي تاپيلمادي بير ناشي حكيم
جانين فدا ائتدي او جاوان چوبان
اولمادي سوروده ن بير تكي قوربان!

۳ = ۱۳۸۲ - نجی گونش ايلي يايين سون آييندا «وجاق كندی» لي فرامرز آدلي بير اون بئش ياشيندا گنج چوبان
آخسام اوستو بو اوروشده حدتلي بير ايلديريمين شاماسيلا جانين فدا ائتدي .

(۲۹)

داغين اته بينه دوشه ن او مئيت
 بيخيلدي، دئمه دي، داغ! دادیما يئت
 اوچ گئجه، اوچ گوندوز، اوچ وفالی ایت
 او يترده آج قالیب، هئی اولاشدی لار
 دئدی لر: سئحر آما چوبانی قایتار

(۳۰)

ياغسادا چئول لره قارا دومان غم
 سئحراما! بير قوشام من سنده ن هر ده م
 بير ياشیل يووالی باهار ایسته ره م
 گوروم کی بوش قالسین قیشین بئشییی
 گولسون یاز قیزینین ائوی، ائشییی

(۳۱)

باخ کی «قوشابولاق» یئنه مئیلمی
 نیشانلی بیر مله ی گوز یاشی کیمی
 آپاریر، کونلومون آرتیر همده می
 بو چئول ده هر کس وار تانیر اوبامی
 ناخیرچی یامانا باسیر بابامی!....

(۳۲)

شوخلوغا سالیرام من ده هر سوزو
 دئیرهم آی «ایسی» باباوون گوزو
 او امامزادا دا کور اولدو، دوزو
 یامانا قاتیلیر ایستی محبت
 گئت - گئت شیرین له شیر بو هرزه صحبت

(۳۳)

حه ده لر، حه ربه لر گور - گور بيچليير
 سون، بولاق باشيندا چاي لار ايچيليير
 باخيش لار غم له نير، سفره آچيليير
 ايندى ادب له نير «ايسى» بير ته هه ر
 سوروشور: نجه دير شه رده كي لر؟!...

(۳۴)

سولور گوز اؤنومه ده هر ياشيل گوزه
 دوز جاواب وئر ميرهم، دوزو، بو سوزه
 دؤنمه ك ايسته ميرهم بير ده تبريزه
 منه دئيبير گئتمه هر ياشيل گديك
 قال، بو قايلاردا سنده يووا تيك

(۳۵)

گون دؤنور، سرينليك دوشور، باخ اونا
 قؤيونچو يولونا، داغچي يولونا!....
 هر قوش بير يووا يا جان آتير قونا
 بير غم لي گولوشو گولور گوزوموز
 او بولاق باشيندان داغيليريق بيز

(۳۶)

سئحر آما! عومرومون يازي قوجالدي
 منه هر بير عشقين آجي سي قالدي
 حيات يول لاريمدا غم كؤرپو سالدي
 اوزاق خاطيره يه، ايندى ياخيندا
 بير دورنا تئلي يه، اؤوچو اوخوندا

(۳۷)

من گول له ده بيله م ده يه م قوش لارا
 درده م، يازيلميشام قارا داش لارا...
 سئحر آما! سؤزوم وار يال - ياماش لارا:
 «نوو» - ون نوودائليغين سؤكوب بير بدبخت
 داي قؤيون يوونا گلمه بير هئچ وقت!...

(۳۸)

گور نه هالاي سيزدي «بوخاري بره»
 بير گون «كه لئيلي ده» اوت دهره - دهره
 اوراخ سئلبه له رديخ بيلدير چين لره
 هاردا خالوار آتين مينيب چاپان قيز؟!
 ايلدير يم اينده ن قه مچي قاپان قيز؟

(۳۹)

سئحر آما! عشق اولوسن بافا چكنه
 بوغدا بئجه رده نه، سونبول اكه نه
 زمي يه تن گليب دريز توكه نه
 اف! ... هله خيال داليب بيچينچي
 اوراغي اينده قاليب بيچينچي

(۴۰)

نه ، زمي اكه ن وار، نه ، بوغدا بيچهن
 دومانلي نغمه لر گئچير قلبيمده ن
 هاني؟ سونبول لارا هئچ دوشمه ييب ده ن
 بو چئول لر باهارين اوتانچاق قيزي
 وورغون ياشاداچاق هر زامان بيزي

(۴۱)

یای آی لاری چیخیب، پاییز گلنده
 هر یاندان برکت یاغاردی کنده
 «وهل» لر سورولهردی هر بیر خرمنده
 مئحی گۆزلهردی لر هاشان آتماغا
 سامانی ساووروب بوغدا توتماغا

(۴۲)

مئح آراز سمتیندهن کولهی له یهردی
 کیشی لر بوغدانی کورهی له یهردی
 آروادالار اولاری کومهی له یهردی
 ساورولان بوغدانی بیر جور، بیر ته ههر
 الکدهن، قلبیردهن گئچیر دهردی لر

(۴۳)

اسهردی، تیترهردی اینجه بئل لری
 ایشدهن ایش چکهردی یورغون ال لری
 هئچ داراخ گۆرمه زدی قیوریم تنل لری
 گلین لر حیالی ؛ باش لاری شال لی
 قاری لار یاشماق لی ؛ گلین میثال لی

(۴۴)

آی - اولدوز یاتاردی گئجه نی، آما
 هاشانچی جماعت یاتمازدی اصلا
 دوشمه زدی ال لردن «شه نه» یله «یابا»
 هئچ بیر ایش صوبحه تک داردا قالمازدی
 «گهلوا» - لاردادا سامان اولمازدی

(۴۵)

فله بين قهرى ده توتاردى هردهن
 آمان او ياغيشلى، شئحلى گون لردهن
 بنزهردى عزالى يازا هر خرمن
 دريزلر بيتيشيب، گوجه ردى لر
 هاشان لار لاپ به تهر، اولاردان به تهر

(۴۶)

سئحر آما! خرمن لر گوتورولهن چاغ
 ساللاردى قاپ - قارا پاييز قاش - قاباخ
 داي چئولده - باييردا يانمازدى اوجاق
 بيزه ايش نغمه سين اوخويان گوزهل
 آشاردى داغ لارى هامى دان ازهل

(۴۷)

اليمده اختيار اولسايدى اگر
 بو ظولمت گئجه نى انده رديم سحر
 كندين طالحينه يازارديم شهر
 بوردان «هشتمه سهره» كورپو قورارديم
 گونون لاي لاسيلا ياتيپ - دورارديم

(۴۸)

داي سazy چالينمير «ساز - قابال داشين»
 ايتيريب بو يئرده بير قيز قارداشين
 بو شاختا، بو دومان گوجودور قيشين
 ايندى باغريميزدا زامان باغيرير
 ظاليم فلک بيزى جنگه چاغيرير

(۴۹)

سئحر آما! باهارين غصه لي چاغی
 هره بير هوس له گزه ردي داغی
 چئول - چيمن اولاردي سئودا اوولاغی
 قوجانی ياخاردی جاوانلیق عشقی
 جاوانی سیخاردی بیر قیزین مشقی

(۵۰)

اوجاق لار اود ایستیر سؤنه نیمیزدهن
 سؤیله «شیخ گه دیی» دونه نیمیزدهن
 «شیخ شمس الدین بابا» اینجیمه بیزدهن
 سنین گوئی گونبه زین قبله دیر بیزه
 بیر داشیو، وئرمه ریخ کوللو تبریزه

(۵۱)

قوی غم لی قایاندا بیر باتیم آی داغ
 هم آنا سایاق سان، هم آنا سایاق
 قوینوندا دوغولان هر کؤرپه اوشاق
 بوی آتیر، بؤیویور، آخیر قوجالیر
 بیر گون اولور، سنه نیسگیلی قالیر!

(۵۲)

سئحر آما! يول لارين ياماج قالیبدی
 هر ياندا بير سورو قورناج قالیبدی
 سلیمانان سنه بير تاج قالیبدی
 روزگارین اعجاز کار پیغمبری سن
 قارا عصیرلرین آغ سحری سن

(۵۳)

سندن آيرلالى يامان آغلادىخ
 زامان گهمى سینه نیشان باغلادىخ
 بيزده غم اوستونه غم قالاخلادىخ
 سازلار يوكو اولدو هر بير سؤزوموز
 كؤچدوك، آما دالدا قالدی گؤزوموز

(۵۴)

گؤزهلدى دومانين، گؤزهلدى چنين
 كهر آت سيز قالب هر بير چيمه نين
 قوجالار قوينو واسيخيليب سنين
 جاوانلار چكيليپ شهره گئديبلر
 اولار سنى نيبه بس ترك ائديبلر!؟

(۵۵)

دئيب - دانيشميرسان، آما وار سؤزون
 گولمور دوداق لارين، آغلامير گؤزون
 يوخ، اؤزال لرينله چالينمير سازين
 صاباحا بو گوندهن بئگئف باخيرسان
 آهي نلا «فله بين» قصرين ياخيرسان

(۵۶)

هر بير وراق اوسته يازين آغلايير
 گؤزون دينمه ز باخير، سؤزون آغلايير
 باغچان چيچه كه له نير، يازين آغلايير
 گؤز ياشين سن سيزده گؤزلردهن آخير
 زامان چاغير مايير بيزى، سن چاغير

(۵۷)

سون نه اولور سادا خوشدور ازه ليين
 بيزه سئوگي اولان هر قيز ، هر گلين
 سنين گوزه ليندير، سنين گوزه ليين
 اولار گوزه له شمه ز سني گورمه سه
 سئحر آما اولارين ساچين هورمه سه

(۵۸)

سئحر آما! يانسامدا هر دردده، غمده
 گور نه لر قاليبدير، باخ، خاطيره مده
 گلين كوچه ن گون لر هر دم به دمده
 شووقيله وئرد يخ آغيز - آغيزا
 دئيه رد يخ: «صله و ...!...!... ت» او كوچه ن قيزه

(۵۹)

قيز كوچورده ن ائوده اودلو، ديوانا
 بير آنا آغلاردى، بيرده آستانا
 گلين مينه ن آتى آخير زامانا -
 ساخلاردى، بى گليب آلما آتاردى
 يئنگه ده گلينه آينا توتاردى

(۶۰)

بيز گورهن قيز - گلين آغارديب تئلين
 گور نجه پوزولوب عادتى ائلين
 او كتدهن بو كنده گلنده گلين
 گلين قاباغيندا آت چاپيردانلار
 وآلاه توتمازدى لار يئر - گويده قرار

(۶۱)

کندین هر عادتى بير عالميدى
 درمان سيز دردلره غم مرحميدى
 ائولر بير مقددس اوجاق کيميدى
 گلين هيم - جيم ايله ارين سس لهردى
 ائوين قوجاسينا حورمت بسلهردى

(۶۲)

سئحر اما يوزولمور بو قارا يازى
 او گئجهن گون لره گل قايتار بيزى
 نه اولدو حياتين حبالى قيزى؟!
 ايندى هر اويماقدا بير تيليب پرده
 شهر قلبيميزى گتيريب درده

(۶۳)

بو يئرده دهده يه خور باخير ائولاد
 هر کيمه ياددا ياد، فامئلى ده ياد
 کيشينين حورمتين ساخلامير ارواد
 محبت ده آجى، صحبت ده آجى
 اوره يدهن جان دئمير قارداشا باجى

(۶۴)

پوز قوندور، دردلى دبر هر قوجا آنا
 سيخيشمير بير ائوه گلين - قاينانا
 او خاطير - حورمتدهن قالميب نيشانا!...
 شهرده آتيليب، ساتيليب انسان
 «پول» دور ظاليم سلطان، پول دور حکمران

(۶۵)

فلک يازيميزى يازاندا بير باش
الينين قلمى اولايديم اي کاش
دئيرديم: يولا گل هر کس له يولداش
نه فايذا دعاميز قارقيشا دؤنوب
يام - ياشل ياز يميز بير قيشا دؤنوب
(۶۶)

قؤى دئيم بونودا، ياديمدان چيخار:
آغار تي قورويوب، ياغجاق همى قار
تکجه «موتال شورو» اولاردى زومار
اودا چوخ ائولرده سونگه چيخاردى
يوخسول نه نه لر ين قلبين سيخاردى
(۶۷)

حتى منيم نه نه م آى آلاه دئيه
محتتهل قالاردى ياولان چؤره يه
سينسيه - سينسيه، غم يئيه - يئيه
آغير بير کولفه ته او قارى مله ي
هاردانسا تاپاردى بير پارچا چؤره ي
(۶۸)

نه نه م بير يازيدى، آما سولموشدو
قارا گون لر اونا گونو اولموشدو
بيلميردى يووادى، يووادا قوشدو
فيکريندهن گئجه ردى مين جوره صياد
هئچ زامان گورمه ديم نه نه م اولسون شاد

(۶۹)

زمانه آتمیشدی اودا بیزلری
 یارادان سالمیردی یادا بیزلری
 هئی سوراقلاشیردی قادا بیزلری
 گوناھسیز دؤیوردو بیزلری آلاھ
 گۆرهسن آلاھا کیم بازار گوناھ؟

(۷۰)

غم - کدهر دریایدی، بیزیم ائوگه می
 فله ی بیخانمازدی آما دهده می
 بیزه قارا طالع یازان قلمی
 دهدهم آختاراردی گوئی لردهن اوزاق
 «قارا چوخا» - میزی تا انده اویاق

(۷۱)

قیشین سازی - سؤزو داریخمالیدی
 قار - بورانلی هاوا حال باحالیدی
 ایلین قوجا فصلی سانکی لالیدی
 نه نه لر قلبی له باریشما بیردی
 قوجا دهده لرله دانیشما بیردی

(۷۲)

شاختانین، کوله بین باشلاردی جنگی
 اوزاغی ووراردی قیشین توفنگی
 بولاق دا قالاردی قیزلارین سهنگی
 «نوو» - وندا لیل سویو شوش بوز باغلاردی
 کیمی سو یولوندا قالب آغلاردی

(۷۳)

سئحر آما! انسان كور، دونيا ايونجاق
 عومرون دوشه رگه سي بير سؤيوق اوجاق
 بير خاطيره اولور ايندى به باياخ
 گاه ظولمت حاكيميدير، گاه چيراغانليق
 گاه ايشيق محكومدور، گاهدا قارانليق! ...

(۷۴)

گئجه لر يادووا مين سووال دوشور
 اولدوز لار ياش لارين سندهن سوروشور
 بعضانده بير اولدوز سنه شعر قوشور
 دومانلي گئجه لر اي دهلي نيگار
 آي دئيير: سئحر آما زاماني قايتار

(۷۵)

داغ اوللام؛ قايندا داش اولاي بيلسه م
 سنه اوولانارام؛ قوش اولاي بيلسه م
 گؤزلرينده بيرده ياش اولاي بيلسه م
 هامى دريالارى سس له ره م: گلين!
 بو ايلاهى داغين اوپون ال لر ين

(۷۶)

سئحر آما! سئحر آما! آخشاملی سحر
 ظولمت چالغی سیلا اوخور نغمه لر
 زامان قهرمانی بیر آت، بیر یه ههر
 دئییرلر تاپیشرب سنه او زامان
 قیلینج لار یارالیر بیزلری، آمان! ...

(۷۷)

بیر قوش گول له ده یدی ، داغی چاغیردی
لاپ سون نفسینده سنی باغیردی
قانلی قانات لارین یاغیش سیخیردی
داغ - داش قارقیش ائندی گول له آتانا
قوش ووران بیر اؤوچو چتین اوتانا!...

(۷۸)

شاعیره، سؤزومده آز اولار یالان،
داغ لار کیتابیندا یازیب ساوالان:
سئحر آما ایسترسه قاییدار زامان،
بولاق لار سیز آلاه سیز دئییین باری،
سئحر آما قایتارسین گنجهن روزگاری.

چار پارالار
(چار پارہ لار)

صمد عمى

دانشمير ، هله ده لال اولموش آراز
 نيفرت لر بۇلونور بۇلگه لرينده
 آخير ، آخير سويو ، آنجاق كى زمان
 سس سيز دايانيب دير دۇنگه لرينده :

باهار پاييزينين آخشام چاغيدير
 قانلى لپه لره باخير اوشاق لار
 آتيرلار آراز كير - كيتابلارين
 ساكيت اوشاق لارى اوخور وراق لار :

گلمه دى ، ... دئميشدير ، صاباحينيز چون
 گونش اكه جه يم دوشونجه نيزده ! ...
 گل - گل صمد عمى ، گونش ده گتير
 بير بوغچا ناغيللا ، بير هئيبه سۇزده

اولمايا بالاجا قارا باليغى
 تور آتيب توندولار داياز سولاردا !؟ ...
 يۇخ - يۇخ ، عمان عشقى اولان باليغى
 قورويار تورلاردان سئى ره ك سولاردا

گل - گل صمد عمى ، قيش گنجه لرى
 ناغيل وعده ميز وار كورسو باشيندا
 گلمه سن ، اينجيه ر كۆرپه لر بيزده ن ؛
 كوسه ر آنالاردا اللى ياشيندا

سون دۇنه گئتديگين او يول دا دئيبير :
 « آى اوشاقلار صمد عمى گلمه دى »
 سيز يولون گۇزله بين ، گۇزله بين يولون ! ...
 دئمه بين گلمه دى - گله بيلمه دى ! .

قانلی لپه لرده ، یاشیل آرزولار -
 های تپیر ، های لار های وئیریر زامان
 یاریلیر - یاریلیر آرازین سویو ،
 قالخیر آت بئلینده گویه قهرمان ،

سس له بیر : اوشاق لار ، گئتدیم گوی لره
 سیزین دونیاز اوچون گونش گتیره م
 بیرده جانتالاریز دولوسو ، گوئیده ن
 سیزه ایری - ایری اولدوزلار دره م

گؤزله بیر اوشاق لار یولون ، هله ده ،
 آنجاق ، لال داش اولموش ، دانیشمیر آراز
 تکجه ائل لرله یوخ ، اوبالارلا یوخ
 بو گون ، اؤزبله ده باریشمیر آراز .

آمان فلک

صمد عمی ! ...
 اوزاق دوشدون کومه میزده ن
 زامان سازی دوشدو سؤزده ن
 اف ! ... آازدا کؤرپو قوردون
 سن ، اونلار ایل تک اوتوردون .
 آمان فلک ! ...
 کیم یول آزدی ، دئدین : هارا ؟
 یول گوستردین بالیق لارا
 قیزیل بالیق دولو دنیز
 گوئی بوغچا سین یوبوب تمیز
 بیر یاغیش لی یازی گؤزلور
 صمد چالان سازی گؤزلور .
 صمد عمی ! ...
 اوتوز بئش ایل اؤزگه آدلا
 حیات قوردون هر بیر یادلا
 آند اولسون گونشه ، عمی !
 سنی سیغیب دونیا غمی
 یول لار دئییر : اوجا لیبسان
 عومور دئییر : قوجا لیبسان ! ...
 هله ده دؤز ، گؤزل - کؤیچک !
 آی دان سنه پای گلّه جه ک
 چکیله جه ک قارا پرده
 یازی لارین هر دفترده
 اؤز آدینلا یازی لاجاق
 پایلاتاجاق قوجاق - قوجاق .

وطن

خيالا دالميشدى قصرينده بير شاه
 كؤنلونه ال تاپدى بير قفس قوشو
 دئدى : سلطانيمين ساراي لاريندان
 گؤزل دير يوردومون تورپاغى - داشى .

شاهنشاه امر ائتدى ، آچيلدى قفس
 قوش آزاد اولاراق اوچدو گؤي لره
 دولاندى داغ لارى ، گزدى چئول لرى
 آخير قوندو قورو - يانغين بير يئر

بير سولغون بوداقددا يووا باغلادى
 اوردا آرام توتدو هفته لر ، آي لار
 شاه حيرتده قاليب سوردو وزيرده ن :
 او يووا اوستوندور ، بيزيم ساراي لار ؟!

شاهين بوسووالين سحر يئل لرى
 قوشون قولاغينا چاتديردى بيرده ن
 قوش دئدى : اى سلطان ! من بو يووانى
 قيمتلى سانيرام سيزين ساراي دان !

قیلینج

بیر قیلینج گیزله نمیش سول بیله گیمده
 کسگیندیر ، هئج نه بی کسمه میش هله
 یازیلیمیش ساپیندا : عدالت ، بیرلیک
 قویمارام او قیلینج قینیندا قالا

هئی ! قارا گئجه نین قارا وولاری
 سیزی غرق ائده جک طوفانلی دنیز
 اینانین - اینانین ای اینامسیزلار
 زامانا پاسلیدیر ، قیلینجیم پاس سیز

او قیلینج دمیرده ن ، پولاددان دئیل
 ایشیق پارچا سیدیر ، ایشیق پارچاسی
 ده به نده گئجه نین زنجیر لرینه
 گله جه ک هر یاندا اونون گور سسی .

اٺل گوجو

اٺل گوجون ، سئل گوجون اينانما يانلار

اٺلين قدر تينه اينانديز ايندى؟!؟

اٺلى آلچاق سانيب اوتانما يانلار

اٺلى اوجا گوروب اوتانديز ايندى؟!؟

بو اٺل داملا دئييل ، بو اٺل دريادي

گاه طوفان قوپارار ، گاه لام دايانار

حياسيز حوكمران ، جاهيل حوكمران

اؤزونه اؤيه ره ك ، اٺل لرى دانار!

سئل ده بير عادت وار مغرور آجاجى

كۆكونده ن قوپارار ، كۆكونده ن بيخار

اٺلين عادتدير ، سئلين عادتى

اٺلده چوخ بينانى تكيونده ن بيخار .

خرداد ۱۳۷۶

بوغما سسينى

بوغما هاراينى ، سسينى شاعير
 قارلى ذيره لرده قويوز چالينير
 اره ن كيشى لرين ، مرد بالارين
 بير باخ ، انتقامى گور نه آلينير !

دور سس وئر او سسه ، آذربايجانيم
 بير آلاوواچينده ، آليشيب يانير
 چون كى بو تورپاقدا ، چون كى بو ائل ده
 ديلين به يه نمه يه ن ائلينده دانير ! ...

بوغما هاراينى بو يورد ، بو بووا
 سنين كى ، منيم كى ؛ بيزلرين كى دير
 بو يوردون صفاسى دوغما ائليمه
 محبت له باخان گوزلرين كى دير .

گۆروش

سييريلدى عشق ائوين بورويه ن دومان
 بير تانيش باخيش لار سس له دى منى
 قوندو اوره ييمه باهارلى سحر
 يئنه خاطيره لر نغمه له ندى لر :

كوزه سين بولاق دان دولدوروب او قيز
 شالينين اوستونده ال بويدا قار وار
 بير آنليق گۆروش چون بير نئجه ساعت
 گئت دور بولو اوسته ، ايندى قايدار

باهارين سون آبي داغ يول لاريندا
 يئنه چاپيرداجاق آغ آت لاريني
 شالينا نشان قۇي اوزاق چئول لرده ن
 دئا ، ائوه دؤنمه سين داغ لار گليني

بورو يه نده كندى ياي گونو سكوت
 دئ ، اوندان باشقا سى چيخماسين چئوله
 قۇي سنى يانديريب - ياخسين هر زامان
 او وئره ن دردلرى گتيرمه ديله .

هئى ! ... ، يالنيز باخيشى تانيش دير منه
 اونو باشقا چكميش ، پاييز رسامى ! ...
 اونو داها من يوخ ، بير قيش گؤزله بير
 آه ، سئل لر آپارميش منيم سارامى ! ...

یول آیریجی

بیر خیلی دایان دیق یول آیری جیندا
 آنجاق ، دایانمادی ، دورمادی زامان ! ...
 باهار عومروموزو پاییز حاخلادی
 سن او یول دان گئتدین ، من ده بو یول دان ! ...

اسدی زامان یئلی ؛ ایل لر دولاندی
 سیلیندی یول لاردان قوشا ایزیمیز ! ...
 عومروموز باهاری قوجالدی ، آنجاق
 بو یول آیریجیندا قالدی گوزوموز

ایندی ، اونودولماز او خاطیره لر
 باخ ، بو گونوموزو ائيله میش دونه ن ! ...
 من اوچون تانیش دیر او خاطیره لر ؛
 او ، یول آیریجی دیر ، او ، من ، اودا سن !

چلنگ

دونوق ال لریمده اوشویه ن چلنگ
 بویون باغیسیدیر بیر خوش گۆزه لین
 شئحلی قوخو سوندا چیمه ن کپه نه ک
 ائتمیش حووله باهار قیزینین شالین

شاختا ، قیش قیزی نین مینجیق لارینی
 دوزور چلنگیمین جیلیدقاسینا
 بوم - بوز مینجیق لاردان نغمه سوزولور
 مین لر باهار باخیر قیش آینا سینا

اوجا قارلی داغین شاه ذیروه سینده
 بیر اولدوز گئجه ده ن سجده ده قالمیش
 سارای ساچین پاییز هسه م قیلاندان
 منیم ده چلنگیم خیلی سارالمیش ! ...

تضادلار

كائنات قارائليق ، حيات سا قارا
 سنين گولوشونو گؤزله بير زامان ! ...
 گؤي اوزره آه لارين توستوسو قات - قات
 آلاوو ياغاجاق مي او بولود لاردان !؟

ظولم آدلي زنجير له ، گونون حوكمو يله
 عشقي ، عدالتي قاداق لاميشلار !
 اينسان ياشايشي ، ياساق دير ، ياساق
 حيوان لاردا آرا يوخ بئله قرار !

گره ك محكمه يه چكيله تورپاق
 قانون سوز ياراديب ، ياشاتديغي چون
 گونش جزالانسين زناكار ساياق
 شهوتين تورپاغا بو شالتديغي چون

حاقيفت دئديگين ، ادراك مي ، نه مي ؟
 نه چون چؤخ اسراري آچماير عالم ؟
 لاپ اؤنملي اسرار ، اينسان اؤزودور
 بودا اينسان اوچون ان بؤيوك بير غم !

اوجسوز - بوجاق سيز سا ، اولو سا عالم
 مين بئله عالمه سيغيشمير خيال
 حكمت دنيزي دير ؛ ادراك دئديگين
 بعضاً بولان ليقدير ، بعضاً سه زولال

تضادلار عالمين سيرغاسيديرلار
بيل ، هر بير يسينين اؤز قيمتي وار
بيري ابدى ليك ، بير ابدأ ؟
اولمايان اولانى قيمت ده ن سالار ! ...

تضادلار ايچره دير عمومور گمي ميز
قوپا ، گرہ ک قوپا قارا طوفان لار
دلى دالغا لاردان ، دور ، گولوشون آل
بلکه سوسا يئل لر ، سؤنه وولکان لار .

حيات كۆرپوسو

بىر داھا توتغون دور دومانلى او با
 آچىلمىر اوره ك لر ، گولمور به به ك لر
 يامان آغلاشيرلار مئحلى چيمن ده -
 كۆرپه كىنك لر ، اينجه چيجه ك لر

حيات كۆرپوسونده دايانان او قىز
 سئوگىنى گۆزله مير ، سئلى گۆزله بىر ! ...
 خزانين آتينا مينه ن او پايىز
 قىلىنچىن سوولايان يئلى گۆزله بىر

سؤكوشدورور قاراجايناقلى كوله ك
 باھارين بوغچاسين ؛ بزه نىر يئل لر !
 تالانىر باھارين زنگين وارلىغى
 ياماقلى شال اورتور باشينا چئول لر ! ...

طبيعيتين روحى ساچ آغار تديقجا
 عومور آينا سيندا آغلايىر انام
 او ، انام ، اوداكى سوبوق نئلى ده -
 پايىز بىرقالايان آج كۆرپه ؛ ما نام ! .

قوجالار ائوينده اولان آنا لار لاگوروش

ايستی ال لرینه سويوق اؤپوش لر
ياراشمير ، او ال لر اوشويور ايندى ،
اوشويور امه ک لر ، اوشويور ال لر
آه ، کی اوره بينده يقين سرين دی ! ...

سالما اوره بينه هر فيکری قوجام
قوجام دان قاچان دا قوجالاجاقدير ! ...
سنی آياق لارا ، آياق دان سالان
زامان دا ، دووران دا قوجالاجاقدير

بيليره م ، البنه ده به ن اؤپوش لر
سينيق اوره بينده قابر بيتيرير !
او سرين باخيش لار ، ياوان گولوش لر
سنين منليگيني ، سنده ايتيرير ! ...

بو سؤيوق گولوش لر ، پاييم دير - دئيه
بو ايل ده ن او ايله ساخليرسان اونو
شالينين اوجونا دويونله يه ره ک
دئيرسن : ايتيرسه م ، تاپمارام بونو ! ...

ياخارما ! ... وئرمه ده اونو چوخ آندا
اونوندا عساسی الينده ن دوشه ر
يادين دوشه رسن ، دوشه رسن ، اوندا
اونوندا اوره بين بو دردلر دئشه ر .

او ، هله نه بيلير عومورده - گونده
بركت دئديين ، آنا الی دیر ! ...
عومور دوگونونه وورور دوگونده
هله دلی سوودور ، هله دلی دیر ! ...

عومرو آلیش دیران کده ری بوراخ
گۆتور پا پریزبندان بیرین آلیش دیر
قیزلیق آیناسی دیر قارلی ساچ لارین
عومرون بو گونو یاز ، صاباحی قیش دیر .

آنا - تئلفون

من تئلفون ائيله ديم قليبين قيزينا
سن دئدين ال لريم اوشويور ، آنا !
منيم اوره ييم دير سنين ال لرين
قارقيش ، کنديميزين قارا قيشينا ! ...

قارقيش ، آنا ! قارقيش ساختايا - قارا ؛
تئلفون سيم لرينده سؤزو اوشودور ! ...
سؤيوق بورج آليبان قيشدان - پاييزدان
تئلفون آرخاسيندا بيزي اوشودور

تير - تير تيتره ده نده قار - کوله ک سني
که رمه يه - ته زه يه دؤنوردوم ، اي کاش !
بوم - بوز اوجاгинدا اود - آلوو اولوب
قوووردوم ائوينده ن سويوغو بير باش

تئلفون داليسيندا سن اوشوسنده ،
من كي ايسي نيرم ، سن آرتيق دانيش
سسین حرار تدير ، سسين حياتدير ؛
اوشويور ايچيمده دومانلي بير قيش

ايندي ، دوشونوره م اي قاري مه له ک !
تانري دا سود امميش آنا دؤشونده ن
نه ايستي اوجاقدير آنا قوجاغي ! ...
باهار آبه له نير هر گولوشونده ن

الو - الو آنا ! بيليرسن نه وار ؟!
 سن له من غم لره بزه ك اولموشوق
 سنى ساختا سيخير ، منى درد ييخير ! ...
 بيلميريك باهاريق ، بيلميريك قيشيق !! ...

منى قهر بوغور ، سنى بوغماسين ؛
 آغلايار گوزونده قوشا ايلاهى ؛
 قليمده بير عشقى كوله ك آپارار ؛
 يانيقلى قارقيشيم توتار آلاهى

آنا - آنا ! بوم - بوز دوداقلارينين
 ايستى لاي لاسيلا من له وداع لاش
 بو غملى - كدرلى - دردلى چاغيمدا
 بلكه هوشا گنده م من ياواش - ياواش .

اينسان - زامان

يارانيش دا حيات قورولان چاغ دان
 نه اوچون گوناھكار تانيلير زامان؟! ...
 زامان ، بير دفتر دير ؛ يازى - پوزو سوز
 اونو يازيب - پوزان اينسان دير ، اينسان !

قلم ، آليناندا اينسان اليته
 هئچده اوز گوناھين يازمازكى ، يازماز!
 گوناھكار ، گوناھين اوزگه آدينا
 يازارسا ، هئچ زامان پوزمازكى ، پوزماز

حاييف كى ، زامان ين آغ وراق لارى
 دوشمه ميش حاقىقت يازان اليته!
 اونو يازميش هر بير آنلاماز ، ناشى ،
 چتين ، او يازى لار بيرده سيلى نه!

حكمت لى توپلومون حياتى وارسا ؛
 زامان ، هيكلى دير ، اينسان ، روحدور
 وجودون آد - سانى لكه له نيرسه ؛
 هيكل ده يوخ گوناھ ، روح دادير تقصير

زنجير وورولاندا آچيق قول لارا
كسه ر باغلاديغي قول لارى زنجير
گوناهسيس زنجيري قارقيشلايان ، بيل
اونو باغلاياندا ، آچاندا ال دير !

زامان ، آغ بيض دير ؛ لكه سيز آينا
دوم - دورو بولاق دير ؛ ليل له نديرلر
او ، ائله شيرين دير ، ائله ده دادلي
حياتي ، زاماني كيچم ائتميش زهر ؟!

سحر مزاری

نیگران باخیش لا ، سس سیز - سمیر سیز
 گو یون یولارینا گۆز دیگمیش اولکر
 بیر مزار قازیرلار قاپ - قارانیق دا
 دئییرلر ، سحری دفن ائده جه ک لر ! ...

ده به نده گئجه نین کولونگو یئره
 نفس ین باغربندا حبس ائدیر ، سحر
 باغلانیر دوغونون پنجره لری
 داها ضیالاتمیر یاشیل آیه لر

سؤکولمور دان یئری ، ساچیلیمیر ایشیق
 ظولمت گئجه لرده داریخیر سما
 باغلی قاپی سینا مشرقین اولکر
 یازیر موسیقی نین الیف - باسیلا :

بوگون ساعات یاتمیش ، دایانمیش زامان
 صاباح بان خوروزو بانلا یاجاق می ؟
 صاباح دوغولان لار ، بوگون ده ن اولموش
 بونو ، صاباح کیلار آنلا یاجاق می ؟

قارانليق

توتوب قارانليغين گؤزلرين شهوت
 آلا - قارانليق دا سويونور گنجه
 ظولمت بير كوچه ده ن تام ايشق لارى -
 داش لايير - داش لايير قارا دوشونجه !

زامان قارى سينين قيش هاواسى تك
 زهرمار توكولور قاش - قاباغيندان
 دومانى قاچير دير طوفان ، قيز كيمي ،
 توستولو اوجاغى پوفله بير زامان !

دمير چى ، تايداير پولاد قول لارين -
 دمير كوره سينده پولاد يئرینه !
 آندان بيخيلان بير قوجا قهرمان
 قيلينجين انديرير آت يه هه رينه !

ايينه ساپلاماق چون ، قارا گؤز بير قيز
 بير كيرپيت يانديرير ، لاپ قورخا - قورخا !
 قارا طوفان قوپور ، سؤنور شامچالار
 آه ، كى بزه ك ساپى دولاشير چارخا !

تۇشگويە - تۇشگويە قوجا آذانچى
صوپ اولمادان گئدير هارا؟ بيلميره م!
نه مناجات دئبير ، نه آذان وئير
اولمايا زامانى ايتيرميش؟ قلم!

شله سى چيكنينده قاليب دير آى ين
قلبي داغ لاريندا قول لارى قالمير
اولدوز سوروسونه قاپ - قارا بير قورد
تپيليب ، توندوغون داها بوراخمير .

قارا قورخو

قورخو - قورخو ، قارا بير قافلان ساياق
جئيران ديله ييمه گوزلرين ديكميش
بيلمه م من ده هانسی موبارز سردار
سیرت موبارزه ده ن داها ال چکمیش!؟

آجیق لی یاتارکن ، شیرین یوخودا
گوروره م : بیر « آرش » الینده اوخام
گوزلرين اویمانغا قارا قورخونون
سؤیکه نمیش بیر یایا بوکولمه ز آرхам

هاچان هارای تیپپ ، چاغیراجام
آسلان قیاسیندا یاتان او قیزی ؟
هاچان پارلاق گونش امیز دیره جه ک
ظولمت دیکسیندیره ن کورپه اولدوزو ؟

ای آی لار ! دون پارلاق آجاری دیمسا
بوگون آچار سیز بیر قارا قیفیلام ! ...
برک - برک وورولموشام اؤز قول لاریما
ظولمت گئجه لره وفالی قولام !!!

قورخو - قورخو : قارا قوردون گۆزلری
باخیشی کورک عقرب ، ذیل قارا ایلان
سۆزومسه ، شعیرمسه کک لیک فره سی
اونو قورخا - قورخا سه کدیریر زامان !

ای قیلینج ؛ ای قوجا سردار نفسی !
منه ده - منه ده کسگین لیک اؤیره ت
بیچیم دامارلارین قارا قورخونون
ایچیم گونش لیک ده او قیزلا شربت

بوز قورد

قارانلىق ، قارانلىق يال آتير قوردا
 قوردلار هورو شورلر ايشيغا ، بوردا ،
 بوز قوردا بسليرلر وطن قوزوسون ! ...
 من ، وطن اولسايديم ، قان آغلایارديم

صداقت بولاغى داغ لاردا جوشمور
 ايکى داغ بير - بيره بوردا قووشمور
 آراز ساحيليندان قوش لاردا کوسموش
 من ، وطن اولسايديم ، قان آغلایارديم

قورد اوغلو چاييردير کور اوغلو آتین
 گور کيمه قاليدير کوراوغلو ، آتین !؟
 اوجاغى کور قالميش بابک بابامين
 من ، وطن اولسايديم ، قان آغلایارديم

اٲوانى زيبيلى استانبول ، ازمير
 آذربايجانيدا ديله نچيم دٲير !!!
 اى اوز يوردون آلچاق سانان ناکس لر ،
 من ، وطن اولسايديم ، قان آغلایارديم .

شكايتهچى و بليس

اركين كۆلگه سينه بورونموش گنجه ،
 داها دومانلى دير ، دومانلى تبريز
 دئير - دووران سوره ن بير شكايتهچى :
 انسان اشرف دئيل ، حياتسا تميز !

يۇخ - يۇخ ، اشرف ليبي گنچه ن گون لرده
 واللاهي بير چوبان ايتينده گوردوم :
 چاتديرديم ياتاغا قويون سوروسون
 جانتامى يان انديب ، بير اوجاق قوردوم

ياناجاق داليجاق خيلي گزه ره ك
 ياناجاق توپلاديم كوتلو بير قوجاق
 ياتاغا دؤنر كن ، گوردوم جانتامين
 دؤوره سين گنچه لر آليبدير ، آنجاق -

« او ايت » قول لاريني جانتامين اوسته
 آچراق ، بوغالير نه كي گنچه وار ! ...
 چؤره ك جانتاسيني قورويان آج ايت
 شريفدير حياسيز بشرده ن ، سركار !

باخ بير ال لريمه ! قاراقبارلار
 آغير مشقته ن حكايه ائدير
 آنجاق ، اؤن گنجه ائويم - ائشيم
 او غرولار الي يله تالانميش ، امير ! ...

قالماميش يووامدا بير كير پيت چؤبو ؛
 نه فرشيم ، نه قابيم - قاشيغيم قالميش
 امنيت هاني بس ، قانون هاني بس ؟!
 تامام وارليغي اوغرو آپارميش ! ...

سس سيز اولدوغوم حال ، ديل له نديم اوده م :
 قولاق آس ! منيمده شكائيتيم وار ؛
 يوردداشيم ! منيمده اوغور لانيبدير -
 بير دونيا وارليغيم بيل قاطار - قاطار

سنين ائو - ائشيين اوغور لانيبسا ؛
 منيم شرافتيم اغور لانيبدير ! ...
 من هئچ بير اوغرونو توتا بيلميره م ؛
 قولومدان قووتيم اوغور لانيبدير !! ...

دئشمه اوره ييمين ياراسين قارداش ! ...
 هممتميم ، غير تيم اوغور لانيبدير !
 بير عالم وارليغيم ، شأنيم - شهر تيم ،
 زنگين « هويتيم » اوغور لانيبدير !!!

ايندى هانسي واري ، هانسي اوغرونو -
 اوولجه تاپمالي ، توتماليام من ؟
 ايندى توفنگيمي ، ايندى گول له مي -
 هانسي سمته توتوب ، آتماليام من ؟ .

پهلوان

پهلوان ، سن دئيه ن پولاد زنجيري
 جوړو بارماغيلا قيردي بير اوشاق!
 اونون كوره بينه ال چالدي داغ لار
 هم ، آچيق آنليندان اوږدو بير چيراق

پهلوان! قيريلميش قارا زنجيرلر
 پولاد قول لارينى كسمه سين زنجير
 قهرمان آختاربير بو حيات ايندى
 سن سه زنجيرلره اولوبسان اسير! ...

پهلوان نسلينده ن قالان سن سنى؟
 دور ، بو قارا دئولر ، بو اژدهالار
 آچيلماز قيفيلى دارتماق نه گره ك -
 اورداكى كوته لمه ز ، سينماز آچار وار!؟ ...

آيبدير ، قولونا زنجير وورائين -
 دوروب قول لوغوندا دووره قوراسان! ...
 آيب دير قولونا وورولان زنجير -
 سن ين قيريلمادان ، زنجير قيراسان! ...

پهلوان! زامان بیر آتلی قوجادیر
چاپیردیر که هرین سر - سر یئلی تک
بوگون ، گنج اولراق ، قوجالیر دونه ن
صباحلارا قالیر بوگون کی دیله ک

دونور قیش آرخیندا باهار یاغیشی
اوردادا بیر باشقا حکمت ، باهار وار :
بیر باهار نفسی اوشودور قیشی
اونونسا حس سینده ساختاوار ، قار وار .

منی چیراق لاردا یاندرین *

آلین بو سیلاحی الیمده ن ، آلین
بلکه بیر دینجه له قول لاریم منیم
منی چیراق لاردا ، یا اوجاق لاردا
یاندرین ، ایسی نسین ائل لریم منیم

حتی الیمده کی بو سیلاحیندا
قونداغین قالایین منیم اودومدا
بلکه یئر اوزونده ن ، حیات یوردوندا
بیر سیلاح اکسیلسین ؛ یوخ اولسون قادا

بیر آلاوو پارچاسی ، ائله یانیم کی
ظولمت قارانلیغی یاخیم گنجه لر
چیراق سیز اولرین پنجره سینده ن
گون کیمی بولانب باخیم گنجه لر

بو ساختا گون لرده ، سؤیوق ایل لرده
یوخسول لاردا دئسین چیراغیمیز وار
نه کی ، ظولموکارلار ؛ سرمایه دارلار -
دئسین لر بیرده بیر یاراغیمیز وار .

۱۳۷۸

* من پلیس اولدوغوم اوچون ، همه شه شعیر یازماغیما خاطر ، پلیس اداره سینن رکن لری طرفینده ن تهدید اولراق ، شعیر یازماغا یاساق لاندیم منده ن تعهد آلدی لار کی ، تورکجه و آیری - آیری مضمون لو شعیر لر حاقلی دئیل سن یازاسان بو شعیری او سببه یازدیم

باشاماق دردی

سورما حیات قیزی دردیمی ، سورما
فیکیرلی باشاماق ، دردیمیش ، دئمه !!!
باخ ، قیش کیلیدله میش باهار قایی سین
اونچون دونیا اولموش سویوق بیر کومه .

اینسان ، عومرو اوچون ، حیاتی اوچون
قارا شیمشک لرده ن ، قیلینج دیله بیر
ائيله ساختالی دیر حیات آن لاری ؛
صاباحا ، بوگون ده ن قار کوله ک له بیر ! ...

آهای ! ... آچار چکن ناشی دمیرچی -
ساختالی گون لرین « گوناھی » سن سن !
بهار عومرونده ن دیر ، قیش سوره ن حیات
اوشو یاز سئوداسی ؛ قوزوسوز چیمن !! ...

حیات ایف - باسی یازیلی باغ لار
بوم - بوزا دؤنموش لر ، آه چیچه ک لر ، آه
شرقین ، بوز هیکیلی اوشودور یئری
یازیق ، عقربه لر ، زامان سیز صاباح ! ...

هئی ! ... حاکیم حکمتی ، محکوم اینسان لار
محکوم ائيله میش لر ، بودا بیر حاق می ؟!
دوشونجه - دوشونجه ؛ باشاماق دردی
بو دردین درمانی ، باشاماق می ؟!

شاه سوه ن قیزی^۱ (ثریه خانم)

ساوالان «ثمرین» جاوان لارینین
 قیزیل قانین سپیر گوی لر قاتینا
 او قان ، آزاد لیغین ، هم ده سحرین
 داها زینت وئریر آغ حیاتینا

پاییز آخشامی دیر ، باتیر او گونش
 قارا ساچ لاریندا مین بیر آیه وار
 موغان دوزلرینه یاغان یاغیشین
 هزین چالغی سیندا چوخ گلایه وار

شاه سوه ن قیزی ن نارین یاغیشلار –
 شهید سنگرینده ، باخ ، یویوندورور ! ...
 قارا هور وکلرده ن ایشیق سوزولور
 تور یاغین ساچینا منجیق دوزولور

۱= فرقه دموکرات شکست تاپدیقدان سونرا ، جلاد شاهین قووسی آذربایجان ارباب لاریلا بیرله شیب ، فدایی لری بوسپوتون شهید اتندی لر ، بو فدایی لرده ن بیر سی «ثریه» آدلی گلین بیر قیزیدیرکی اردبیل اطرافیندا اولان «ثمرین» کندینده باشا باردی و آرتیق مقاومت ده ن سونرا گول له لری قور تور اراق قوردوغو سنگرده شهید اولور .

قانلى سنگر ايچره قهرمان بير قيز
دوزور گول له لرى جيليد قاسينا
داغ لاردان اوزقويوب بالا چوبان لار
گليرلر يئنه بير سارا ياسينا

توفنگين اينده سيخان ساراني
آلقيش لير ستارخان ، آلقيش لير بابك ،
خالقين طالحي نده اوچاغ دان برى -
باهار نفس له نير ، سوسور قار - كوله ك .

اگينچي

* رحمتليک عميم

عیسی انصاری یه

حصر ائديرهم.

او بير اگينچیدی سئوگی سی تورپاق
جوت قوشوب اوکوزله زمی اکه ردی
اکدیگی یئرلره باهاردانجاق
یاغیش یاغماسایدی ، او ، غم چکردی

او بير اگينچیدی اوکوزو قوشا
یئری قاریش - قاریش شوخوم ائده ردی
طبیعت قوینوندا دولموشدو یاشا
او هم یاشایاردی ، هم یاراداردی

پاییزدا توخومو سپه ردی یئر
یازدا گویه رده ردی ، یایدا بیچردی
ساری سونبول لری او دره - دره
دریز باغلاباردی ، باغلیق آچاردی

ایندی بوکولوبدور بئلی شهرده
چؤره ک خانایادا گئدیپ - گلنمیر
اونون قلبین شهر کتیریب درده
حکیمده دردینه چارا بیلنمیر .

يالنيز ايلاهي دان شكائيتيم وار

يالنيز ايلاهي دان شكائيتيم وار
 اوزومده بيلميره م كيمه ، بيلميره م ! ...
 گوزون شهوت توتان بو گئنيش گوي لر
 دونيالار يارادميش ، دوغموش بير عالم

اف ، هله ياغچي كي گوزوم گورمه بير
 گوي لرده تاققيشان كهكشان لاري
 قارانليق عالم ده ن ، ظولمت فسادان
 كيم سيلسين ايندي او ناحاق قان لاري !؟ ...

اه ، نه اولور اولسون ، آي بوغاز سترچه
 هله كي تاققيشمير بيزيم كهكشان ! ...
 سن ، ده ن فيكيرينه قال ، صباح جوجه لر
 قيزيل ديمديگينله توتاجاق لار جان .

فقط ايلاهي دان شكائيتيم وار ؛
 انساني ياراديب سالدی زحمته
 او ، قادير اولسادا ، قدر تسيزدی چوخ
 هئچده يازانمايب قانون خيلفته

لاپ اوول بیر گونده ن یئر کوره سینده
اونو دیله توتور هره بیر ته هه ر ! ...
شیاد لار ، شددادلار طولمو ، طولمتی
توتورلار ایشیغا ، حاققا برابر ! ...

بهشت وعده سیله یازیق مللتی
اودلو جهنمه یاشادیرلار ، آه !! ...
یانیرام ، هئج کیمه دئییه بیلیمیره م -
بو ته هه ر یاشاماق گناهدیر ، گناه ! ...

جادوکار زامان

ساعات لار نه اوچون ایشله بیر ، بیلمه م
 جادوکار زمانین گنجه لرینده !؟
 وطن چئول لرینده روزگار گمی سی
 اقیانوس لار گزیر یاز سحرینده .

حقیقته دؤنه ن افسانه لری
 حتی اینانماییر عاقیل کیمسه لر
 سیز دئییه ن گون اورتا چاغینا دوستلار !
 من یئنه دئییره م : سحر دیر ، سحر ! ...

یارالی قارتال لار ، و آلاسه اینانین -
 اوچور لار پلمه لی گوئی لریمیزده
 گویده هر کسین بیر اولدوز پایی وار
 قالخین گنده ک اولدوز درمه یه بیزده

باخین بیر ! اییله نیب عشقین کوچه سی ،
 قارانلیق قوخویور هر آستانادا
 آینایا باخماییر شهر مله بی
 ال اوزمور دای اوندان نه درد ، نه قادا .

کرپیش ده ن ، پالچیق دان ، داشدان پاپیلان
 کهنه دووارلارین درین آهی وار
 «مهران رود» ۱۰۱ چاییندان آیدا چیمچه شیر
 نولدو تبریز ده کی دوم - دورو سولار ؟

كورولتو ، كوشولتو ، تيبارا سسى
 ياشايش قيزينين كورپوسون ييخير
 هر طرف زيبيلىك ، هريان خارابا
 بو درد تبريزيمين اوره بين سيخير

اييرمي بيرينجي عصره وازراق
 دوغرودان اينانديق يالانچي لارا
 تمدنده ن دئيه ن باش افلاطونا
 دئيين : بوش سوز ائتمه ز هئچ درده چارا

ايندى اينانسازدا ، اينانما سازدا
 واريمدير سيزلره گرچك بير خبر
 جادوكار زامانين قهرمان لارى
 ظفر چالاجاق لار طولمته سحر .

قىزىل بايراق

قىزىل بايراق اوجال - اوجال ال لردە
 كوچه - كوچه دولان ، گۇر خالق نه چكىر ! ...
 ياد گلسه ده سنه هر بير پنجره
 قاپى لاردان بويلان ، هر بير ائوه گير

قانلى بايراق ! اوشاق لارا بيه دور
 زامان نامرد گول له سينه دۇنوبدور
 بيزيم ائل ده ، بو شهرده ، بو يئردە
 ياشايشين اود - اوجاغى سۇنوبدور

فيكىرده دير اصلان كيمي كيشى لر
 قوچ ايگيت لر آت آختاربير چاپيرتسين
 درد كومه سين يووا انديب آنالار
 گنج اولمادان قوجاليدير قيز - گلين !

بيخ - بير باتيب كوراوغلونون گورسسى
 نيگار خانيم زيبيليك ده قالييدير
 تريك گزير ستارخانين نوه سى
 كيم بو خالقين منليگيني آلييدير ؟

ایش - گوژ یۇخدور ؛ دیلنچی تک هر کیشی
آت سالدیریر قارا پولون دالینجا
ایش ائیله میش ، بیر باخ ، هره بیر ایشی ؛
جان قورویور ، نامرد ، جانین آینجا

ای آل بایراق ! عدالتین باهاری
یووامیزا دۇنه جکدیر ، بیلیره م
سن گلیرسن اولدوز لارین چیکنینه
من ده سنین پئشوازینا گلیره م .

يول

زامان ، گمی لرین بوراخیب گندیر
 قودوزا دؤنموش لر ساحیل قوردلاری
 عزرائیل تانریدان « جان » طلب اندیر
 بو یئتیم تورپاغین قوپوب آه - زاری

« يول » - دا قورد گۆزووار ، ایلان ایزی وار
 گئری امید سیزلیک ، اؤنسه قورخولو
 دولاشیقلی سۆزلر ، های - کویلو سۆزلر
 ایتیرمیش اینسانی ، اینسانسا یولو ! ...

دانشیق - دانشیق ، ایش یۆخ ، عمل یۆخ
 خیانت عمل دیر ، صداقت بدل !! ...
 کۆرپه اوشاق لاردا آنا سسی نه
 باخ ، شهبه له نیرلر هر زاددان اوول ! ...

یئر آلاھین - گوی آلاھین

یئر آلاھین ، گوی آلاھین ،
 هر نه واردیر آلاھین دیر
 کتاب - کتاب آبه وار کی ؛
 دونیا بیر دیر ؛ آلاھین دیر

بو ، بیزلرین حق سؤزودور
 طبیعتہ ، اینسان لارا
 دوغرو سا بو دئییلہ ن لر
 بس بورج لویوق حیوان لارا

یئر آلاھین اولورسا ، بیز -
 او نو نئجه بؤلمه لیبیک ؟
 بیز ، تانری نین وارلیغی نی
 اینسانین می بیلمه لیبیک ؟

یاغچی کی ، باخ ، اینانمیشیق
 بو مقدس کتاب لارا
 یؤخ کی ، یالان سؤیلہ یہ ردیک
 سون گون ده کی عذاب لارا

یئر آلاھین ، آمما نچون
 اینسان اونا بایراق تاخمیش ؟
 هر بیر قاریش تورپاغیندا
 دنیز - دنیز آل قان آخمیش !؟ ...

يئر آلاهيڻ ، آما نيه
اينسان اونا سر حد چكير ؟
او تانري نين زمي سيندا
بشر نچون بومبا اكير ؟! ...

آنچاق ، گرہ ک ایناناق کی
حقیقت لر هله یؤخמוש
بیر آلاهيڻ اولان تورپاق
مین تاماهکار آلاه دوغמוש ! ...

هله بیرگون بو تانری لار
گۆی لری ده بؤله جه ک لر ! ...
اولدوز لاردا اینسان لار تک
محکوم اولوب اؤله جه ک لر !!! .

یئنی شعیرلر
(شعرهای نو)

قوجا

يورغونلوق ايتى گميردى ديزلرينى ،

داياندى

و دئدى :

« چنار، يورغون يولچولارين سؤيكنجه سى !

سازينى بير آنلىق باغيشلا منه »

أف ...!

قيريشدى آليندا عمومور آغريسى ؛

بير داها قوجالدى قوجا ،

ايتى باخيشينداكى زنجيرله نه ن آسلان لار آچيلديلار چئول لره ،

باغير دى باغيريندا سئوگيلى سينده ن قالان خاطيره لر ،

اؤزون حيكابه نى باشلاياراق

بورج آلدیغى سازى چالدى قوجا :

« سن سبز و من سبز قارانلىق ليقدا

بير اوجاق واريدى و بير چيراق .

ايشيق لارى سس له نمه ميش فيكيرلر كيمي ايچ لرينه سه يریشيردير .

ظولمت ، قارا طوفان لارين بوغازيلا پوفله بيردى اونلارى ،

و بير اولدوز

باشقا كهكشانين گؤيونده ن اونلارى سس له بيردى ،

اومود سحرى دوشونجه لرينده داها گوجله نيردى ؛

كهكشان آرخالى اولدوز سس له بير بيزى ؛

گونش قيزينين يوخوسونا گله جه بيك ؛

قارانلىق اژدهاسى ، گؤزلر دنيزلرينين ايشيق لاريني ايجمه يه جه ك بير داها »

داغ يول لارينين باهارينا آچيلميشدى گوموش پنجره لر ،

قايدان گله ن سسين آرخاسيندا چوبان دايانميشدى ،

قوردو ، حرکت سيز انده ن ايچينده كى قورخويدو

او ، تاماح لارینین تابوتو اولاراق
 جئیران مله مه لرینده دفن اولونوردو ،
 دره لرین سس سیز لیبنده سحر سمفونیاسی بسته له نیردی .
 بولاق ،
 قیشی سیلکه له نه ره ک
 ترنومسوز یول لارا قولاق یاتیراراق
 خیالینی بوراخمیشدی موباریز بیر داغچینین دوداق لارینین عشقینه ،
 « قارا قاشقا » - دان بری ، بیر آت کیشنه مه میشدی یول لاردا .
 زامان قایا سیندا دایانان چوبان
 قولونون قدرتین الینده چیراق ائدیپ
 بیر اوجاق دولوسو اود آختاریردی ،
 و بئش آرخا سونرا گلن اوغلونا
 دیرناغی پولاتدان آت آختاریردی ،
 تاریخ آتین چاپیردان ایگیت اوغلان
 شرفین گلینین بویونا دوشمه میشدی هله .

شاختانین قورد کو له ک لری اسمه یه باشلادی
 یاشیل بیر یارباق قیریلدی -
 سازین شاه پرده سینین اوستونه
 و ناغیلینی یاریمچیق قور تاردی قوجا .

باشقا كهكشانا يازيلان مكتوب

قلمى جزالانديرمايين !
 باشقا كهكشانا يازيلير بو مكتوب :
 « انسانسيز سيارالار !
 دنيزلرين سالامينين بوياسى ، داغ لارين كى كيمي ،
 بوگون
 عالم لرين دوغوم گونو ،
 تبريك لر اوچون تانرينين يانينا واراچاقسينيز ،
 و يئر كوره سى سيزينله يول لاشانماياچاق ،
 سوارسا اونو تانرى سيزده ن ،
 گوئى لرين پيروز ملاكه سى شيطاني آلكيش لارلا تانريا گؤسترين
 و بورون تانرينين خطاسيني -
 « آدم » - ين يارانماسيندا ! ...
 اولسون كى گئج اولموش
 و انسان توره ده ن اولوم ايلانى
 زهريني يئر كوره سينين دامارلارينا توكموش ! ... »

ساکیت کومه لر

غملى یوخویا گنده ن مزارلار کیمی سینیز
 حصارلارینیز آلچاق ال لرله اوجالبیدیر
 تاوان لارینیزین بیر تیغیندان باخان ایلاهینین گۆزلرینه کؤل آتیرلار ،
 گنجه نین قارا پهلوانی کئفلی - کئفلی قوروپور دروازالارینیزی ! ...
 مزارسیز قهرمان لارین
 ایلدیریم لی هارای لاری
 کهنه پنجره لر نیزده پوزولماز ایز سالمیش لار
 تاریخین عزالی ملک لری اولو مسال یوخویا گنتمیش لر اوپنجره لر ده .
 تانرینین شهید اوغلونون قانی داملایان یئرلرده مچیدلر تیکمیش لر
 بو ، پیغمبرلر روپاسی دیر !! ...
 سیزینسه توریاغینیزا
 تانرینین آناسینین قاتیلینین قانی داملامیش
 اودورکی ، نیفرت لر سیزی توش له میش
 و آدینیزا « زندان » دئییرلر !

سنين له يازديغيم شعير

سنين له يازديغيم شعيرى

يالنيز من اوخودوم

و بيرده حياتيمين گنجه چيراغى ! ...

سنه دئميشديم كى :

اؤلوم ايتى قاپيسيندا اينيلده يه ن خالقين كومه سينده « قاراقاشقا » نين -

يه هه رين « قير آتا » يه هه رله ديب كوراوغلو دلى لرينده ن ناغيل آچما ! ...

سنه دئميشديم كى :

گل اؤز قلبيميزى قوش لارين كى بيله ك ؛

بو ايلان گؤزلو اوؤچولار ظاليم قيش كوله ييى كيمي دوندوراجاق لار قانات لارى

و باهار ، قوش لارين آرزوسوندا مرثيبه دؤنه جه ك .

سنه دئميشديم كى :

قارا قبرستانلىق قوجا چنارينين بوداغيندان سازينى آسلاما

و سنه دئميشديم كى :

اوزاق دا بير كوچه وار

گل ، بو شهرسيز بير شهر سالديراق .

هئى ! ...

چالينيلمايان موسيقى لارين نغمه سى

هئى ! ...

سن سيز بير شهريميز اولاجاق ؛

خيال لار اوجاغى كيمي

ماهنى سيز اولاراق هاواسى ، كوچه لر سنى ترنم انده جه ك لر

و گونش ، باهارين ال لريله سنين هيكلينى ياپاجاق ميدان لارينين بيريسى نده .

نوروز بایرامی (۲)

کوچه لر آجیقلی
 شهر ، روزگارین نهایت سیز بایاتی سی
 بینالار ، گوئی لرین چؤله آتیلیمیش اسکی چکمه لری
 محلله لرده آجی بایرام گئچیر ،
 بایرام ، افسانه وی بیر قیز
 یادا کی اوغلان
 اوشاق لار عشقینده سه آغ نفس لی بیر مله ک ! ...
 آه ... !
 سازلارین پرده لرینده کی غملی ترانه لر کیمییک بیز ،
 انسان لارین دردلیله آلیشیب یانیر ایچیمیز
 هئی ... !
 سنه نه لر یازیم چیچک لیک قیزی !
 باغچالارین بره سین پاییز گؤزله بیر ،
 قوش لارین سمفونیاسیلا باهار نه قده ر گول له نیر سه ده
 دوداق لار او قده ر گولوش سوزله بیر ،
 بو یاسیز سؤزلر ، چالغی سیز سازلار
 باهاری دئییر لر ! ...
 من سه
 هر قاپیدا قارا قیش
 هر اوره ک ده قارقیش گوروره م .

سنه نه لر یازیم چیچک لیک قیزی !
 فیکری یورغون بیر آنا
 نوروز باهارینین اومود سوز کؤریو سونده داباناراق
 اوشاق لارینا بایراملیق
 بیر جوت قیزیل بالیق بئجردیدی دویغولاریندا ،

آجی دردلری چرشنبه یئمیشی کیمی اوره یینین سفره سینه دوزه ره ک
ایکی یوزتومن لیک پولو ایکینجی گون چؤرکچینین تندیرینین قیراغینا قده ر سیغدی اووچوندا
و اونون قیزیل بالیق لارینی کیم آلدی گئتدی بیلمه دیم! ...
آه ...!

یاشاییشین آج ایلان لاری
پایلاشیر لار او آنانین عومرونو ،

و من

هامی باهارلاری یالنیز
او آنانین جانیندا گؤروره م .

نوروز بایرامی - ۱۳۸۳

داريخمائين شعرلريم

داريخمائين دفترلريم ،

شعرلريم ،

داريخمائين زنجير له نن هاراي لار ؛

اؤوجو فيكىرلى گنجه لر بن سحر بنده ن دوشونجه م اوولايان كك ليك فره لرى .

بير نيشانلى دورنائين نغمه سى سيز مى ؟

- يۇخ !

بير كۆرپه كينگين لاي لاي سيز مى ؟

- يۇخ !

وحشى بير قيش ين سويوق زندائيندا مورگو له يه ن چيچگين آرزوسو سوزمو ؟

- يۇخ !

سرحد ميله سينه قونان بير قوشون ايكي طرف لى قورخوسو سوزمو ؟

- ايلان باخيشلى سيلاح لار نه آنلايير باهار سيمفونياسين !

ده نى اوغورلانان يئتيم قاريشقالارين تورپاغا ائديگى قارقيش لار سيزمى ؟

- يوكسلمه ييب هله بو هاراي !

زامان ديره گينه سؤيكه نه ن قوجا پيغمبرين ايتى باخيشيندا گيزله نه ن آيه لر سيزمى ؟

- او يارالى اولدوزلار جمله يه دؤنمه ميش هله !

گونش بولاغيندا سئودا سينا غسل وئره ن آنانين نفسى سيزمى ؟

- كدرلى مله ك لر بن آهى يانديرار وراق لارى !

نه سيز مى سؤزلريم ، شعيرلريم ؟

- اؤز گؤزلرينى اويان اينسان لارا گؤز به به يى ،

گؤز ايشيغى ،

باخار گؤز

يانار چيراق .

شاحسئي

شاحسئي ؛
 گومبولتولار
 گورولدايير تبريزين محله لرينده
 بو ايل
 گنچن ايل لرده ن
 و گلن ايل
 بو ايل لرده ن گومبولتولو و گورولتولو ... !
 قماشلي جاوان لار
 اوزون سيرالاردا
 سول ال لريله قول - بويون
 ساغ ال لرينده ده يه نه ك
 گوزلري پنجره لرده
 و قادين توپلا لاريندا ... ، !
 موسيقي گروه لاري
 سيرالارين اؤنونجه ...
 طبل لر
 طبل چي لرده ن داها اوجا و گوبود ... !
 موزيكالار
 و خيريم - خيردا طبل لر ؛
 يالنيز بير اورگ يوخ ... !
 - موسيقي گروه لاري ، يئني رقص لري
 دون گنجه ماهوارا لارلا ياييلان
 پروگرام لاردان اؤيره نميش لر ! ...
 مهتابي لاري
 داها ايشيق لانديرميش
 الكتريسيته موتورلاري ،
 و اورتاليقدا جانلي ده يه نه گ گزديره ن بئلي شالليار

سيرالارى رهبرليک ائديرلر!
 توى مغنى چى لارى
 نوحه خوان اولموش لار ايندى! ...
 گوبود « بلند گو » لار
 قونشو شهر لرى ده اوسانديرير! ...

شاخسئى ،
 هانسى معنائى يئتيرير بو سؤز ؟
 شاه حسين مى ؟!

يؤخ ...

يؤخ !

حسين (ع)

سحرلرين سحرى
 صاباحينين ضيالى اولدوز
 انسانليغين آن مكممل معناسى دير .

حسين (ع)

شاهانه ليق قايدالارينى پوزان

بير چيراق ،

شاه لارين قارا نفسين كسن

كسگين قيلينج دير .

آلتون عتامه لى صفوى سلسله سى

قوى شاه اولسالاردا ، اولسون لار

امام حسين (ع)

شاه

دئيد ... يلى ... دير !

عصيان

نه چيسگين ؟

نه دومان !؟ ...

ساچيلان ايشيق لاردا ، چورونتو ؛

گئجه يوخوسونا گلن يورومسوز زامان ،

بودا بئله بير زامان ! ...

حاييف ! ...

حاييف انسان لارا ؛

آنلارا حاييف ! ...

بيلميره م ، هانسی قارانلیق قاریسی يوراجاق

بو يوخونو ؟

نه طوفان -

نه طوفان ؟

چيرکين ال لر يويولان آجی سولارين فير تاناسی ،

بودا ، عتمان سسی دير !!! ...

عصيان ؛

بير دئييم سؤز ،

هر سسه ياراشيلينير

هر سسه ياراشان دئييل ؛

دونيا جمده کين سؤکن قوردلاريندا سسی ،

عصيان سسی !!! ...

عصیان! ...

عصیان:

عصیرلرین قیلینجینا

آرخالانماق،

بئکف هارای لاری

قیشقیرماق،

بنیزلرده

فصیل لری دگیشمه ک،

گولوشو، اورک چکیلریله مساوی بؤلمه ک.

قارا زندان

داريخما قارداشيم ،
 داريخما !
 زندانين قارا كۆلگه سي
 روحو تونم انده ن ماهني لارا كدر بوياماسين ،
 اييرمينجي عصيردير ،
 نه ائتملى ! ...
 بوگون ، آيدين فيكيرلر اوچون تيكيلميش ، زندانلار ! ...
 بير باخ ،
 گور نه زمانديركي ، طوفان قارا دالغالارا چيرپير گونشي ! ...
 آنجاق ، دنيز نه بيليركي گونشين آجي توپورجه گيدير ! ...
 ياخالانما ياچاغيدين ؛
 ايشيغين بش قاناد اولدوزلاري ، دوداقلارينا قونماسايدى ،
 مه نشيرلنميشدين ؛
 قلمين ، قارا بوياسيندا ايشيق سيلاح لارين گيزله ده ن چاغدان .
 اي زندانا زندان زندانى !
 نيفرتلى باخيشيندا بير زندان واركي ، زندانى زندانى ائدير زنداندا ! ...
 بيلمه م ،
 بيلمه م
 نچون اينانمير زندان معماری قارا زندانا سيغيشمايان هارايينين شيمشك لرينه !؟ ...
 اولما ، قارانبليقدا سووادىغي حصارلارين كۆلگه سي اونو
 ده لي ائتميش اؤتن گئجه !؟ ...
 هاچان بيله جك او دلي كي ، تيكديگي زندانين آواري اؤز باشينا توكوله جك !؟ ...
 داريخما قارداشيم ،
 اييرمينجي عصيردير ،
 نه ائتملى ! ...
 بوگون ، آيدين فيكيرلر اوچون تيكيلميش ، زندانلار ! ...

عزيز نسين اوجون

ايشيق سؤنوشو

بير ايشيق كيمي سؤندون
 زامان ، دا ياندى دامارلاريندا
 نبضين ، وورمادى ثانيه لرده
 ماهواره لر
 سنى جان سيز گؤستردى لر دونيا يا ،
 قيريلدين فضائين بوداغيندان .
 تورپاق اوسته دوشركن
 نارين قوم لار اؤزلرينين كى بيلديلر سنى .

سن سؤنه ره ك
 كهكشان لار ، آيريلدى لار دويغولاريندان
 داها آراشديرمادين هئچ بير اولدوزو
 يازيلمالميش دوشونجه لرين
 جالاندى هاوانين اوكيان لاريندا
 سحر ، وراق لادى دفتر لريني
 ايشيق ، معنا اتتى يازى لاريني صباح كيلارا .
 زامان ، اولدوزلارين گؤزلريله سنه آغلادى ،
 يالنيز ، گئجه گولومسه دى
 آخى ،
 سن گئجه ده ن نيفر تليدين همه شه .

گۆز و باشلى گۆز باشلارى

هر گون

كوچه قايى ميسى آچاراق

آسفالت اوزره كى گۆز و باشلى گۆز ياش لارى

گۆز لر ينى ديكير گۆز لر يمه ! ...

تائرى نين او يئتميم مله ك لرى ،

اونلار

حاقىقت آيناسى ديرلار

تاپيلماز سيزين كوچه لر يني زده ،

عدالت سيز ليگى قايتار يرلار گۆى لره ،

آه ،

يالان آندلار

پلمه له ندير ميمش گوى قات لار ينى

و ايلاهى نى چاشدير ميمش لار !!

اولدوز جمده گی

بلکه سییازامیز
قارقیشلانمیش بیر اولدوزون چورومسال سوموگو دورمو؟!
بلکه! ...
بئله سه؛
اینسان طالئی
آپریمیش سوموک یارچاسینین
نیفر تینه باغلی دیر!
یوخ؟!

قوپ - قورو ایلیگین کؤهول لرینده
تاققا - تاق
وورها - وور
چاپ ها - چاپ! ...
آختاریش دیر،
اولدوز جمده گی آختاریرلار
تيله فسین ۱۱۱ اینسان لار،
اولدوز
جمده گی! ...

کیمین اولسون ؟

باهاری
بۆلوبدور آغاج لار ،
آغاج لارین
بوداق لاری منیم
یارباق لاری سنین دیر
و چیچک لری باهاریمیزین
باهار سا
هر ایکی میزین .
بس
پاییز کیمین اولسون ؟

اوره ییمین آجی سی

باهار قارقیش لی باغچاما
 وارما دئدیم ،
 واردین آما !
 اوره ییمین آجی سینی
 ده رمه دئدیم ،
 ده ردین ،
 آما ،
 بیر آجی نین کؤکو اوسته
 بیلمه دین کی نه لر بیتدی !
 سنین قیزیل اوراغیندا
 آجی شیولر آرا ایتدی ! ...
 بو دا آیری بیر قیش ایمیش ،
 بو دا باشقا قارقیش ایمیش ! ...
 کوسدو قوش لار یاریاق لاردان
 باهار قانی
 داملا - داملا
 آخدی آجی اوراق لاردان !
 سن ده بیتدین
 سن ده ایتدین
 کوله ک لرده ،
 اوره ک لرده .

آند

آند اولاداش لارين قارا اوره بينه

سنه آند ايچمه يه جه يه م

اي داش اوره ك ايلاهي !

آنام ،

دوش لريني ساغيردي گوي لره كي ،

دوش لرينه سود ياغسين

رحمتينين بولودوندان ! ...

رحم سيز ...

گوز ياشي ياغديردين دوش لرينه آنامين ! ...

بونوسا گوروردو گونش ،

من ، اوزومو گونشه توتاراق

ياخاربيرديم :

گونش بابا !

بوغدا زمي لريني تنز واغانيت كي ،

منيم اوره بيم اريمه سين آنامين گوزلرينده ! ...

سوسوز آچاچ لار

سوسوز آچاچ لار!
 ايلغيم دنيزله نير باخيشينيزدا! ...
 بولودلار كۆلگه سينده ن ياغيش ايسته بير سينيز ،
 ئونوزده دنيز ليه له نير سه ده
 كۆكوزو قورودور قارا يئل لر ،
 دنيز سولارينا باخاراق
 نيفرتينيز آرتير ابلاهي لارا
 دالغالار سا سيزه نيفرت آرتيرير ،
 سيزين اوچون آرخ چكيلير وولكان لي داغ لاردان
 يانارداغين
 اودلار يلا
 سووار بلينا جاقسينيز
 ياي آي لاريندا .

سوسوز آچاچ لار!
 دنيزلرده كي شكل لرينيزده
 ياشيل ليك گۆزه ده بير!
 كسگين بالتالار آسيلميش جانسيز بوداق لارينيزدان! ...
 سارالان يارپاق لارينيزي
 قوندارما پاييزا گئيدير برلر ؛
 بير فيلم ده چكيلينه جه ك اونلار!

شهر بيميزين ساعاتي

گونش لرین پاییزی دیر
 یاریاق - یاریاق سولور ایشیق لار
 سنین گۆزلرینله آغلایان گۆی اوزره
 بیر اولدوزون آخشامی
 بیر اولدوزون سحری دیر
 گۆیون ماوی لیگینه داملایان گۆزیاش لارینین گوزگوسونده
 بوی لارین اۆلچورلر تانری نین قاپی چی لاری ،
 نه یؤخسولوموش گۆی لر ؟!

دوغودا بیر باتی آغلا بیر
 زامان پوزغونلوق لاریندا سنی اوخویورام ،
 و اؤلوم آیناسینداکی زامان لارلا قورورام شهر بيميزين ساعاتینی !

...

سن

ایندی ، هانسی فصیلی آغلا یا جاق سان ؟!

يول لار - عصير لار

هئي! ... يارالي عصير لار
 هئي! ... بودار لانيش يول لار
 هئي! ... پلمه لي هاراي لار
 هئي! ... اورمان لارين دنيز سمتينه تيكيله ن گوژلري .
 آهاي! ... قايلارين نفسينده گيزله نه ن عصيان!
 بئله سي اولدو كي ، سني تانيديم :
 باهار ، هوروكله مه دي چيلپاق آتيني چيمن لريميزده ؛
 كيشنه مه دي گديك لار ،
 قارا قوش ، باهار دئيه موشتلوق ايسته مه دي يووالاردان ؛
 نئت سيز موسيقي لار لا اوخومادي قوش لار ،
 بايرام يئلي ، بشيك لرده كي سونبول لري بير غالامادي زمي لرده ؛
 مايالانمادي اكينچي لرين آرزوسوندا ويغيلدايان كورپه لار ،

باهار - دئيه ، داغ لارا قالخدريم :
 ايلك يولا واراركن ،
 بير آت كيشنه دي نونومه ،
 او ، يولون آتي دير ،
 ايلك بولاغا يئته ركن ،
 بير ميصرع شعر بولاغين دوداق لاريندان آخدي :
 « بولاغين سسيني ، سن سازلاردان آل »
 ايلك چيمنه واراركن ،
 باهار گوله - گوله قارشيمدان گئچه ره ك
 بير بوغچا چيچك پاييم ائتدي
 ايلك گديگه چاتاركن ،
 بير سورو قوزو مله دي اوباسيز يايلاق دا
 چوبان ، كدري - قورخونو سوپه ندينه قۇياراق توللادي قوردلار اولايان قايلارا ،

ایتی ایسه ، اوره ک له نیبن هوردو بیر آغیز ! ...
ایلک ذیروه یه قالخارکن ،
بیر قارتال قوندو چیکنیمه
جایناغیلا سیخدیغی مؤهورو اوستومه آتاراق
اوچدو قارتال ! ...
طبیعتین ان باهارلی نقطه سینده باهاری هارای لادیم
هر طرف ، هر یان
سنین آدینی توتاراق ، منه هارای وئردی لر !
من ، یئنه
هر شئی اونوداراق
یالنیز سنی آرادیم
یالنیز سنی .
اودلو بیر آه ایچیمده ن قالخاراق ، شیمشگه دؤندو
چاخناشدی بولودلار دومانلی داغ لاردا
و سنین آدینا سرودلار یاغدی هر طرفه
و باهار بیتدی هر یاندا !

اوباسیز یورد یئرینده بیتن گولو درمه یه اندیم
یورد بولاغینین یولوندا
بیر سارا اؤزومه گوله ره ک
تونگونو سالیب سیندیردی
و آغ شالین مؤهورله دی من ده کی موهورله !
و ایندی بیلدیم کی قارتال جایناغیلا قازیلان موهور ،
سنین کییمیش !
اؤزونو تانیاراق
سؤزونوده دوشوندوم :
« قارا قیش هلاک انده ن یارالی داغ لارین خیالینداکی ، یاشیل یاغیش لی بولودام ،
یاغاجاغام سن سیز آرزولارینا »

حیات حکایه سی

قبتلیق ایل لردیر ،
 ان قارا قبتلیق ،
 توکه نمز یاغیش لار باهاری دا سئله وئره جه ک لر
 هئچ بیر بولودون نفسی نده « آه » گورونمور
 زامان عقربه لری ، ایتی شیمشک کیمی شاخیر آرام باخیشیما
 نئجه تاپیم سحرین ایتیمیش آچارین ؟
 تاپا بیلمه سم ، گوپوبلا سیندیراجام باغلی قاپی لاری ایشیق لار اوزونه .
 بو ، ایچیمده کی یالنیز عصیان .

چیچک لر ، باهار نغمه سین پاییز دفترینده ن اوغورلاماق هوه سینده دیر ،
 قورخونج ، اورک لرینی چولغامیش عقرب نفسی تک ،
 اولما ، دار آغاجیندان آسیلان گوچه ک قیزین حکایه سی قورخودور اونلاری ؟
 او گوچه ک قیزین حکایه سی داها گوزه لیدیر :

بیر گنجه

سحرین قیلینجینی بئلینه باغلا یاراق
 ظولمت قاری سینین اوردوسونا شبیخون ووردو
 و گونشین تاجینی اونلاردان آلاق
 بیر بایرام گونو ، پای ائتدی سئوگی لیسینه
 بئله سی اولدو
 دارا چکیلدی او قیز .

اوخویورام دومان لی داغ اته یینده دیرسه کله نه ن قوجا باغبانین آه لارینی :
 بیر گون
 هر بیر آغاج
 آسلان یالی کیمی بوداق لانمیشدی بو کندین باغچاسیندا
 و یاشیل پیچیلتی لار ،

ايندى سه

قارا سيزيلتى لى آغاج لار

دردى درمان يئرینه ايچيرلر ! ...

قيتليق ايل لردير ،

اينسان باش يازى سى يازان تانرى نين قلمينى قلمدانىلا اوغورلاميش لار ،

ايلاهى سيز آيه لر ، اتم سيلاحى تك ياشايش بينالارين پارتلادير ،

آنامين ال لرينده كى دعانى قافيل بير يئل آپارير

و باهار اورك لرده خزان اولور ،

بالنيز دنيز درينليينده كى بير بالاجا باليق

هاراي لار تپير :

« حيات ياساق لانسادا ، ياشاياغام »

ياغمورسوز حياتى كيش لايير ، خرمنچى ،

قوجا هيكل تراش ، اسكى بير مزارا باش داشى يازير

يئتيم اينسان لار او مزارى منيم سه يه ره ك

زيارتينه گليرلر ،

كيمين مزارى دير ؟

قوجا قلمچى دورمادان يازير :

آدى : عدالت

دوغومو : دونه ن - بوگون - صباح !

اؤلومو : ايلك اينسان ديش چيخاران گونده ن .

عدالت - هارای

هله ده ، پنجره لریمیز قارانلیغا دوغرو آچیلیمیش ،
 هله ده ، سحری گۆزله بیر ایچیمیزده کی گونش
 هله ده ، آنامین ساچ لارینی پاییز یئل لری هشتم قیلیمیش
 هله ده ، سولار باهارین یاشیل سطیرلرینی چئول لرین صحیفه لرینده یازماییرلار .
 هله ده ، قوشا اوچماییر قوش لار ، یووادا قورماییرلار ،
 آه ،

داربخیر زامان ،

و قارا قورخولو باخیش لار منی حه ده له بیر !

من ، هارای

من ، قیشقیریق

من ، گور سس

من ، یوکسک باغیرتی ،

و هارای قورخان دئییل .

هارای ایشیق قانادی دیر

هارایی قیلینج کسمه ز

هارای ، بو عصیرده ن او عصیره سالینان کور بودور

اونو هنج بیر سئل یخا بیلمه ز .

آ ... ها .. ا .. اااا ... ی .. ی

اولدوزلار !

بیزیم سییارامیز ،

بیزیم بو یئر کوره سی ،

قارانلیغین موردار یورغانینی سیری به ن پینتی بیر قاری دیر ،

اییرنجلی بیر نفس قوخویور بورادا ،

و عدالت :

اصلی بلله نمه یه ن بیر شئین کؤلگه سیدیر

روحسوز بیر جیسمین مفهوسوز باخیشی دیر

اؤلؤبُت لارین مزارلارنین باش داشیدیر

و عدالت:

الف - بادان باشی چیخمایان بیر اوشاغین معناسیز یازی - پوزوسودور! ...
خارابا شهرین اورتالیغیندا بیخیلان بیر قاپی نین آچارسیز قیفیلی دیر ،

و عدالت :

اسکی سیاست چی لارین یئنی سیاست چی لارا میراث قۇیدوغو یاریمچیق پرونده ،
آرخیودا توز باسمیش زامان دیر ،
سؤنوگ اولدوز ناغیلی دیر .

و عدالت :

« حقوق بشر » الی ایله قارا آفریقادا سانجیلان اؤلوم بایراق لاریندا ، اینسان لارین
آج سیمالاری دیر ! ...

غرب اؤلکه لرینین شهرلرینده ، ساختالی گون لرده خیابان لاردا چیلپاق یاتان
کیمسه سیز اوشاق لارین چاتلاق یاناق لاریندا مینجیقلان گۆز یاش لارین دا کی
اوجا بینالار - سارای لار دیر !

« هیروشیما » ، « ناکازاکی » - یا ، بایرام گونو پست انده ن تبریک کارتیندا کی اتم سیلاحی نین

رسمی دیر !

و عدالت :

غریب بیر قوش

دمیرچی باخیشیندا بیر قیلینجین کسری

ناغیل لاردا قانات آچیب اوچان آغ آت لار دیر ،

آ ... ها .. ا .. ا ... ی .. ی

اولدوزلا ... ا ... ر ... !

پوزغون لوق

پوزغون لوقدور ،

قلم

چالاغان ایلان کیمی دیر ؛

یازیچی بارماق لارینی قورویور .

دفتر

آغ کفن کیمی دیر ،

اؤلمه ک ایسته میر شاعیر ؛

پوزولور یاشیل دوشونجه لر ! ...

ایشیغین کیملینده

قارانلیق یازمیش لار ،

گنجه نی بزه بیرلر سحر یئرینه

پوزولور سحر .

اؤیمیزین پنجره یئرینده ایکی پنجره وار ؛

اٹشیگ اوزره کی آچیق

ایچه ری اوزره کی باغلی دیر !

سَرچینیمیزه قونان قارقالار

قفس لرده کی گؤیرچین لری محکوم ائدیرلر ! ...

دورنالار

آزادلیغی هانسی قاناتلاردا اوخوسونلار ؟! ...

پوزولور آزادلیق

قوندارما گول لر

باهاری یازیرلار باهارسیز بوداق لارا

اوشویور بولبول نغمه سی

قیشین دوداق لاری گولومسه بیر ،
پوزولور فصیل لر .

قطب اولدوزو
ایتیب دیر گوی لریمیزده
منجمین یازدیغی تقویمی
گواهی ائتمیر اولدوزلار
خوروز اوچ آغیز بانلاییرسادا
سؤکولمور دان یئری ،
دایانیر ساعات
ترسینه دولانیر عقربه لر ،
پوزولور زامان

بیر قاری
قیز گئییمی گئییه ره ک
رقص ائدیر آینا قاباغیندا
بویالی ساچ لارین هؤره ره ک
گلین گئتمه ک ایسته بیر ،
پوزولور گنج لیک

پوزغون لوغو صرف ائدیر « اینسان » صاباح کی لارا :
پوزولوروق
پوزولورسونوز
پوزولورلار .

گنجه دیر

گنجه دیر ،
 بیئل لر سس سیز آددیم لارینی آتما بیرلار
 داغ لارین گمی سی هارادا غرق اولموش !؟
 اورمان لارین نفسی نده یاشیل پیچیلتی لر یوخدور ! ...
 قارانلیق
 یالنیز قارانلیق .
 آنجاق ، بیر جوت گؤز پاریلدایر اوزاق گدیگده ،
 او گؤزلر
 بیر سرحددی قورویورلار .

گنجه دیر ،
 آی ، یثرین عریضه سینی یازیر ،
 هانسی ابلاهییا
 بیلمیره م ؟!
 اولدوزلار ، گؤیون قارانلیق دره لرینده سه یرشیرلر ،
 سس سیز گول له لر
 اولدوزلاریدا هیپنوتیزم آنده ره ک یاتیردیر ! ...

گنجه دیر .
 یول معما کیمی ،
 جهت تابلولاری یول سوز اوچوروم لوق لاردا سانجیلیمیش لار ! ...
 سوروجو ،
 آشیریر ماشینی ،
 قان
 سووآل (؟) علامتینی نقش ائدیر داش لارا ! ...

گنجه دير ،

اۆلن لر ، قاتيل لارينين مزاريني قازيرلار ! ...

قارا كۆلگه لر بوز قوردلار ساياق اولاشير لار ؛

دوغولماميش قوزولار

قورخوشورلار قۇيون لارين قارين لاريندا ! ...

دۇز گۆزلريمين كۆرپه قيزى ،

دۇز ،

سنيين آنان دوغولان سحر گله جه كدير .

يالقيزام

يالقيزام ،
 داها يالقيز .
 دۇرت طرفده ن اسير كوله ك ،
 گمي مين يئلکه نلري ديديك - ديديك ،
 - دونه نكي يئل لر انده جه ييني ، ائتميش ! -
 يول ، منيم آوارام
 من ، يول آوارسي ،
 دوداق لاريم يومولو ، گۆزلريم آچيق
 هامى نغمه لريمى اوخودو سولار
 من ، دنيزده
 دنيز ، منده ايتميش ! ...
 پلمپ لانيب آخسام لار ، سحرلر ،
 زامان قوشونون قهرلى قانات لارى ، روزگارى اوچور ،
 گونش
 يالنيز من له دنيزه بيلديريز
 يئر كوره سينه اوگنى آنا اولماسيني ،
 من دنيزده ن
 دنيز منده ن آيرى ، بيلير ،
 دونيانين يئتيم قالماسيني ! ...

 يالقيزام ،
 تانرينين گؤيونون اولدوزلاريني اوغورلاييرلار ،
 بيلمه يير ،
 نئجه بيلسين منى !؟ ...
 آلاهي ن قاپى سيني كيليدينه يالانچى لارين آچارى دوشور ،
 اوزومه نئجه آچيلسين !؟ ...

تک ليک آغريسي
ايچيمده چوخ ،
نه تکجه گوئی لر ،
دوقتورلارادا نيازيم بوخ ،
نييه آغري لاريم اولماسين ؟
صاباحا
دونه نکی لريم آغرييب ،
سون سحرلره
آغرييرام ،
بووا - بووا يۇخلاديم قانات لاريندان
وورولانلاريمي ،
اؤلسون کی ،
سَهَم لی صيَاد من اوچون ده
ايلان بئجردير
گۆزلرينده ! ...

اييرمي بيرينجي عصير

اييرمي بيرينجي عصيره وارديق
 كهكشانيميز لايوخ ،
 او تقويم ايله كي ، يئر كوره سينده كي لر اؤزلرينه ياراتميش لار ،
 ياشايش ،
 بوگون ده
 دونه ن كي كيمي
 سونسوز بير اوكيان ساياق
 قارا طوفان لارين بيله ك لريله
 جالانير تانيلمايان فضالارا! ...

يئلکه نسيز گمي مين سول تاي يندا
 بير دنيز شكلي وار ؛
 ماوي و دوم دورو سولاري يلا ،
 نارين ليه لري ، قوش لارين روحي كيمي دير ؛
 آستاجا قانات لانميش لار .
 دالغالار ،
 نه اوچون دنيزده ن اوتاناراق
 قوجا رسامين قلمي نين آرخاسيندا حبس اولموش لار ؟
 و يئني گلين تك بزه نه ن ساحيل ،
 نه اوچون دنيز رسامينين محرم گوزله رينده ن گيزله نه ره ك
 سونونجو ليه نين اته بينه دوشه ن اوزوگو بارماغينا تاخمايير !؟ ...

بو فیرتانیلی اقیانوس آرا
گمی مین سول طرفینده کی تابلو
بو سبوتون او دینج لیک له ری کی
باهار گون لری آغ چیچک لر
پاییز یئل لری سولدوران آغاج لارا وئره رلر
پاییم ائدی رلر .
من ، صاباح اوچون نیگران دئیيله م .

مغنى

مغنى ! ...

سنه قولاق وئيرسه مده

اييرمي اوچونجو

بلكه ده اييرمي يئددىنجى عصيرين شلاله تئل مغنى لرينين توركولرينى دىنله بيره م

بوخوسوز گوژلر يمله سنى دويورسامدا

اولدوزلارين بزه كسىز ائيوانىندا گىزلى و تاماشاسىز نغمه اوخويان بير قىزى منيمسه بيره م .

او ، آغرىسىز زاماناسيندا

بيزيم عصر يميزين دردلرينه نغمه اوخويور

سازينين آدينى صلح قۇياراق

سۇزونون آدينى عصيان قۇبودور .

آناسى ، اونون ترانه لريني نسيمين قانات لارين باغلاياراق

ساحيل لرده كى گمى چى لره چاتديرير ،

آناسى ، قارا كوله ك لرى دوياراق ، قىزىنين باشيندا كى شال سييريلمه سين - دئييه

ائيوانىنين بوينا بير پنجره بيچير ،

باجى سى ، اييرمي يئددىنجى عصيرين بئش قاپلى مكتيبينده اوشاق لارا دونيا شرقى سى اۇيره دير .

قارداشى ، يئر كوره سينين بير بويالى بايراغينين عسگرى اولاراق

سيلاحيلا اوتوز اوچونجو عصيرين جنايتكارلاريني توش گئتميش

و سئوگىلى سى ، قيرخينجى عصيرين قزه ل لرينده مجنون نفسى دويماياراق

او عصيرين قلم لرينه عشق اليغ - باسى اۇيره دير .

مغنى ! ...

منيم آلقيشلاريم سنين

و سنين نغمه لرين منيم دئييل ! ...

اوخو !

داها حرارتلى

داها اودلو ،

كوسمه منده ن
 بېر باخ!
 ابيرمى اوچونجو عصيرده سنى آلقيشلايانلار
 سنى دويانلار وار! ...
 من ، سنه ياد اولور سامدا
 سن ، يادلاردا قالاچاقسان
 روزگار بندان آديغيم انتقامى
 روزگار بندان آلاچاقسان! ...
 سؤزونو دينله ديكده
 سازيني دا آرايا چاقلار زيارت اوچون
 و اونلارين « ليدرى » بلكه ده منيم نسيلىمده ن اولاجاق
 منيمده سؤزلريمى گونشين دوداق لار يلا اؤپه چك لر
 و اونلارين بېر خيلى سى بلكه ده سنين نسيلىنده ن اولاجاق لار .

خالقا دؤن - خالقا قاييت

سردار مهدي باكري يه تقديم

بو ، سس سيز دنيز
 بو سس سيز هاراي لاردا ، بيز
 توکه نيب گول له لريميز
 ال لريميز بوم - بوش
 صوبح گاهيميزين سرودو ، بو :
 « سيلاحسيز ال لريميز
 سيلاحسيز ال لريميز »
 سن ، هانسی ترانه نی اوخويورسان بيز سيز ؟
 گل گور نه فيرتاناليدير بو دنيز ! ...
 بوگون کی در دلريميز ؛
 دشمن گول لری نين دردی دئييل ؛
 دونه ن
 باغيميزدا کؤلگه له نن قوجا ايلان بالالاری
 داغيميزدا قوزولارين آردینجا ايمه ک له يه ن قورد تولا لاری
 بوگون کی دشمن لريميز ! ...
 آجی اولماسين می دردلريميز !؟

تورپاغين قانينا آند ايچسنده
 ايچمه سنده
 گونشين قزه ل لری کیمی
 يازيل افق لاريميزا
 آه لاريندا ايتنه ن گولوش لری گول اوزوموزه

كل

قايتار

بيزى

بيزه! ...

سنگر داشيم - دئيه

بولونو گۆزله يير بو دنيز

و سنگريميز .

توز - تورپاق بورويه ن ساچ - ساققاليني دارامادان

يير تيق - ياماقلى دؤبوش كؤينه گى اگننده كن

خالقا دؤن

خالقا قاييت .

قان ايچە ن گئجه

گوئی لردە سوپوق ایشیق لار آخیر
 سوپ - سوپوق
 تورپاق صداقت سیز ایلاھینین قارقیشینا اوتوروب
 اولدوز لار یارالی - یارالی سه یر شیرلر
 قمه سی قانلی قارانلیق ، ایلانلی باخیش لاریلا گوی لری گودور
 زامان جارچی سی
 صوبحون سینان قلمینین جوهرینده توموب
 قان قوخولو گئجه
 حوکمدار لارینا یئنی حوکم لر سورور
 بلکه ده منیم قتیلیمی یازیر ، بیلیمیره م؟!
 صغیر اولدوزلار سیراسیندایام
 عومرومو ایتیرمیشم قور خونجولو نفس لریمدە
 مزاردان بیر اولدوز چاغیریر منی :
 « سنی سؤندورمه سین یئل لر
 یولوموز چیراق ایستیر »
 گۆزلریمده ایتە ن بیر سحری گوروره م
 و سون کی نسیل لرین
 حرارتلی ایشیق لارینی .

باھار قزە لی

اینسان ،
 باھار قزە لی اولراق
 دنیزلرین ضیالی قلمی یله
 سحر کۆر پوسونون دومانلی بۆلگه سینده
 ایلک واراغینا یازیلدی عومور کیتابینین ،
 اوچ گۆزل سۆزون اولدوزلارینی درمه یه باشلادی اۆز سطیرلرینده .
 زامانسیز گئجه نیده ، اۆزو یول وئردی معنالارینا ! ...
 گوئی لرینده وحشی یئل لر اسدی
 یئرلرینده قارا سئل لر آخدی
 آغلادی سئودا گونشی اونون کومه سینده ،
 آه ! ...
 یاشایش قیزینین اولدو باغرینا باسیلان پاییز سازی هانسی ال لرله چالیندی !؟ ...
 آجی بیر شاختایا یئرک له دی زامان ساعاتی
 بیر قیش دوغولاجاغیدیر کی ، دوغولدو ! ...
 قارین بوزلو نفسی یاشیل قزە لین یام - یاشیل حروف لارینی یوزدو بیر کیتابدان ! ...
 هئی پوزولان قزە ل ، هئی ! ...
 بیر باھارین ان یاشیل قلم یله
 بیرده یازیل
 و داھا پوزولما .

باهارى تابوت ...

ملت اولانماديق كى دؤولتيميز اولسون ! ...
 بابالاريميزين ياسلى سيلاح لارى يلا گول له له ديك چيراق لارى
 ايشيغى خو خو بيلدير ديك اوشاق لاريميزا ! ...
 اون عصرين كيتابيني بير نثرين جهالتى ايله ياندير ديق
 تاريخ گؤزه لى ، چير كين شهر يمیزده ن چيمچه شيب گنچدى
 زامان ، اولدوز - اولدوز اوزاقلاشدى بيز ده ن
 گنجه نين ذيل قارا جانناوار لارى
 يارالى اولدوز لاريميزين - شهيد اولمادان - ديزلرينى گميردى لر ! ...
 سعادت مله ييني قوولاماغا اتك - اتك داش توپلاديق آستانالاريميزا
 بيز گنجه كئشيك چى لرييك
 هله ده سحره قاقيل گول له لر آتا جاقيق
 بو بيزيم شهرين قايدالارى ؛
 ياشايشى اولدوروب ، اولومو ياشاديريق ! ...
 باهارى تابوت ائتميشيك
 و پاييزى معبود ! ...
 بو دهشتلى قورولوشون تمل لر ينى تالاماغا
 هيبتلى بير طوفان گرہ ك لى .

سن آذربايجانسان

سن آذربايجانسان ،
 يئر كوره سينين بير بؤلوم داشى - تورپاغى .
 يوردوم ، يووام ، مسكنيم دئير لر سنه ،
 آنا سؤزو مقدس اولدوقدا
 آنا وطنيمده ،
 من آذربايجانلى يام ،
 يوردودا سؤيره م ، يووانيدا ؛
 اولدوزلارا قوجاق آجان آنا وطنيده ،
 آنجاق ،
 سنين داغ لارين و چئول لارين ، يابانچى ديلده اوخونان سؤيوق نغمه قده ر ،
 شهرلرين و كندلرين ، كؤنولسوز سؤگى نين باخيشى قده ر صفاليدير !

سن آذربايجانسان
 گونش ، يالنيز سنين اوچون دؤش لريني ساغمايير تورپاغا
 فصيل لر ، يالنيز سنين اوچون زامان گمى لريني حركته گتيرمه بير لر ،
 انسان ، يالنيز سنين اوچون دوغولمايير .
 سنده كى قانداش لاريم ، عومرومون بيناسينين كرپيچ لاريني چكير لر ،
 و ياد اولكه لرده كى ياد انسان لار ، عومور اوجاق لارينين اودونو اوجاغيما توكورلر
 منه يووادا تيكير لر .

سن آذربایجانسان
سرحد سیز باخاراق سنه
هامی تورپاق لاری سنده ن سئچه نمیره م
سنه کردستان - گیلان - ائرمستان و ... دئمک اولارمیش
بس ، هامی هارای لار یالنیز سنین داغ لارینین کی دئییل
بس ، هامی دنیزلر یالنیز سنین بولاق لارینین دورو خاطیره لری دئییل .
سن اودلار یوردو ، قهرمان لار دیاری اولار بیلدین .
آنجا ، ویتنام اولار بیلمه میسن و اولار بیلمه یه چکسن هله ...

اوجونجو نفر

بیر گنجه

اوجونجو نفرده آیا پریشان باخدی

شهر ، آینالاردا توموب قالدی

آیریلیق

آخشام گویرچینینین گؤزلرینده ن آخدی بیر سویون لام حیصته سینه

نه ترانه کی اوخونمادی آدالاردا ؛

گمی چی اؤز گمی سینی ایتیردی

و دنیز بيله نمدی نچون

مین لر اولدوز بیرده ن یؤخ اولدو گوئی لریمیزده ن ! ...

سحرین بولدا قالان گؤزلی کیمی

زامان چیراغبانی

زامانی ایتیردی ،

سول طرفده کی داغ لار

بولچولارینی ایشیق لی ایزلریله باغیرلارینا باسدی لار

و بیر داها

سیرینی

هئچ کیمسه یه

بیلدیرمه دی روزگار .

ساوالان قوشو^۱

قانادلی قارتالا

قایاسیزلیق ، هئی !

یووا ، یووا

اونون اوره ینده یدییر ،

قیزیل دیمدیک قارتال ،

ساوالان قوشو

سنی ، سنی

سنی بوراخصایدی لار

گنجه نین یوواسین

ظولمت بیناسین

قیزیل جایناغینلا تالان ائده ردین .

قونمادین

قونمادین ساوالان قوشو

آلچاق سارای لارین سرچین لرینه ،

چوبان قیاسیندا بیر قییها چکدین

تیتره دی - تیتره دی -

تیتره دی « باش کند »

جلادین ؛

- او شاهین - دیلی توتولدو

سؤکولدو تمل ده ن آلتون سارای لار

چوبان قیاسینا ایناندی ،

مللت ! ...

او دهم

۱= ساوالان قوشو : ع . ن . اوختای (نابدل)

سحر قیزی
گونشین تونگون
چیکنینده ن سالیبان یتره
سیندیردی
وطن داغلارینا چیله ندی «ایشیق»
قور خوبان ، دیکسیندی قارانلیق گنجه
آنجاق
قیپینمادی ظولمون قاری سی ! ...
کسگین تییه سینده ن اوشودو خنجر !
سؤوودو ، سؤوودو کورک اولدوزلارین -
یوواسی ،
سؤوودو ، اولدوز یوواسی
گنجه نین یای یندان قور تولان بیر اوخ
سنی ده اؤولادی
ساوالان قوشو .

قارا قاشقا^۱

داغ دومانلی
 ذیروه قارلی
 سیرت قایالار قاش - قابقلی
 یئل ، سوسوب یاشیل گدیگده
 های - هارای یوخ
 سس - سمیر یوخ
 داغ دا ساکیت
 داش دا ساکیت
 قلبی داغ لار بویداکی اورمان دا ساکیت ،
 بولدو معنالی سکوت لار ؛
 گوئی ده غملی
 ائل ده غملی
 قوش لارین باغربندا یوخدور بیرجه نغمه ؛ چؤل ده غملی
 آغلاسا توتغون بولدولار ؛ گوئی لر آغلار ؛
 یئرلی بیر داش اؤز یئرینده ن تریه نرسه ؛
 داغ داغی عصیانا سس لر
 های سالارلار قهرمان لار :
 هئی ! ... آنامین ساچ لاریندان ال گوتورسون قارا ظولمت
 هئی ! ... آنام فریادا گلوسین : دورما گیزلی بوسقولاردا یالخی دوشمان !
 قاچ ، اره ن لر آت یه هه رلیرلر دومان لی - چن لی داغ دا ،
 قاچ ، آزادلیق اولدوزو پارلیر قیلینج لار قبضه سینده ؛
 کیشنه بیرلر بوگره ک آت لار ،
 صف چکیب لر قهرمان لار
 شترکیمی قالخیر آیاغا قهرمان لار قهرمانی ، ساققالی آل قانلی بابک ! ...

۱- قاراقاشقا : بابک بن آتی نین آدی دیر .

داغ دومانلی
 ذیروه قانلی
 بوردا ، ائل یوردو سحر سیز
 اؤوچودان قارتال خبر سیز
 یول دا سس سیز ؛
 بیر گلن یؤخ ،
 بیر گنده ن یؤخ ،
 داش لارا دیرناق چالیرلار یوگره ک آت لار ؛
 هامی سی نال سیز ، یه هه ر سیز
 هامی سی یورغا ، یورولماز
 هامی سی یال لی - یوگه نلی
 هامی سی بیر بویدا ، یالنیز ، قارا قاشقا نابرابر ! ...
 قاراقاشقا :
 داغ باشیندا قلبی بیر داغ ؛
 آغزی اودلو
 یئل قانات لی
 داغ لار اولموش اوندان آلچاق
 حیرسلی - جوشغون
 کیشنه یه نده ؛ کیشنه بیر گوئی
 ترپه نه نده ؛ ترپه نیر یئر
 « سحرآما ۱۴۲ » برک - برک توتوبدور یئلکه سینده ن .
 بیر آتین گور نعره سینده ن :
 چاغناشیر توتغون بولودلار
 سئل قوپور داغ لار دؤشونده
 گون ، ضیا ساچدیقجا هرده ن -
 آینالانیر بیر یه هه ر داغ لار باشیندا

آت ،

يه هه ر گۆرجه ك ، دلى عىمان كىمى طوفان قوپارىير

داغ - داشى ويران قىلير بير ترپه نيش له

آتشين - خشمين او رخش ين -

سۆندوره نمير هئچ ايلاهى ! ...

بير دومانلى ذىروه ده ن قالىخان سس آما

رام آندير او اژدهانى ! ... :

- قاراقاشقا !

قاراقاشقا ! ...

بو گناهسىز داغ لاريندا سینه سينده شعله لر وار

بوغزونو پارتلادسا داغ لار ، هر طرف ده ن شعله قالىخار ،

سىخسا دا اينسان يوواسين قار ، بوران ، قارا دومان لار -

سۆنمه ميش ، بيل ، ذىروه لرده اود - اوجاق لار ،

قاراقاشقا !

باخ ! گديك لرده ن آشان يول لاردا گۆر نه غم - كدرلى نغمه لر وار ،

بير قولاق وئر ، گۆر نه سۆيلور قلبى داغلاز :

« سيز يازان داستان كيتايين

بو اوجا يئرلرده ، يالنيز ،

هر فصيل يئل لر وراق لار ! ...

سيز يازان داستان كيتايين

دينله ميپ خيلى اوشاق لار .

داغ دومانلى

ذىروه قارلى

قارا قاشقا قاش قاباقلى

يئل ، وراق لير بابك ين داستان كيتايين ذىروه لرده ! ...

قارلى داغ دا ...

خان چوبان دور سئله دؤن

خان چوبان !
 باخ ، هله ده سئل لر آخير
 بو دومان لي قايلار
 نئي سسيني
 قويمور اوچالسين نييه بس !؟
 شن باهار نغمه سي ياغمير بو داغا
 شيهه چكمير دوغو ات لاري ، سوسوب «ار قالاسي»
 آه چكبر بير قوجا آسلان سايق ائل بوردو ، موغان
 خان چوبان ! دور سئله دؤن سن ده بير آن .

دوم دورو اولسا دا ، داشغيندير هله آرپاچايي
 قارقيش ائتمه او چايي ؛
 سارائين چون كي گلين آيناسي دير ،
 مله بين كيم دئير اينجيتميش آذربايجانيمين !؟
 يوخ ، ...
 اوچاي
 بوغولان بير سارايا غسل وئريب
 آرازين قول لاري اوسته آباريب ، دفن ائله دي .
 بو قارانليق اوبادا صوب ساعاتين قورماياجاق بيرده زامان
 سئله دؤن اي ساوالان .

خان چوبان !

قىش دئيه

سيلكىندى بولودلار ؛

قارا باخ ! ...

الى قوينوندا قالان ائل قىزى آغليز اوبادا

اوقيزين كؤينه گى هانسى سارائين كؤينه گى دير ؟

ساچينا نغمه هوروكله نميش اونون قيش گئجه سى ،

اونو سس له نديره جه ك هانسى سازين پرده لرى !؟

بير باهار ايسته

دارا

ساچدا دونان نغمه لرى

سئل لرينده ن پاييزين هر گلنه ائتمه گيلئي

قويما سولسون سارائين كؤينه گينين گول لرى ، هئي ! ...

يئله دؤن .

يئل آتين يئلکه له اى « اؤوچو پيريم اوغلو » همان .

خان چوبان دور سئله دؤن ائل يوواسى اولدو تالان .

سرمه سئيدى سارا گوركم لى بولودلاردا شالين ،

سئل آپارمازدى اونو

قارا گئيمه زدى باهار ،

چوخدانيدى قارا اؤوچو اله آلميشدى اوخون ،

بوخوسوندا -

قان دا گورموشدو گؤيرچين قاياسى ،

چوخدانيدى قوجا قوردون قولو قوووت تاپاراق

انديريب داغ دان اوجئيرانى گتيرميش دى دوزه ! ...

سئل بهائئيدى

ازه ل گون گولو درميشدى خزان

آغلايىردى آنايوردوم ، دئيه بيلميردى « آمان ! -

قيوربليپ بوينوما شيمشك لر ، هاراي ائل لر ، هاراي ،
 سارامي آلميش اليمده ن آپاريير سئل لر ، هاراي ! ... »
 سن اينانمير سان اگر
 ديندير او توتغون توتئيي
 چال نئيي
 قوئ اوزو دستانين اعيان ائتسين اوقيز
 باشينا هر نه گليب سئويله سين ايتگين ساراميز .

داغ دومان
 ذيره دومان
 آغلايير بير سورو جئيران بالاسي جال - جبه ده
 داريخير بير قوجا قارتال يووادا
 سارائين دستاني ديل ده ن ديله دوشموش اوبادا
 بير بولاق سئودالار ايچره دنيزه سؤز بوراخير
 يول
 اوز شعيره دؤنوب
 چاغيرير خالقي زامان ؛
 خان چوبان دور سئله دؤن سنده بير آن .

بو نه طالع دير؟

بو نه طالع دير؟

اؤزومه

سؤزومه

دوشونجه مه ده نامحرمه م !!

كوسگون اوشاق كيمي باشيمي قاتيرام هر اويونجا قلا

مني شيلله له يه ن انام دئييل ؛

قارا قوردلار اولاييشي ايچيمده كي سؤزلري يوزور

اوره ييم قوزوكيمي اوركه ك

بيليك لريم بيه سيني داش لارا چيرپان يوگره ك ات

يوخوسوندا گول له سسي گوره ن قوش كيمي ديكسينيره م يووامدا .

انام ، بير باش بوراخميش مني ! ...

سومويو سورمه يه دونه ن اولولر داش لاييرلار عومرومو !!

چيراغيمين ايشيغيني اوغورلايان قارانليق ،

اوجاگيم اوچون بو سقودا دورموش

ظولمتين وحشي ايت لري زنجير له نمه ده ن ميريلداشيرلار ايشيغيما .

بو نه طالع دير؟

گؤزلريمين اؤنونده

دردى درمان يئرینه ايچيرلر اينسان لار !!

و سرخوش گئچيريرلر روزگارى

اوشاق لارينين حالينا يانان اوره ييمي ، قارا قوردلار اوزموش لر

ذبروه لره يوكسه لن هاراي لاريم واردير سادا ؛

جاناوار تپيلميش سوروكيمي تزيب - داغيلميش لار چئول لره ،

ال لريميده كي ايلان چالميش ،

ايسته مه م آجي ترانه لر يازام

ايسته مه م زهرلى سؤزلريمين سانجيسيني چكسين لر صاباح كي لار

قوى اؤزومو قان قوسدورسون بو زهر
 گوناھسيز لارى گوناھليلار دار آياغينا چکن عصيرده دوغولدوغوما
 نه دئييم کي؟! ...
 زمان ، ليل چاي کيمي آخير
 او قده ر بولانليق کي ؛
 اووج - اووج فيکيرلرده ن آلدیغيم دوم - دورو سولاريدا اوندا ايتيريره م
 يالانچي ساعات کيمي چاش - باش وورور دوشونجه لريم ،
 هر آينايا باخديقجا چيلیک - چيلیک انديره م اؤزومو ،
 گوندوزلريم قارا بخت بير گلينين آه لارى کيمي توتغون
 گنجه لريم سؤنوک بير اولدوزون سؤبوق نفسی کيمي سازاقلی .
 قيزيل اوفوقا دوغرو پنجره لريم وارسادا
 عومرومون بيناسی تمل ده ن سؤکولور
 و اوستومه وئراناليق لار تۆکولور .

بو نه طالع دیر ؟
 دوغولمادان ، تانرينين حوکمويله محکوم اولموشوموشام - دئمه !! ...
 باهار - باهار آيه لريمی جيزما - قارا انده ره ک
 ياساق لار ايچينده اوشاق کيمي ياشاديم
 زمان ، پولاد يومروغونو آغزيما چالراق
 سوس - دئدی .
 نه ، اؤزوم کيمي عاقيل اولدوم
 نه ، بهلول کيمي ديوانه ! ...
 چيچه گه دولمادان ،
 بوداق - بوداق بودارلاندیم ،
 کال - کال دريله ن سؤزلريمين دادی اولمادی هئچ .
 هاوالی بير قارا قوش کيمي دومانلی ذيره لره شيغال باغلاديم بعضاً
 باغرى داشا ده يه ن قوش لار بيله لر
 قانات لاريمدان نجه يارالاندیم .

بو حيات ، بير دوشمان گول له سييميش - دئمه !!
 من ده شيطان اولسايديم
 انسان
 دوغولماسين ، دئيه رديم .
 گول !
 داها گول -
 داها گول كوربه جيغيم
 من ، بوندان آرتيق اولاسي ممكن سوز
 گوزلرين ده كي باهاري جانيمداكي قيش لا بئجيره م .
 داغ لارين قاري ، اريه جه ك چيمن لرين روحونا
 و ساختا سربن كوله گه دونه ره ك
 رقصه گتيره جه ك گول لري ،
 تائرينين سئويملي گولوش لري
 بولودلاري سود له نديره جه ك
 و تورپاق
 آفريقا نين آج اوشاق لاري كيمي اينجه لمه يه جه ك بير داها .

آلشمدان يانيرام

گيله - گيله اريديره م جانيمي
 شام دئييله م كي ،
 سطرلره سوزوله ن قلم دئييله م كي ،
 آلشمدان
 يانيرام
 نه چيراق
 نه ده اوجاق دئييله م كي ! ...
 ياشايرام
 عومره تامارزي ،
 اوزومون خزاني اوزوم اولموشام ،
 آما كي اختيارسيز ! ...
 بير يارباق دا ده ر مه ديم بوداق لاريمدان ،
 وار گوجومله
 بير بوداغيمين باشيل روحونو قورويورام
 اوندا اولان بير جوت چيچگه گوره ! ...
 بير حدتلي پارتلايش (موج)
 بير يترسيسز دويوش (جنگ)
 روحسال خسته ليك لريني جاننما هورموش ! ...
 گولوشون بوياسينيدا اونوتموش دوداق لاريم ،
 ياغيش داملالاري بولودا دؤنمه يه ن كيمي
 ارييه ن گيله له ريم جاننما دؤنمه يه جك
 و جاننيم توكه نينجه
 اودوم سؤنمه يه جك !

۱- نجی دفتر

یول لار

عصیر لار

قربانعلی انصاری (انصار قاراداغلی)

آلاهین آدیلا

یول لار

عصیر لر

بو شعر توپلوسونو قوشان :
قربانعلی انصاری (انصار قاراداغلی)
چاپ ایلی ۱۳۸۴- نجو گونش ایلی
قیمت : -/۱۵۰۰ تومن

اۇن سۇز (مقدمه)

اوخوجوم ، باشىمىن تاجى اوخوجوم ! ايرىمى ايكى ايل بوندان اۇنجه (۱۳۶۳) يالنىز بير بند باياتىلا شعير يازماغا باشلاديم .

بو ، الينيزده اولان دفتر منيم كى اولور سادا ، سۇزلىرى سيزين كيدير عدالتسىز لىيى آيدىن دويان بير عصيانچىام ، خالقىمىن حرارتلى قلبى قول لارىما قدرت وئرىر . توتدوغوم يولدا ايلك آد ديملارى آتيرام ، بو يولون سونو آيدىن ، من آيدىنلىغا دوغرو گئتمك ده يورولدوم دئمه يه جه يه م .

اۆلمك ايسته مه ييم ؛ اۆلومسوز ياشاماق دئمك دىر .

قىزىل افقا آچىلان پنجره ده ن بير دنيز نفسى دويورام و بير گونش شعله سى .

سيزين دردلىرىنىزى سئوينجىرله دگيشه ن :

انصار قارا داغلى

ایچینده کیلر :

الف : غزل لر

- ۱۰ سلطان بالیق
- ۱۱ ای انسانلار
- ۱۲ یوخسول لار
- ۱۳ گئجه
- ۱۴ سییارامیز
- ۱۵ دانشین
- ۱۶ قورد گونو
- ۱۷ بیزیم ائوده
- ۱۸ ساوالان
- ۱۹ آراز
- ۲۰ ای قادین
- ۲۱ بو زمان
- ۲۲ دو مانلی نغمه لر
- ۲۳ ده ده
- ۲۴ آنا
- ۲۵ داغلاردا آغلارمیش
- ۲۶ آغ ساچلی بهار
- ۲۷ خان چوبان افسانه سی
- ۲۸ آسان گؤروره م
- ۲۹ من گولمه دیم
- ۳۰ چالین ناقوسی
- ۳۱ خاطره
- ۳۲ قلبیمیز
- ۳۲ سنین دیر
- ۳۳ آیناسینا
- ۳۴ بادگار اولسون
- ۳۵ دیوانه آتش

۳۶ ساقى
۳۷ اى حكيم
۳۸ گۆزلىرىن
۳۹ رام ايستير
۴۰ ايلك سۆزوم
۴۱ توركون قىزى
۴۲ غملى ساحيل لىر
۴۳ جان قىدى وار
۴۴ جوور فلک
۴۵ سئودا
۴۶ نيسگىلدى سارا
۴۷ سارا
۴۸ خان چوبان
۴۹ قوچاق ساغلا دئمىشديم
۵۰ گل - گل دئمه ديم
۵۱ يئنى دووران گلە جک
۵۲ شهيد

ب - ۵+۶ ھجالى مئوى لىر

۵۴ جانباز
۵۵ عومور فلسفه سى
۵۸ قارى نين نذرى
۶۲ مزارداشى
۶۵ سليمان پيغمبر و بايقوش
۷۰ آتا - بابا سوزلىرىندە ن
۷۱ يئر - گوى لىر
۷۳ عدالت
۷۴ قارا فيكىر سلطان

ج - قوشمالار

۷۷ بالا چوبان
۷۹ زحمت كىش چوبان

۸۰ سارانين يادگار شالى
۸۱ گيزله دير دونيا
۸۲ دورنا سوراق وئر
۸۳ کند قیزی
۸۴ قانونسوز روزگار
۸۵ نوروز بايرامی ۱
۸۶ قيزيم
۸۷ آچان اولماسا
۸۸ باريش دئييرلر
۸۹ باريشير گندير
۹۰ آرزو آتی
۹۱ طبيعت شعیری
۹۲ کک ليک
۹۳ آشيق کماندار
۹۴ اوجاق وطن دئيير
۹۵ سنجر آما سن آلاه زامانی قايتار

د - چار پارالار (چار باره لر)

۱۱۶ صمد عمی
۱۱۸ آمان فلک
۱۱۹ وطن
۱۲۰ قیلينج
۱۲۱ ائل گوجو
۱۲۲ بوغما سسینی
۱۲۳ گوروش
۱۲۴ يول آيريجی
۱۲۵ چلنگ
۱۲۶ تضادلار
۱۲۸ حیات کورپوسو
۱۲۹ قوجالار اتوينده ن اولان آنالار لا گوروش
۱۳۱ آنا - تئلفون

۱۳۳ اینسان – زمان
۱۳۵ سحر مزاری
۱۳۶ قارانلیق
۱۳۸ قارا قورخو
۱۴۰ بوز قورد
۱۴۱ شکایتچی و پلیس
۱۴۳ پهلوان
۱۴۵ منی چیراق لاردا یاندیرین
۱۴۶ یاشاماق دردی
۱۴۷ شاه سون قیزی (ثریه خانم)
۱۴۹ اکینجی
۱۵۰ بالنیز ایلاهی دان شکایتیم وار
۱۵۲ جادوکار زمان
۱۵۴ قیزیل بایراق
۱۵۶ یول
۱۵۷ بئر آلاهیین – گوی آلاهیین

ح – یئنی شعرلر (شعرهای نو)

۱۶۰ قوجا
۱۶۲ باشقا کهکشانا یازیلان مکتوب
۱۶۳ ساکیت کومه لر
۱۶۴ سنین له یازدیغیم شعر
۱۶۵ نوروز بایرامی ۲
۱۶۷ داریخمایین شعرلریم
۱۶۸ شاخسئی
۱۷۰ عصیان
۱۷۲ قارا زندان
۱۷۳ ایشیق سؤنوشو
۱۷۴ گؤزو یاشلی گؤز یاشلاری
۱۷۵ اولدوز جمده گی
۱۷۶ کیمین اولسون

۱۷۷ اوره ييمين آجی سی
۱۷۸ آند
۱۷۹ سوسوز آغاج لار
۱۸۰ شهر يميزين ساعاتی
۱۸۲ يول لار – عصير لر
۱۸۳ حیات حکایه سی
۱۸۵ عدالت – هارای
۱۸۷ پوزغون لوق
۱۸۹ گنجه دير
۱۹۱ يالقيزام
۱۹۳ ايرمی بيرينجی عصير
۱۹۵ مغنی
۱۹۷ خالقا دؤن – خالقا قاييت
۱۹۹ قان ايچه ن گنجه
۲۰۰ باهار قزه لی
۲۰۱ باهاری تابوت
۲۰۲ سن آذربايجانسان
۲۰۴ اوچونجو نفر
۲۰۵ ساوالان قوشو
۲۰۷ قارا قاشقا
۲۱۰ خان چوبان دور سئله دؤن
۲۱۳ بو نه طالع دير
۲۱۶ آيشمادان بانيرام

بو شعیر دفتربینی فلگین قهری توتان ، خوش گون اوزونه حسرت قالان ، عمرونو
عمرومه جالایان آنام « کفایت خانم انصاری » - یه حصر اندیره م .

بوگون ساعات ياتميش ، دا يانميش زامان
صباح بان خوروزو بانلایا جاقمی ؟
صباح دوغولانلار بوگونه ن اولموش
بونو صباحکیلار آنلایا جاقمی ؟